

1 Koningen

1 Koningen 1

1. De koning David nu was oud, Te weten, omtrent zeventig jaren. Want met zijn dertigste jaar begon hij te regeren, en hij regeerde veertig jaren; zeven in Hebron en drie en dertig in Jeruzalem, 2 Sam. 5:5, en onder 1 Kon. 2:11. **wel bedaagd;** Hebreeuws, *in dagen gekomen*; dat is, was van goeden ouderdom. Zie Gen. 18:11. **en zij dekten hem met klederen, doch hij kreeg gene warmte.** Hebreeuws, *hem werd niet warm*.
2. Toen zeiden zijn knechten tot hem: Dat is, raadsheren, officieren, voornaamste hovelingen. Zie Gen. 20:8. **Laat ze mijn heer den koning een jonge dochter, een maagd zoeken, die voor het aangezicht des konings sta,** Dat is, diene. Zie deze manier van spreken Deut. 1:38, en Deut. 10:8; 1 Sam. 16:22; 1 Kon. 12:6, en vergelijk onder 1 Kon. 1:4,15. **en hem koestere; en zij slape in uw schoot,** Zie deze manier van spreken ook 2 Sam. 12:3, en Micha 7: 5, en vergelijk Deut. 13:6, mitsgaders de aantekeningen. Men meent dat dit geschied is nadat hij haar getrouwd had. **dat mijn heer de koning warm worde.**
3. Zo zochten zij een schone jonge dochter in alle landpalen van Israel; en zij vonden **Abisag, een Sunamietische,** Zo genoemd, omdat zij was van de stad *Sunem*, gelegen in den stam van Issaschar, aan de zuidzijde van het gebergte *Gilboa*. Zie Joz. 19:18, en 2 Kon. 4:8. **en brachten ze tot den koning.**
4. En de jonge dochter was bovenmate schoon, en koesterde de koning, en diende hem; doch de koning bekende ze niet. Zie Gen. 4:1.
5. **Adonia** Die nu de oudste was van Davids zonen. Want Amnon en Absalom waren dood, gelijk ook Chileab, zo men meent. Zie van deze 2 Sam. 3:3,4,5. **nu, de zoon van Haggith,** Zie van deze ook 2 Sam. 3:4. **verhief zich, zeggende: Ik zal koning zijn; en hij bereidde zich Om een koninklijk gevolg en trein te hebben; gelijk ook Absalom gedaan had,** 2 Sam. 15:1. Vergelijk onder, de aantekeningen op 1 Kon. 14:27. **wagenen en ruiteren, en vijftig mannen, lopende voor zijn aangezicht.**
6. En zijn vader had hem niet bedroefd Te weten, om hem daarover te bestraffen. **van zijn dagen,** Dat is, binnen zijn leven. **zeggende: Waarom hebt gij alzo gedaan? En ook was hij zeer schoon van gedaante,** Zie Gen. 6:2. **en Haggith had hem gebaard na Absalom.** Die uit een andere vrouw, met name *Maächa*, geboren was; 2 Sam. 3:3.
7. En zijn raadslagen Hebreeuws, *woorden*. Hetwelk ook alzo genomen wordt Num. 31:16; Ezech. 38:10. **waren met Joab,** Dat is, hij hield raad met dezen, om te beter tot zijn voornemen te geraken. **den zoon van Zeruja, en met Abjathar, den priester; die hielpen,** Hebreeuws, *en hielpen achter Adonia*; dat is, hielpen en volgden Adonia. Alzo 2 Sam. 2:10, en onder 1 Kon. 16:21, enz. **volgende Adonia.**
8. Maar Zadok, de priester, en Benaja, de zoon van Jojada, en Nathan, de profeet, en Simeï, en Rei, en de helden, die David had, waren met Adonia niet. Hebreeuws, *Adoniahu*. Alzo onder 1 Kon. 1:9, enz.
9. En Adonia slachtte Te weten, om een statelijken maaltijd in zijn inhuldiging te houden. Het woord *slachten* wordt ook alzo genomen Gen. 31:54; 1 Sam. 28:24. **schapen en runderen,** Dat is, klein en groot vee. Zie Gen. 26:14. **en gemest vee bij den steen Zoheleth, die bij de fontein Rogel is; Of, En-Rogel.** Zie van deze fontein Joz. 15:7, en Joz. 18:16. **en**

- noodde al zijn broederen, de zonen des konings, en alle mannen van Juda, des konings knechten.
10. Maar Nathan, den profeet, en Benaja, en de helden, en Salomo, zijn broeder, noodde hij niet.
11. Toen sprak Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Haggith, koning is? En onze heer David weet dat niet.
12. Nu dan, kom, laat mij u toch een raad geven, *Hebreeuws, raden.* dat gij uw ziel en de ziel van uw zoon *Dat is, uw en uws zoons leven behoudt, hetwelk in gevaar is indien Adonia koning wordt. Vergelijk onder, 1 Kon. 1:21. En van het woordje *ziel* in dezen zin genomen, zie Gen. 19:17. Salomo redt.*
13. Ga heen, en treed in tot den koning David, en zeg tot hem: Hebt gij niet, mijn heer koning, uw dienstmaagd *Zo noemt zij zichzelf uit ootmoedigheid des harten en eerbied tot den koning. Anders was zij zijn huisvrouw, 2 Sam. 11:27.* *gezworen, zeggende: Voorzeker, uw zoon Salomo zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten! Dat is, koning worden en als koning regeren. Zie Exod. 11:5; Deut. 17:18, en onder, 1 Kon. 16:11,; 1 Kron. 29:23.* **Waarom dan is Adonia koning?**
14. Zie, als gij daar nog met den koning spreken zult, zo zal ik na u inkomen, en zal uw woorden vervullen. *Te weten, met daarbij wat toe te voegen zo gij iets tekort verhaalt; of het verhaalde met mijn getuigenis waar te maken, en den koning te vermanen dat hij den wil Gods behoort in het werk te stellen, waardoor Hij besloten heeft dat Salomo de kroon erven zou. Zie onder, 1 Kon. 1:17.*
15. En Bathseba ging in tot den koning in de binnenkamer; doch de koning was zeer oud, en Abisag, de Sunamietische, diende den koning.
16. En Bathseba neigde het hoofd *Zie Gen. 24:26. en boog zich neder Versta dat van een burgerlijken eerbied, en zie Gen. 18:2; idem onder, 1 Kon. 1:23.* voor den koning; en de koning zeide: Wat is u?
17. En zij zeide tot hem: Mijn heer! gij hebt uw dienstmaagd bij den HEERE, *Die Salomo voor uw erfgenaam in het koninkrijk verklaard heeft, met bijvoeging van heerlijke beloften. Zie 2 Sam. 7:13; 1 Kron. 28:5, en 1 Kron. 29:1.* uw God, gezworen: Voorzeker Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten!
18. En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning, gij weet het niet.
19. En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte geslacht, en genood al de zonen des konings, en Abjathar, den priester, en Joab, den krijgsoverste, maar uw knecht Salomo heeft hij niet genood.
20. Maar gij, mijn heer koning, de ogen *Dat is, het ganse Israël wacht en hoopt op u, dat gij vóór uw dood uw navolger in het koninkrijk openlijk verklaren zult. Zie gelijke manier van spreken 2 Kron. 20:12; Ps. 145:15.* van het ganse Israel zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zal.
21. Anders zal het geschieden, *Hebreeuws, en het zal, of zou, enz. als mijn heer de koning met zijn vaderen zal ontslapen zijn, Hebreeuws eigenlijk, *nederliggen*; dat is, naar het lichaam gestorven en naar de ziel in de rust des hemels opgenomen, om daar de zalige opstanding te verwachten. De dood wordt bij een slaap vergeleken, omdat hij geschiedt met het overblijven van het leven der ziel en eindigt met de opstanding van het dode lichaam. Zie hiervan ook Deut. 31:16.* dat ik en mijn zoon Salomo *als* zondaars zullen zijn.

22. En ziet, zij sprak nog met den koning, als de profeet Nathan inkwam.
23. En zij gaven den koning te kennen, zeggende: Zie, de profeet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht des konings, Te weten, nadat Bathseba uit de kamer gegaan was, gelijk men kan afnemen uit 1 Kon. 1:28. en boog zich voor den koning op zijn aangezicht ter aarde.
24. En Nathan zeide: Mijn heer koning! hebt gij gezegd: Adonia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten?
25. Want hij is heden afgegaan, Tot den steen Zoheleth bij de fontein Rogel. Zie boven, 1 Kon. 1:9. en heeft geslacht ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft genood al de zonen des konings, en de oversten des heirs, en Abjathar, den priester; en zie, zij eten, en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: De koning Adonia leve! Dat is, wij wenschen dat de koning een lang en gelukzalig leven in zijn regeren hebbe. Alzo onder, 1 Kon. 1:34,39; 2 Sam. 16:16.
26. Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benaja, den zoon van Jojada, en Salomo, uw knecht, heeft hij niet genood.
27. Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? En hebt gij uw knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zou?
28. En de koning David antwoordde en zeide: Namelijk, tot de kamerdienaren. Roept mij Bathseba; en zij kwam Te weten, nadat de profeet Nathan uit de kamer vertrokken was; gelijk afgenomen kan worden uit 1 Kon. 1:32. voor het aangezicht des konings, en stond voor het aangezicht des konings.
29. Toen zwoer de koning, David vernieuwt den eed, dien hij Bathseba gedaan had, niet uit lichtvaardigheid, maar: I. om door deze kloeke en ijverende gestadigheid het bedrijf en den aanslag van Adonia tegen te komen; II. om Bathseba te troosten; III. om alle mensen na zijn dood een zeker getuigenis na te laten dat hij zich, gelijk in deze zaak also ook in alle andere, aan het woord en den wil des Heeren vastgehouden had tot het einde zijns levens toe. en zeide: *Zo waarachtig als de HEERE leeft*, die mijn ziel uit allen nood verlost heeft;
30. Voorzeker, gelijk als ik u gezworen heb bij den HEERE, den God Israels, zeggende: Voorzeker zal uw zoon Salomo na mij koning zijn, en zal op mijn troon in mijn plaats zitten; voorzeker, alzo zal ik te dezen zelfden dage doen.
31. Toen neigde zich Bathseba met het aangezicht ter aarde, en boog zich neder voor den koning, en zeide: Mijn heer Dat is een manier van groeten, waarmede de koningen en prinsen toegesproken werden. Van welke zie ook Dan. 2:4, en Dan. 3:9, en Dan. 5:10, en Dan. 6:7. **de koning David leve in eeuwigheid!** Dat is, een zeer langen tijd. Zij wil zeggen dat zij niet wenste om des konings dood, als zij verzocht dat het recht der successie op haar zoon bevestigd zou worden, maar bad God, niettegenstaande haar verzoek, om des konings lang leven. Alzo wordt het woord *olam* voor een langen en onbepaalden tijd genomen, onder, 1 Kon. 2:33; Dan. 2:4.
32. En de koning David zeide: Roep mij Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada; Hebreeuws, *Jehojada*. en zij kwamen voor het aangezicht des konings.
33. En de koning zeide tot hen: Neemt met u de knechten uws heren, Dat is, mijn knechten, die mij tot nu toe getrouwelijk gediend hebben. Anders, *uwer heren*, in het getal van velen; dat is, mijn en Salomo's knechten. Versta door dezen des

konings trawanten, lijfwacht, en die in den oorlog rondom zijn persoon vochten. **en doet mijn zoon Salomo rijden op de muilezelin,** Dit was een teken der koninklijke waardigheid en eer, tot welke de koning iemand verheffen wilde. Vergelijk Gen. 41:43; Esth. 6:8. **die voor mij is; en voert hem af naar Gihon.** De naam van een fontein, vloeiende aan de westzijde van den berg Zion, 2 Kron. 32:30, en is te onderscheiden van een rivier van het paradijs, ook zo genoemd, Gen. 2:13.

34. En dat Zadok, de priester, met Nathan, den profeet, hem aldaar tot koning over Israel zalven. Alzo werden de koningen, welker verkiezing wat extraordinairs inhad, in hun ambt ingehuldigd, 1 Sam. 10:1, en 1 Sam. 16:12,13; 1 Kon. 19:15,16; 2 Kon. 9:3. Deze ceremonie der zalving betekende dat zij tot hun ambt van God geroepen waren, en de nodige gaven daartoe van hem ontvangen zouden. Daarna zult gij met de bazuin blazen, en zeggen: De koning Salomo leve!

35. Dan zult gij achter hem optrekken, en hij zal komen, en zal op mijn troon zitten, en hij zal koning zijn in mijn plaats; want ik heb geboden, dat hij een voorganger *Of, voorstander, leidsman, prins,* alzo onder, 1 Kon. 14:7, en 1 Kon. 16:2. zou zijn over Israel en over Juda.

36. Toen antwoordde Benaja, de zoon van Jojada, den koning, en zeide: Amen; alzo zegge de HEERE, Dat is, wil en doe ook alzo. Want het *zeggen* Gods is zijn doen. Zie Gen. 1:3. de God van mijn heer den koning!

37. Gelijk als de HEERE met mijn heer den koning geweest is, alzo zij Hij met Salomo; en Hij make zijn troon groter dan den troon van mijn heer den koning David!

38. Toen ging Zadok, de priester, af, met Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi, Versta, de trawanten en

krijgslieden, die gewoonlijk in tijd van vrede of oorlog op den persoon des konings achtnamen, welke boven, 1 Kon. 1:33, zijn *knechten* genaamd worden. Zie van dezen ook 2 Sam. 8:18, en 2 Sam. 15:18. **en zij deden Salomo rijden op de muilezelin van den koning David, en geleidden hem naar Gihon.**

39. En Zadok, de priester, nam den oliehoorn uit de tent, Te weten, in welke David de ark des HEEREN gesteld had, 2 Sam. 6:17. **en zalfde Salomo;** Versta dit van de eerste zalving van Salomo, welke maar voor de Jeruzalemmers geschiedde; van de tweede, die daarna zeer plechtig voor het ganse Israël geschiedde, zie 1 Kron. 29:22. **en zij bliezen met de bazuin, en al het volk zeide: De koning Salomo leve!**

40. En al het volk kwam op achter hem, en het volk pijpte met pijpen, en verblijdde zich met grote blijdschap, zodat de aarde van hun geluid spleet. Dit is een overtollige manier van spreken. Vergelijk Gen. 13:16.

41. En Adonia hoorde het, en al de genoden, die met hem waren, die nu geeindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen, *Hebreeuws, stem.* en zeide: **Waarom is het geroep dier stad, *Hebreeuws, stem;* en zo in het volgende. **die in roer is?****

42. Als hij nog sprak, ziet, zo kwam Jonathan, de zoon van Abjathar, den priester; en Adonia zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, *Hebreeuws, een man der kloekheid, of dapperheid.* en zult het goede boodschappen. Dat is, dat aangenaam, en welgevallig is. Alzo onder, 1 Kon. 12:7, en 1 Kon. 22:8; 2 Kon. 25:28; 2 Kron. 10:7; Jer. 12:6, en Jer. 52:32.

43. En Jonathan antwoordde en zeide tot Adonia: Ja, maar onze heer, de koning David, heeft Salomo tot koning gemaakt.

44. En de koning heeft met hem gezonden Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi; en zij hebben hem doen rijden op de muilezeln des konings.

45. Daartoe hebben hem Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, in Gihon tot koning gezalfd, en zijn van daar blijde opgetogen, Te weten, in de stad David, welke was de burg Zions, 1 Kron. 11:5; 2 Kron. 5:2. zodat de stad in roer is; dat is het geroep, dat gij gehoord hebt.

46. En ook zit Salomo *Of, heeft gezeten,* hetwelk diende tot een openbaar bewijs dat hij koning was geworden. Zie boven, 1 Kon. 1:13. op den troon des koninkrijks.

47. Zo zijn ook de knechten des konings gekomen, om onzen heer, den koning David, te zegenen, Dat is, om hem geluk toe te wenschen over de inhuldiging zijns zoons Salomo in het koninklijk ambt. zeggende: Uw God make den naam van Salomo beter dan uw naam, Dat is, *treffelijker, heerlijker, beroemder.* en make zijn troon groter dan uw troon; en de koning heeft aangebeden Versta dit van een religieuzen eerbied, dien hij deed om God te danken, dat Hij zijn beloften aan Salomo vervuld had, en om hem te bidden dat Hij hem in zijn regering wilde zegenen. Vergelijk Gen. 47:31, en zie Gen. 24:26. op de slaapstede.

48. Ja, ook heeft de koning aldus gezegd: Geloofd zij de HEERE, *Of, gezegend.* Zie Gen. 14:20. de God Israels, Die heden gegeven heeft een, zittende op mijn troon, dat het mijn ogen gezien hebben! *Of, zien.*

49. Toen verschrikten en stonden op al de genoden, die bij Adonia waren, en gingen een iegelijk zijns weegs.

50. Doch Adonia vreesde voor Salomo, en hij stond op, en ging

heen, en vatte de hoornen Dit is een oud gebruik geweest, waardoor degenen, die in enige misdaad schuldig zijnde en vrezende met ter haast verdrukt te worden, hun toevlucht tot heilige plaatsen genomen hebben, om genade te bekomen en de straf des doods te ontgaan. Hetwelk somtijds gelukt is, gelijk hier in Adonia; somtijds mislukt, gelijk in Joab, onder, 1 Kon. 2:28, omdat tegen zekere zonden een wet daartegen was, Exod. 21:14. **des altaars.** Die te Gibeon was, waar toen de tent der samenkomst was. Zie 2 Kron. 1:3,5.

51. En men maakte Salomo bekend, zeggende: Zie, Adonia vreest den koning Salomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat, zeggende: Dat de koning Salomo mij als heden zwere, dat hij *Hebreeuws, zo hij zijn knecht* *Alzo noemt Adonia zichzelf, om te verklaren dat hij nu zijn broeder voor zijn heer erkende en bereid was hem te dienen en te gehoorzamen. Vergelijk onder, 1 Kon. 18:12,13, en 1 Kon. 20:32, en 2 Kon. 5:15,17.* **met het zwaard doden zal! zijn knecht** *Alzo noemt Adonia zichzelf, om te verklaren dat hij nu zijn broeder voor zijn heer erkende en bereid was hem te dienen en te gehoorzamen. Vergelijk onder, 1 Kon. 18:12,13, en 1 Kon. 20:32, en 2 Kon. 5:15,17.* **met het zwaard niet doden zal!**

52. En Salomo zeide: Indien hij een vroom man zal zijn, *Hebreeuws, tot een zoon der vromigheid, of deugdzaamheid.* Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen sterkte en vromigheid des lichaams, maar ook deugd en vromigheid des geestes, gelijk 1 Kon. 1:52, en Ruth 3:11; Spreuk. 31:10. **daar zal niet van zijn haar** Dat is, hem zal het minste leed niet geschieden. Zie deze spreekwoordelijke manier van spreken 1 Sam. 14:45, en 2 Sam. 14:11. op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zo zal hij sterven.

53. En de koning Salomo zond heen, en zij deden hem afgaan van het altaar; en hij kwam, en boog zich neder voor den koning Salomo. En

Salomo zeide tot hem: Ga heen naar uw huis. Dat is, leid een privaat leven, houd u bezig met uw eigen dingen, wees daarin stil, zonder in de regering enige moeite te maken.

1 Koningen 2

1. Als nu de dagen van David nabij waren, dat hij sterven zou, zo gebod hij zijn zoon Salomo, zeggende:
2. Ik ga heen Deze manier van spreken hebben wij ook Joz. 23:14, en betekent de scheiding des mensen uit deze wereld, door den lichamelijken dood, welken niemand kan ontgaan; Hebr. 9:27. in den weg der ganse aarde, zo wees sterk, en wees een man. Hebreeuws, *tot een man*; dat is, hoewel gij nog jong zijt; 1 Kron. 22:5 sta nochtans naar de deugden van een man, meest gelegen in verstand, kloeken moed en gestadigheid.
3. En neem waar de wacht des HEEREN, Deze manier van spreken wordt elders van den dienst des tabernakels gebruikt, gelijk Lev. 8:35; Num. 3:7, maar hier en elders van de burgerlijke plichten, die de prinsen en andere oversten moesten waarnemen, achtervolgens de orde hun van God voorgeschreven. Zie Joz. 22:3; 2 Kon. 11:5. Doch het woord *wacht* wordt ook overgezet *bevel*, betekenende in het gemeen al hetgeen de Heere ons voorgeschreven heeft te doen of te laten. Zie Gen. 26:5. **UWS Gods, om te wandelen in Zijn wegen, om te onderhouden Zijn inzettingen,** Deze eerste drie woorden worden zo onderscheiden, die het eerste genomen wordt voor de ceremoniële wetten; het tweede voor de wetten der zeden; het derde voor de burgerlijke rechten. Zie Gen. 26:5; Deut. 5:31. **en Zijn geboden, en Zijn rechten, en Zijn getuigenissen,** Versta, de leer der zaligheid, die van Gods wil tegen ons en van onzen schuldigen plicht tegen hem volkomenlijk betuigen. Zie Deut. 4:45. **gelijk geschreven is in de wet van Mozes; opdat gij verstandelijk Of, voorspoedig maakt alles,** enz. Zie deze manier van

spreken, Deut. 29:9. handelt in al wat gij doen zult, en al waarheen gij u wenden zult;

4. Opdat de HEERE bevestigte Zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: Indien uw zonen hun weg bewaren, Dat is, zich in genegenheden, voornemen, woorden en werken naar mijn wil schikken; also onder, 1 Kon. 8:25; 2 Kon. 20:3; 2 Kron. 6:16. Dit noemt Mozes zijn ziel bewaren, Deut. 4:15. **om voor Mijn aangezicht** Dat is, oprechtelijk als in de tegenwoordigheid Gods *die het hart kent*, naar alle geboden te leven. Zie 2 Kon. 20:2, en 2 Kron. 6:16. **trouwelijk, met hun ganse hart** Dat is, God te gehoorzamen, oprechtelijk, en zonder geveinsdheid, niet naar sommige maar naar al zijn geboden; welke gehoorzaamheid Hij aanziet niet in haar natuur, maar naar zijn genade in *Christus*, in denwelken zij volmaakt is; Col. 2:10. **en met hun ganse ziel te wandelen, zo zal geen man, zeide Hij, u afgesneden worden** De zin is, dat niemand van zijn nakomelingen ontbreken zou om te regeren; te weten, totdat de *Messias* komen zou, wiens koninkrijk eeuwig zou zijn. **van den troon Israels.**
5. Zo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, mij gedaan heeft, Te weten, altijd zeer trots tegen mij geweest zijnde, omdat hij den krijgslieden zeer aangenaam was. Zie 2 Sam. 3:39, en 2 Sam. 3:19. **en wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israel, Abner, den zoon van Ner, en Amasa, den zoon van Jether, dien hij gedood heeft, en heeft krijgsbloed** Hebreeuws, *heeft bloeden des krijgs gezet*; dat is, moorderijen aangericht. Nu heet *krijgsbloed* dat in den krijg vergoten wordt, maar Joab had bloed vergoten in tijd van vrede. **vergoten in vrede; en hij heeft krijgsbloed** Hebreeuws, *heeft bloeden des krijgs gezet*; dat is, moorderijen aangericht. Nu heet *krijgsbloed* dat in den krijg vergoten wordt, maar Joab had bloed vergoten in tijd van vrede. **gedaan aan zijn gordel, Te**

weten, stekende zijn bloedig zwaard in de schede nadat hij die twee mannen vermoord had. die aan zijn lendenen was, en aan zijn schoenen, Op welke van het bloed der doorstekenen gevallen is. die aan zijn voeten waren.

6. Doe dan naar uw wijsheid, Te weten, naar welke gij wel gelegenheid vinden zult om hem te straffen, alzo hij een man is tot nieuwigheden en beroerten genegen. dat gij zijn grauwe haar Hebreeuws, *zijn grijzigheid, of grauwigheid*; dat is, zijn grauwe ouderdom. De zin is, dat Salomo Joab niet zou laten sterven zijn natuurlijken dood, maar een geweldigen hem aandoen. Zie de verklaring onder, 1 Kon. 2:8, en vergelijk Gen. 42:38, en Gen. 44:29,31. niet met vrede in het graf laat dalen.

7. Maar aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet, zult gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, Hebreeuws, *onder uw tafeleters*; dat is, die van de spijs uwer tafel eten. die aan uw tafel eten; want alzo naderden Te weten, mij toebrengeende en voorstellende allerlei leeftocht, dien ik in een dorre en woeste plaats wel van doen had. Zie 2 Sam. 17:27,28,29. zij tot mij, als ik vluchtte voor het aangezicht van uw broeder Absalom.

8. En zie, bij u is Simeï, de zoon van Gera, de zoon van Jemini, uit Bahurim, die mij vloekte met een geweldigen vloek, ten dage als ik ging naar Mahanaim; Een stad gelegen over de Jordaan in het land Gilead, in den stam van Gad bij de beek Jabbok. Van den oorsprong harer benaming, zie Gen. 32:2. doch hij kwam af mij tegemoet aan de Jordaan, en ik zwoer hem bij den HEERE, Zie 2 Sam. 19:23. zeggende: Zo ik hem met het zwaard dode! Hebreeuws, *zo ik u met het zwaard dode, God straffe mij of doe mij dit of dat*. Want de Hebreëen plegen in het zweren de straf te verzwijgen. Zie Gen. 14:23.

9. Maar nu, houd hem niet onschuldig, Dat is, laat hem niet ongestraft blijven. Alzo Exod. 20:7, en Exod. 34:7, en Job 9:28. dewijl gij een wijs man zijt; en gij zult weten, wat gij hem doen zult, Namelijk, naar de wijsheid, die u de Heere gegeven heeft, latende aan deze bevolen zijn de manier hoe gij hem ter dood brengen zult. Vergelijk boven, 1 Kon. 2:6. opdat gij zijn grauwe haar met bloed in het graf doet dalen.

10. En David ontsliep met zijn vaderen, Zie boven, 1 Kon. 1:21, en Deut. 31:16. en werd begraven in de stad Davids. Versta, den burg, waar David zijn huis had. Alzo onder, 1 Kon. 3:1. Zie 2 Sam. 5:7; 1 Kron. 11:5; 2 Kron. 5:2.

11. De dagen nu, Dat is, de tijd. die David geregeerd heeft over Israel, zijn veertig jaren; zeven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, De naam ener stad, van welke zie Gen. 23:2. en in Jeruzalem heeft hij drie en dertig jaren geregeerd.

12. En Salomo zat op den troon van zijn vader David; en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd.

13. Toen kwam Adonia, de zoon van Haggith, tot Bathseba, de moeder van Salomo; en zij zeide: Is uw komst vrede? Hebreeuws, *is uw komen vrede?* Alzo 1 Sam. 16:4. Zij spreekt uit vrees dat hij moeite maken zou, omdat hij naar het koninkrijk gestaan had. Het is zoveel alsof zij zeide: Dient uw komst tot welstand van het koninkrijk en van het gemenebest? Wat *vrede* bij de Hebreëen betekent, zie Gen. 37:14. En hij zeide: Vrede.

14. Daarna zeide hij: Ik heb een woord aan u. En zij zeide: Spreek.

15. Hij zeide dan: Gij weet, dat het koninkrijk mijn was, Te weten, omdat ik de oudste van mijns vaders zonen ben. Zie boven, 1 Kon. 1:5. en het ganse Israel zijn aangezicht Dat is, had zijn ogen op mij geworpen, hopende dat het koninkrijk mijne zou worden, en mij hetzelfde gunnende.

Vergelijk Jer. 42:15 met de aantekening. op mij gezet had, dat ik koning zijn zou; hoewel het koninkrijk omgewend en mijns broeders geworden is; want het is van den HEERE hem geworden. Hij gelaat zich dat hij zijn broeder Salomo het koninkrijk gunde, misbruikende tot dit einde den naam des Heeren, en zeer listiglijk verbergende zijn voornemen, hetwelk was door middel van de Sunamietische een aanhang te maken, en alzo het koninkrijk tot zich te trekken, hetwelk de koning Salomo terstond wel gemerkt heeft, gelijk blijkt uit 1 Kon. 2:22.

16. En nu begeer ik van u een enige begeerte; wijs mijn aangezicht niet af. Dat is, wil mijn bede niet afslaan; alzo 1 Kon. 2:17,20; 2 Kron. 6:42; Ps. 132:10. Het tegendeel dezer manier van spreken is, *iemands aangezicht opnemen*. Zie Gen. 19:21. En zij zeide tot hem: Spreek.

17. En hij zeide: Spreek toch tot den koning Salomo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, dat hij mij Abisag, de Sunamietische, ter vrouwe geve.

18. En Bathseba zeide: Het is goed, ik zal den koning voor u aanspreken.

19. Zo kwam Bathseba tot den koning Salomo, om hem voor Adonia aan te spreken. En de koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hij op zijn troon, en deed een stoel voor de moeder des konings zetten; Dat is, voor zijn moeder. Het is een manier van spreken der Hebreëen. Alzo onder, 1 Kon. 8:1, en 1 Kon. 9:1, en 1 Kon. 11:9. Vergelijk Gen. 5:1. en zij zat aan zijn rechterhand. Zijnde aldus vereerd met gelijke waardigheid en hoogheid als haar zoon, en dat naar de manier van doen der grote heren, welke dengenen, wien zij gelijke eer of de eerste naast hen toestaan, plegen tot hun rechterhand te stellen. Vergelijk Matth. 20:21.

20. Toen zeide zij: Ik begeer van u een enige kleine begeerte, Te weten,

kleine naar haar gevoelen, maar niet naar het oordeel des konings, gelijk blijkt uit zijn antwoord. wijs mijn aangezicht niet af. En de koning zeide tot haar: Begeer, mijn moeder, want ik zal uw aangezicht niet afwijzen.

21. En zij zeide: Laat Abisag, de Sunamietische, aan Adonia, uw broeder, ter vrouwe gegeven worden.

22. Toen antwoordde de koning Salomo, en zeide tot zijn moeder: En waarom begeert gij Abisag, de Sunamietische, voor Adonia? Begeer ook voor hem Salomo merkt waarheen de bede van Adonia strekte, namelijk tot een nieuwe beroerte om, door middel van het verzochte huwelijk, te bekwamelijker tot het koninkrijk te geraken. Hierom, die zich begeerden groot te maken, hebben deze praktijk meermalen gebruikt. Zie 2 Sam. 3:7, en 2 Sam. 16:21. het koninkrijk (want hij is mijn broeder, die ouder is Hebreuws, *groter*, of, *meerder*; te weten, van ouderdom. dan ik ben), ja, voor hem, en voor Abjathar, Dewelken Adonia toegedaan waren, zonder twijfel opdat zij in hun ambten en staten zouden mogen blijven, en vrij van gevaar zijn. den priester, en voor Joab, den zoon van Zeruja.

23. En de koning Salomo zwoer bij den HEERE, zeggende: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, voorzeker Adonia zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben! Hebreuws, *tegen zijn ziel*; dat is, tot nadeel van zijn leven. Het woord *ziel* wordt voor het leven dikwijls genomen. Zie Gen. 19:17.

24. En nu, *zo waarachtig als de HEERE leeft*, Die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten Dat is, als koning doen regeren. Alzo 2 Kon. 10:3, en 2 Kron. 23:20. Vergelijk boven, 1 Kon. 1:13 de aantekeningen. op den troon van mijn vader David, en Die mij een huis gemaakt heeft, Dat is, een huisgezin, en

hof naar den staat en waardigheid van een koning; want het woord *huis* betekent dikwijls het gehele hof en den gansen trein der hovelingen. Zie Gen. 34:19. **gelijk als Hij gesproken had; voorzeker, Adonia zal heden gedood worden!** Als hebbende de koninklijke majesteit gekwetst.

25. En de koning Salomo zond Dat is, zond Benaja, hem bevelende dat hij door zijn hand Adonia doden zou. Zie Gen. 12:15. **door de hand van Benaja, den zoon van Jojada; die viel op hem aan,** Te weten, met wapen, bekwaam om hem te doden. Alzo ook 1 Kon. 2:31,32,34,46. 1 Kon. 2:32 spreekt van twee aanvallen, die met het *zwaard* geschieden. **dat hij stierf.**

26. En tot Abjathar, den priester, zeide de koning: **Ga naar Anathoth,** De naam van een priesterlijke stad, gelegen in den stam van Benjamin, waar Abjathar de priester en Jeremia de profeet geboren zijn. Zie van deze Joz. 21:18; Jer. 1:1. **op uw akkers; want gij zijt een man des doods;** Dat is, des doods schuldig, of die den dood waardig is. Alzo 2 Sam. 12:5; idem, *zonen des doods*, 1 Sam. 26:16. **maar dezen dag zal ik u niet doden, omdat gij de ark des Heeren HEEREN voor het aangezicht van mijn vader David gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt geweest, in alles, waarin mijn vader verdrukt was.**

27. Salomo dan verdreef Abjathar, Niet dat Salomo hem van zijn priesterambt eigenlijk heeft afgezet, want hij was reeds bij het leven van David, om zijn misdaad tegen de koninklijke majesteit begaan, afgezet, toen Zadok in zijn plaats gezalfd werd, 1 Kron. 29:22, maar hij heeft hem verdreven, dat is gebannen in zijn huis te Anathoth, waaruit noodzakelijk moest volgen dat hij het priesterambt te Jeruzalem niet kon bedienen; zijnde ook als politiek dood. **dat hij des HEEREN priester niet ware,** Hebreeuws, *van den Heere, of des Heeren priester te zijn.* **om te vervullen** Hetwelk wel aldus van Salomo geschied is, maar door het verborgen beleid des heren, waarop

Salomo misschien op dien tijd niet heeft gedacht. Zie de voorzeggingen dezer vervulling 1 Sam. 2:33, en vergelijk Matth. 13:35, en Matth. 27:9; Joh. 12:38, en Joh. 19:24, welke plaatsen aanwijzen dat de profetieën Gods zeer dikwijls door de mensen buiten hun weten vervuld worden. **het woord des HEEREN,** Namelijk dat het huis van Eli, hetwelk van Ithamar afkomstig was, van het hogepriesterambt verstoten zou worden, en een ander huis in zijne plaats zou komen. Hetwelk vervuld is in Zadok, die uit het geslacht van Eleazar voortkomstig was. Zie 1 Sam. 2:35, en vergelijk Ezech. 44:15. **hetwelk Hij over het huis van Eli te Silo gesproken had.** Een stad in den stam van Efraïm, waar de ark des Heeren langen tijd geweest is; Joz. 18:1; Richt. 21:19; Ps. 78:60.

28. Als het gerucht tot Joab kwam (want Joab had zich gewend achter Adonia, hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom), **zo vluchtte Joab tot de tent des HEEREN, en vatte de hoornen des altaars.** Zie boven, 1 Kon. 1:50.

29. En het werd den koning Salomo aangezegd, dat Joab tot de tent des HEEREN Welke met het altaar, door het bevel Gods in de woestijn gemaakt, Exod. 36:1,2,3, enz., en Exod. 38:1, enz., te dezen tijde waren binnen Gibeon, 2 Kron. 1:3,5. **gevloden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Salomo Benaja, den zoon van Jojada, zeggende: Ga heen, val op hem aan.**

30. En Benaja kwam tot de tent des HEEREN, en zeide tot hem: Zo zegt de koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven! En Benaja bracht het antwoord weder aan den koning, zeggende: **Zo heeft Joab gesproken, en zo heeft hij mij geantwoord.**

31. En de koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft, Namelijk Joab. En versta dit naar de wet, Exod. 21:14.

- en val op hem aan, en begraaf hem, opdat gij wegdoet, van mij en van mijns vaders huis, dat bloed, dat Joab zonder oorzaak vergoten heeft.
32. Zo zal de HEERE zijn bloed Te weten, dat hij met onrecht vergoten heeft. God keert het bloed van een ander op iemands hoofd, als Hij den dood, dien hij een ander moedwilliglijk aangedaan heeft, wederom het met den dood vergeldt, of door hem zelven, Gen. 4:11, of door den mens, Gen. 9:6; also onder, 1 Kon. 2:44; Richt. 9:24,57; 2 Sam. 16:8. op zijn hoofd doen wederkeren, omdat hij op twee mannen, rechtvaardiger en beter dan hij, aangevallen is, en die met het zwaard gedood heeft, daar het mijn vader David niet wist, Dat is, waarvan mijn vader geen kennis had eer het geschiedde, en dat hij niet toestond toen het geschied was. Zie 2 Sam. 3:28,29, en boven, 1 Kon. 2:5. Abner, den zoon van Ner, den krijgsoverste van Israel, en Amasa, den zoon van Jether, den krijgsoverste van Juda.
33. Alzo zal hun bloed Hebreeuws, *bloeden*. Het woord *bloed* wordt gesteld in het getal van velen, niet alleen omdat Joab twee mannen vermoord had, maar omdat dikwijls dit woord, alzo gesteld zijnde, betekent de schuld en straf des doods, die de doodslagers over zich brengen, Exod. 22:2,3; Ps. 51:16, hoewel somtijds ook in het enkel getal, Gen. 42:22. wederkeren op het hoofd van Joab, en op het hoofd van zijn zaad in eeuwigheid; Dat is, een lange tijd, zolang als Joabs vaderlijk huis duren zal. Zie 2 Sam. 3:29, en vergelijk boven, 1 Kon. 1:31, en de aantekeningen. maar David, en zijn zaad, en zijn huis, en zijn troon zal vrede hebben van den HEERE tot in eeuwigheid. Versta ten aanzien van den uiterlijken welstand een langen tijd, gelijk recht tevoren, en ten aanzien van den geestelijken in *Christus*, een tijd zonder einde.
34. En Benaja, de zoon van Jojada, ging op, en viel op hem aan, en doodde hem; en hij werd begraven in zijn huis, in de woestijn.
35. En de koning zette Benaja, den zoon van Jojada, in zijn plaats over het heir; en Zadok, Die al tevoren bij het leven van David met toestemming van de ganse vergadering was gezalfd. Zie 1 Kron. 29:22, hetwelk Salomo hier metterdaad goedkeurt. den priester, zette de koning in de plaats van Abjathar.
36. Daarna zond de koning, en riep Simeï, en zeide tot hem: Bouw u een huis in Jeruzalem, en woon aldaar; en ga van daar niet uit herwaarts of derwaarts.
37. Want het zal geschieden ten dage van uw uitgaan, als gij over de beek Kidron Is geweest een beek, vloeiende tussen Jeruzalem en den Olijfberg, door een duister dal oostwaarts van de stad. Zie van deze 2 Sam. 15:23; 2 Kon. 23:4; Joh. 18:1. zult gaan, weet voorzeker, Hebreeuws, *wetende weet*; also onder, 1 Kon. 2:42. dat gij den dood sterven zult; Hebreeuws, *stervende zult sterven*; also onder, 1 Kon. 2:42. uw bloed Zie Lev. 20:9. zal op uw hoofd zijn.
38. En Simeï zeide tot den koning: Dat woord is goed; gelijk als mijn heer de koning gesproken heeft, alzo zal uw knecht doen. En Simeï woonde te Jeruzalem vele dagen.
39. Doch het geschiedde met het einde van drie jaren, dat twee knechten van Simeï wegliepen tot Achis, Zie van dezen, 1 Sam. 21:10. den zoon van Maacha, Anders genoemd *Maach*; 1 Sam. 27:1. den koning van Gath; De naam van een stad in den stam van Dan, die bewoond was van reuzen, afkomstig uit de Filistijnen, Joz. 11:22, gelijk ook de reus Goliath van deze stad was, 1 Sam. 17:4. en men gaf het Simeï te kennen, zeggende: Zie, uw knechten zijn in Gath.

40. Toen maakte zich Simeï op, en zadelde zijn ezel, en toog heen naar Gath tot Achis, om zijn knechten te zoeken; zo toog Simeï heen, en bracht zijn knechten van Gath.
41. En het werd Salomo aangezegd, dat Simeï uit Jeruzalem naar Gath getogen, en wedergekomen was.
42. Toen zond de koning, en riep Simeï, en zeide tot hem: Heb ik u niet beedigd bij den HEERE, en tegen u betuigd, zeggende: Ten dage van uw uitgaan, als gij zult herwaarts of derwaarts gaan, weet voorzeker, dat gij den dood zult sterven? En gij zeidet tot mij: Dat woord is goed, *dat* ik gehoord heb.
43. **Waarom dan hebt gij den eed des HEEREN** Versta, den eed bij den naam des Heeren gedaan, denwelken Salomo had gevoegd bij zijn dreigementen tegen Simeï uitgesproken. Zie het voorgaande 1 Kon. 2:42. **niet gehouden, en het gebod, dat ik over u geboden had?**
44. Verder zeide de koning tot Simeï: Gij weet al de boosheid, die uw hart weet, die gij aan mijn vader David gedaan hebt; daarom heeft de HEERE uw boosheid op uw hoofd Zie boven, 1 Kon. 2:32. **doen wederkeren.**
45. Maar de koning Salomo is gezegend; en de troon van David zal bevestigd zijn voor het aangezicht des HEEREN tot in eeuwigheid.
46. En de koning gebod Benaja, den zoon van Jojada; die ging uit, en viel op hem aan, dat hij stierf. Alzo is het koninkrijk bevestigd in de hand van Salomo.

1 Koningen 3

1. En Salomo verzwagerde zich met Farao, den koning van Egypte; en nam **Namelijk, ter vrouwe. de dochter van Farao, en bracht ze in de stad Davids** Zie boven, 1 Kon. 2:10. Hier had

Salomo zijn koninklijke woonstede, uit welke hij verhuisd is, toen hij zich een andere woning binnen Jeruzalem gebouwd had. Zie onder, 1 Kon. 7:1,8. **totdat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis en het huis des HEEREN,** Zie onder 1 Kon. 6. Versta, een huis tot den uitwendigen godsdienst geëigend, in hetwelk de ark, die een teken was van Gods tegenwoordigheid, haar plaats zou hebben, en waarin God door zijn Geest en woord zou wonen. Hierom wordt ook de tempel *des Heeren woning* genoemd; 2 Kron. 6:2. **en den muur van Jeruzalem rondom.** Zie onder, 1 Kon. 9:15,19.

2. **Alleenlijk** Dat is, hoewel het wel toeging in de regering van Salomo, nochtans was er dit gebrek tegen den wettelijken godsdienst, dat men op de hoogten en vreemde altaren offerde; en niet alleen in de tent der samenkomst en op het altaar des Heeren. Daardoor namen zij zich te grote vrijheid, nog andere plaatsen en altaren verkiezende om den Heere offerande te doen, hetwelk hun uitdrukkelijk verboden was, Lev. 17:3,4, waartegen op andere tijden ook dikwijls gezondigd werd. Zie onder, 1 Kon. 22:44; 2 Kon. 14:4; 2 Kron. 33:17. **offerde het volk op de hoogten,** Wat deze geweest zijn, zie Lev. 26:30, hoewel daar gesproken wordt van de hoogten, op welke men den afgoden offerde, maar hier van degenen, op welke men den Heere offerande deed; alzo 2 Kron. 33:17. **want geen huis was den Naam des HEEREN gebouwd, tot die dagen toe.**
3. En Salomo had den HEERE lief, wandelende in de inzettingen Dat is, naar het voorschrift en bericht, hetwelk Hij hem gegeven had in zijn leven, en inzonderheid recht voor zijnen dood. **van zijn vader David; alleenlijk** Dat is, hij volgde het algemene misbruik zijns volks na; en hoewel dit God enigszins door de vingers zag, zolang als de tempel tot den uitwendigen godsdienst niet verordend was; nochtans leest men niet dat David dat gedaan heeft, die zonder twijfel bij de ark en op het altaar van Mozes geofferd heeft. Want dat hij offerande

gedaan heeft in de schuur van Arauna, geschiedde door Gods extra-ordinair bevel, #2 Sam. 24:18. offerde hij en rookte op de hoogten.

4. En de koning ging naar Gibeon, Een Levietische stad, gelegen in den stam Benjamins, Joz. 9:3, en Joz. 18:25, en Joz. 21:17, alwaar de tent der samenkomst was, met het altaar, dat Bezaleël in de woestijn gemaakt had, 2 Kron. 1:3,5, om welke oorzaak men aldaar enige hoogte gemaakt had, op welke men offerde. Alzo hadden zij ook een hoogte te Jeruzalem, waar de ark des Heeren was, onder 1 Kon. 3:15; 2 Kron. 1:4. om aldaar te offeren, omdat die hoogte groot was; Dat is van grote achting en zeer vermaard, omdat aldaar de tent der samenkomst was en het brandofferaltaar. duizend brandofferen offerde Salomo op dat altaar.
5. Te Gibeon verscheen de HEERE aan Salomo in een droom Versta niet een natuurlijken maar een goddelijken droom, die hem vastelijk in het geheugen overbleef, met een verzekering dat hij van God extra-ordinairlijk veroorzaakt was; waarbij kwam een dadelijk gevoelen van de zonderlinge wijsheid, die God hem wonderbaarlijk ingestort had. Vergelijk Gen. 28:12. des nachts Te weten, denzelfden nacht, nadat hij geofferd had. Vergelijk 2 Kron. 1:7. en God zeide: Begeer wat Ik u geven zal.
6. En Salomo zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in waarheid, Dat is, in het geloven, belijden en voorstaan van de ware leer, en in het volgen van de rechte vromigheid en deugdzaamheid des levens, zowel in zijn persoon als in zijn ambt, en dit alles uit een oprechten ijver zonder geveinsdheid des geestes. en in gerechtigheid, en in oprechtheid des harten met U; en Gij hebt hem deze grote weldadigheid gehouden, dat Gij hem

gegeven hebt een zoon, zittende op zijn troon, als te dezen dage.

7. Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt Uw knecht koning gemaakt in de plaats van mijn vader David; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan Zie Deut. 31:2. noch in te gaan.
8. En Uw knecht is in het midden van Uw volk, dat Gij verkoren hebt, een groot volk, Of, *menigvuldig*. hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden, vanwege de menigte.
9. Geef dan Uw knecht een verstandig hart, Hebreeuws, *een horend hart*; dat is, dat wijsheid vatten kan. Alzo is *horen* voor *verstaan* meermalen genomen. Zie Gen. 11:7, en de verklaring hieronder, 1 Kon. 3:11. om Uw volk te richten, verstandelijk onderscheidende tussen goed en kwaad; want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten? Dat is, vele in getal, en groot van vermogen, vergelijk Gen. 50:9, en zie de aantekeningen.
10. Die zaak nu was goed Dat is, beviel den Heere wel. Zie Gen. 19:8. in de ogen des HEEREN, dat Salomo deze zaak begeerd had.
11. En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet begeerd hebt, voor u vele dagen, Alzo onder, 1 Kon. 3:13, *al uwe dagen*, voor al uw leven. Zo wordt een lang leven genaamd *verlenging der dagen*, onder, 1 Kon. 3:14, idem, *vermenigvuldiging der dagen*, Job 29:18, enz. noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden; Dat is, *hun leven*, om hen daarvan te beroven. maar hebt begeerd verstand voor u, om gerichtszaken te horen; Dat is, om te kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad, recht en onrecht, als hij de geschillen zou horen, die hem in het gericht zouden voorgebracht worden.

12. Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart 2 Kron. 1:10,12, *wijsheid en wetenschap*; versta hier, door de *wijsheid* een vaste en grondige kennis van alle goddelijke en menselijke rechten, naar welken een koning leven en regeren moet, om God te behagen en zijn volk te behouden. *Wetenschap*, of *verstandigheid*, is de kloekheid des geestes, hem van God extraordinairlijk ingestort, om de wijsheid recht te gebruiken en naar de rechten of wetten in het werk te stellen. Vergelijk Job 12:12, en Job 28:12; Spreuk. 1:2. **gegeven, dat uws gelijke** Versta dit ten aanzien: I. van koningen, prinsen en vorsten, onder welke hij in wijsheid zeer heeft uigestoken; II. van natuurlijke, politieke en burgerlijke dingen; welker eigenschappen, werkingen en toevallen hij wonderlijk getroffen heeft; III. van de manier, waarop hij zijn grote wijsheid gekregen heeft, te weten, niet door menselijke onderwijzing en arbeid, maar door goddelijke ingeving, en des Geestes verborgen aanblazing. **voor u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaan zal.**

13. Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand onder de koningen al uw dagen zijn zal. Dat is, uw leven lang.

14. En zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen.

15. En Salomo waakte op, en ziet, het was een droom. En hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de ark Dewelke David in den burcht Zions gezet had, 2 Sam. 6:17. **des verbonds des HEEREN, en offerde brandofferen**, Te weten, om God te danken: I. voor die vriendelijke verschijning, in welke Hij hem aangeboden heeft de keuze van iets aan hem te verzoeken; II. voor de milde belofte, die Hij hem daar gedaan had; III. voor het gevoelen

van de vervulling derzelve; IV. voor de gelukkige bevestiging van zijn koninkrijk. en bereidde dankofferen, en maakte een maaltijd voor al zijn knechten. Zie Gen. 20:8.

16. Toen kwamen er twee vrouwen, die hoeren waren, Zie van het Hebreeuwse woord Joz. 2:1. tot den koning; en zij stonden voor zijn aangezicht.

17. En de ene vrouw zeide: Och, mijn heer. Alzo onder, 1 Kon. 3:26. Zie Gen. 43:20. Ik en deze vrouw wonen in een huis; en ik heb bij haar in dat huis gebaard.

18. Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren dat deze vrouw ook gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen vreemde was met ons in dat huis, behalve ons tweeen in het huis.

19. En de zoon dezer vrouw is des nachts gestorven, omdat zij op hem gelegen had. Te weten, alzo dat zij haar kind in den slaap doodgedrukt had.

20. En zij stond ter middernacht op, en nam mijn zoon van bij mij, als uw dienstmaagd sliep, en legde hem in haar schoot, en haar doden zoon legde zij in mijn schoot.

21. En ik stond in de morgen op, om mijn zoon te zogen, en zie, hij was dood; maar ik lette in den morgen op hem, Het Hebreeuwse woord betekent dikwijls, iets zeer naarstiglijk waarnemen en aanmerken; Job 37:14; Ps. 119:95; Jes. 43:18. en zie, het was mijn zoon niet, dien ik gebaard had.

22. Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar die levende is mijn zoon, en de dode is uw zoon; gene daarentegen zeide: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende is mijn zoon! Alzo spraken zij voor het aangezicht des konings.

23. Toen zeide de koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon, die leeft, maar uw zoon is het, die dood is; en die zegt: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende mijn zoon.
24. Verder zeide de koning: Haalt mij een zwaard; *Hebreeuws, neemt mij een zwaard; dat is, nemende brengt mij.* Zie van deze manier van spreken Gen. 12:15. en zij brachten een zwaard voor het aangezicht des konings.
25. En de koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in tweeen, en geeft de ene een helft, en de andere een helft.
26. Maar de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den koning (want haar ingewand *Versta hierdoor, de natuurlijke beweging en beroering, die een moederlijk hart heeft als zij haar kind in enig ongemak en nood, of gevaar van zwaarigheid ziet. Zie deze manier van spreken Gen. 43:30, en de aantekening. ontstak over haar zoon*), en zeide: Och, mijn heer! Geef haar dat levende kind, en dood het geenszins; *Hebreeuws, dodende dood het niet.* Alzo in 1 Kon. 3:27. deze daarentegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, *Hebreeuws, ook mijne, ook uwe zij het niet.* doorsnijdt het.
27. Toen antwoordde de koning, en zeide: Geeft aan die het levende kind, den doodt het geenszins; die is zijn moeder.
28. En geheel Israel hoorde dat oordeel, dat de koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezicht des konings; want zij zagen, dat de wijsheid Gods *Dat is, een zeer overtreffelijke en extra-ordinaire wijsheid, die hem van God gegeven was. in hem was, Hebreeuws, in het midden van hem.* Zie Job 20:14. om recht te doen.

1 Koningen 4

1. Alzo was de koning Salomo koning over gans Israel.
2. En deze waren de vorsten, *Versta opperofficieren, of bevelhebbers. die hij had: Azaria, de zoon van Zadok, was opperamptman. Of, stadhouder; te weten, des konings, in de gehele regering van het rijk. Men houdt dezen Zadok niet voor den hogepriester in de voorgaande hoofdstukken vermeld, maar voor een anderen van dien naam, uit een anderen stam gesproten, en dat hij overste-president geweest is in de regering van het ganse land naast den koning, en daarom eerst van allen genoemd. Want het Hebreeuwse woord betekent niet alleen een priester, maar ook een politiek overste.* Zie Gen. 41:45, en onder 1 Kon. 4:5. Anderen menen dat hij was de neef van Zadok, of de zoon van diens zoon Achimaas, van welke wordt gewag gemaakt, 2 Sam. 15:27, en dat de zoon van dezen, genoemd Azaria, in het bijzonder een priester was om Salomo en zijn gezin in goddelijke zaken te dienen.
3. Elihoref, en Ahia, de zoon van Sisa, waren schrijvers; *Of, secretarissen.* Zie ook van zulke officieren, 2 Sam. 8:17; Esth. 3:12. Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier. *Of, registermeester of gedenkmeester.* Zie van dit ambt, 2 Sam. 8:16.
4. En Benaja, de zoon van Jojada, was over het heir; en Zadok en Abjathar *Die den naam van priester bij zijn leven heeft behouden, zonder de daad of actuelen dienst.* Zie boven, 1 Kon. 2:26,27. waren priesters.
5. En Azaria, de zoon van Nathan, was over de bestelmeesters; *Hebreeuws, bestellers, of bestelden.* *Versta, de twaalf ambtlieden hierna genoemd van 1 Kon. 4:7 tot 1 Kon. 4:19, die daartoe besteld en verordend waren, dat zij elk op zijn maand den koning en zijn hofgezin den gezetten voorraad van spijs en drank bestellen zouden. Het Hebreeuwse woord wordt elders genomen voor een konings stadhouder, die in de regering des lands zijn plaats bewaart,*

onder 1 Kon. 22:48; idem voor anderen *overste*, onder, 1 Kon. 5:16; 2 Kron. 8:10. en Zabud, de zoon van Nathan, was overambtman, Of, *president*; te weten, in des konings geheimen raad, waarom hij dagelijks zijn vrijen toegang tot den koning had als diens gemeenzamen en bijzonderen vriend. Is te onderscheiden van den opperambtman, #1 Kon. 4:2. Vergelijk de aantekening. des konings vriend.

6. En Ahisar was hofmeester; Hebreeuws, *was over het huis*; dat is, over het ganse hofgezin des konings, gelijk het woordje *huis* alzo is gebruikt geweest, boven 1 Kon. 2:24. Zie Gen. 34:19. en Adoniram, de zoon van Abda, was over de schatting. Dat is, over de finantiën, domeinen, jaarlijkse inkomsten, tollen, schatting, enz. des konings. Zodat deze overste zou mogen genoemd worden generaal-ontvanger, thesaurier of schatmeester des konings. Anderen verstaan hier de oversten over het uitschot der keurlingen, die als een schatting den koning gegeven waren om hem te dienen. Zie onder, 1 Kon. 5:13,14.
7. En Salomo had twaalf bestelmeesters over gans Israel, die den koning Dat is, hem. en zijn huis verzorgden; Te weten, van spijs en drank. voor elk was een maand in het jaar om te verzorgen.
8. En dit zijn hun namen: de zoon van Hur Anders, *Ben-Hur*, en zo in het volgende. was in het gebergte van Efraim.
9. De zoon van Deker in Makaz, Deze waren meest steden in den stam van Dan. Zie Joz. 19:41,42,43. en in Saalbim, en Beth-Semes, en Elon-Beth-hanan.
10. De zoon van Hessed in Arubboth; Dit was een deel des lands van Juda. hij had *daartoe* Socho Zie van deze stad, Joz. 15:35. en het ganse land Hefer. Zie Joz. 12:17.
11. De zoon van Abinadab *had* de ganse landstreek van Dor; Dewelke was in den stam van Manasse over de Jordaan; Joz. 17:11; Richt. 1:27. deze had Tafath,

de dochter van Salomo, tot *een* vrouw.

12. Baana, de zoon van Ahilud, had Taanach, en Megiddo, en het ganse Beth-Sean, hetwelk is bij Zartana, Zie van andere Zartans Joz. 3:16. beneden van Jizreel, Een stad in den stam van Issaschar Joz. 19:18. van Beth-Sean aan tot Abel-Mehola, tot op gene zijde van Jokmeam. Dewelke was in den stam van Zebulon; Joz. 19:11.
13. De zoon van Geber was te Ramoth Zie Deut. 4:43, en 1 Kon. 22:20. in Gilead; Zie Gen. 31:21. hij had de dorpen van Jair, Zie van deze Num. 32:41. den zoon van Manasse, die in Gilead zijn; *ook* had hij de streek Zie Deut. 3:4. van Argob, Zie Deut. 3:14. welke is in Basan, zestig grote steden, met muren en koperen grendelen.
14. Abinadab, de zoon van Iddo, was te Mahanaim. Zie Gen. 32:2.
15. Ahimaaz was in Nafthali; deze nam ook Salomo's dochter, Basmath, ter vrouwe.
16. Baana, de zoon van Husai, was in Aser en in Aloth. Dit woord nemen enigen niet voor een eigennaam, maar vertalen het *opperdelen*, in of aan het gebergte liggende, en behorende meest tot de stammen van Dan en Aser.
17. Josafath, de zoon van Paruah, in Issaschar.
18. Simeï, de zoon van Ela, in Benjamin.
19. Geber, de zoon van Uri, was in het land Gilead, Versta, het resterende deel lands, van hetgeen hier tevoren is genoemd geweest, 1 Kon. 4:13. het land van Sihon, den koning der Amorieten, en van Og, den koning van Basan, en hij was de enige bestelmeester, die in dat land was.
20. Juda *nu* en Israel waren velen, als zand, dat aan de zee is in menigte,

etende, en drinkende, en blijde zijnde.

21. En Salomo Wij hebben hier de vervulling der belofte dikwijls vóór deze gegeven, gelijk Gen. 15:18; Exod. 23:31; Deut. 11:24; Joz. 1:4. was heersende over al de koninkrijken, van de rivier Namelijk Eufraat. Zie Gen. 2:14. Deze rivier was der Israëlieten landpale tegen het noordoosten. **tot** Dit is hier ingevoegd uit 2 Kron. 9:26. **het land der Filistijnen**, Hetwelk hun pale was tegen het westen. **en tot aan de landpale van Egypte**; Versta, de rivier Sichor, de zuidpale huns lands. **die brachten geschenken, en dienden Salomo al de dagen zijns levens.**

22. De spijsz Hebreeuws, het *brood*. nu van Salomo was voor een dag, dertig kor meelbloem, Versta door dit woord de grootste maat der Hebreëen van droge waren, 10 efa, een efa 432 gewone eierschalen, en dus een *kor* 4320 eierschalen. Deze maat wordt ook genoemd homer, Lev. 27:16. **en zestig kor meel;**

23. Tien vette runderen, en twintig weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten, en reeen, en buffelen, en gemeste vogelen.

24. Want hij had heerschappij over al wat op deze zijde der rivier was Namelijk, Eufraat. Alzo boven, 1 Kon. 4:21. Zie de aantekening. **van Thifsah** De naam van een stad, gelegen aan de noordoostpale van het Israëlietische koninkrijk. Zie van deze ook, 2 Kon. 15:16. **tot aan Gaza**, Hebreeuws, *Hazza*. Een stad, gelegen aan de zuidwestpale des lands van Kanaän, Gen. 10:19; Deut. 2:23. **over alle koningen op deze zijde der rivier; en hij had vrede van al zijn zijden rondom.** Hebreeuws, *overgangen*.

25. En Juda en Israel woonden zeker, **een iegelijk onder zijn wijnstok** Een manier van spreken, betekenende den tijd van groten vrede, overvloed en welstand in alle dingen, niet alleen tijdelijke, gelijk hier, maar ook in geestelijke, gelijk Micha 4:4;

Zach. 3:10. **en onder zijn vijgeboom, van Dan tot Ber-seba**, Dat is, van de noordpale des lands van Kanaän tot de zuidpale; alzo Richt. 20:1. Van *Dan*, zie Gen. 14:14. Van Ber-Seba, #Gen. 21:31. **al de dagen van Salomo.**

26. Salomo had ook veertig duizend paardenstallen Versta dit van plaatsen voor één paard, in welke ieder een paard stond. Nu Salomo heeft gehad 4000 paardenstallen, 2 Kron. 9:25, waarvan elke stad had tien paardensteden, makende tezamen het getal van 40.000. **tot zijn wagenen**, Het getal van deze was 1400, onder 1 Kon. 10:26. **en twaalf duizend ruiteren.**

27. Die bestelmeesters nu, Dewelke boven, 1 Kon. 4:7, enz. zijn genoemd geweest. **een ieder op zijn maand, verzorgden den koning Salomo, en al degenen, die tot de tafel van den koning Salomo naderden; zij lieten geen ding ontbreken.**

28. De gerst nu en het stro voor de paarden, en voor de snelle kemelen, Genoemd drommedarissen. Anderen vertalen het Hebreeuwse woord postpaarden, *snelle paarden*, of *muilen*, die ook zeer snel waren in het lopen. Zie Esth. 8:10,14. **brachten zij aan de plaats, waar hij was, Namelijk, de koning Salomo. Anders, in de plaats waar het besteld was, of waar een iegelijk was, naar zijn last. een iegelijk naar zijn last.**

29. En God gaf Salomo wijsheid Zie boven, 1 Kon. 3:12. **en zeer veel verstand, en een wijd** Hebreeuws, *wijdte*, of *breedheid des harten*; welke somtijds in het kwade genomen werd, betekenende grootheid des harten, Spreuk. 21:4; somtijds in het goede, gelijk hier, en betekent een groot begrip, niet alleen van wetenschap, onderscheiding en memorie, maar ook van moedigheid, courage en lust om in vele dingen alles treffelijk uit te richten. **begrip des harten, gelijk zand**, Dat is, van de voorszegde dingen had hij zoveel als het zand, enz., een overtollige manier van

spreken; gelijk boven, 1 Kon. 1:40. dat aan den oever der zee is. Hebreeuws, *lip der zee*.

30. En de wijsheid van Salomo was groter dan de wijsheid van al die van het oosten, Hebreeuws, *kinderen van het oosten*. Zie Gen. 29:1. Dezen, gelijk ook de Egyptenaars, waren beroemd van grote wijsheid in allerlei wetenschap, hoewel zij daarna tot ijdele en bijgelovige kunsten vervallen zijn, Jes. 2:6. en dan alle wijsheid der Egyptenaren;

31. Ja, hij was wijzer dan alle mensen; dan Ethan, Zie van deze mannen, 1 Kron. 2:6. de Ezrahiel, en Heman, en Chalcol, en Darda, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen rondom.

32. En hij sprak drie duizend Waarvan een deel zijn in de boeken der Spreuken, in de Prediker en in het Hooglied. spreuken; Het Hebreeuwse woord betekent een rede, die om hare kortheid, wijze en diepzinnige lering boven andere uitsteekt, Spreuk. 1:1. daartoe waren zijn liederen duizend en vijf.

33. Hij sprak ook van de bomen, De schriften hiervan zijn nu niet voorhanden, en dat zonder vermindering der Heilige Schrift of nadeel van onze zaligheid. van den cederboom af, Zie Richt. 9:15. die op den Libanon is, Een kostelijk gebergte, gelegen aan de noordpale van Palestina. Zie Deut. 3:25, en Deut. 11:24; Joz. 9:1; Ps. 92:13; Jes. 35:2. tot op den hysop, Het Hebreeuwse woord *ezob* hebben de Griekse overzetter *hyssopus* overgezet, ewlk woord de apostel behoudt, Hebr. 9:19, hoewel enigen hetzelfde houden voor wilde *majolein*, anderen voor *bonenkruid*, of *hofkumme*, anderen voor *rozemarijn* of *parietaria*; dat is, *muurkruid*, *glaskruid*, *mos*. Zodat hetonzeker is wat het bij de ouden voor een kruid geweest is. Zie Exod. 12:22. die aan den wand uitwast; hij sprak ook van het vee, en van het gevogelte, en van de kruipende *dieren*, en van de vissen.

34. En van alle volken kwamen er, om de wijsheid van Salomo te horen, van alle koningen der aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden.

1 Koningen 5

1. En Hiram, Hij wordt ook *Hirom* genoemd, onder 1 Kon. 5:10,18; idem *Huram*, 2 Kron. 2:3, en is te onderscheiden van een anderen Hiram, die een zeer kundig werkmeester was, ener weduwe zoon; van wien zie onder 1 Kon. 7:13,14, en 2 Kron. 2:13. de koning van Tyrus, De hoofdstad van Fenicië, gelegen in de Middellandse zee, zevenhonderd treden van het vasteland, vóór den tijd van Alexander den Grote zeer rijk, machtig en vermaard door haar zeevaart en koophandel. Zie Jes. 23; idem Ezech. 26, Ezech. 27, en Ezech. 28. zond zijn knechten Om zijn blijdschap te verklaren dat Salomo in zijns vaders plaats koning geworden was, om zijn vriendschap te bekomen en in een verbond met hem te treden; gelijk dit ook geschied is. Zie 1 Kon. 5:12. tot Salomo (want hij had gehoord, dat zij Salomo tot koning gezalfd hadden in zijns vaders plaats), dewijl Hiram David altijd Hebreeuws, *al de dagen*. bemind had. Of, *Davids vriend geweest was*.

2. Daarna zond Salomo tot Hiram, zeggende:

3. Gij weet, dat mijn vader David den Naam des HEEREN, Dat is, den HEERE zelf, die zich in zijn woord en werken geopenbaard heeft. Alzo onder en Ps. 20:2, en Ps. 52:11, enz. Zie Deut. 28:58. zijns Gods, geen huis kon bouwen, Vergelijk Gen. 28:17,22. vanwege de oorlogen, waarmede zij hem omsingelden, Te weten, de vijanden, die hem oorlog aandeden. totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen gaf. Dat is, onderwierp en onder zijne heerschappij bracht. Zie een gelijke manier van spreken, Ps. 8:7; 1 Cor. 15:27; Ef. 1:22.

4. Maar nu heeft de HEERE, mijn God, mij van rondom rust gegeven; er is

geen tegenpartijder, en geen bejegening van kwaad. Of kwaad toeval, te weten, die mij verhinderen zou den Heere een huis te bouwen.

5. En zie, ik denk Hebreeuws, *ik zeg*; te weten, in mijn hart, gelijk zulk zeggen verklaard wordt, Gen. 17:17; Ps. 14:1, en Ps. 36:2; Rom. 10:6. Zeggen *in mijn hart* is zoveel als denken, overleggen, gevoelen, voornemen, besluiten. Zie Gen. 20:11. De zin is hier dat Salomo niet alleen dacht, maar ook voornam en vastelijk besloot den Heere een huis te bouwen. voor den Naam van den HEERE, mijn God, een huis te bouwen; gelijk als de HEERE gesproken heeft tot mijn vader David, zeggende: Uw zoon, dien Ik in uw plaats op uw troon zetten zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
6. Zo gebied nu, dat men mij cederen Zie boven, 1 Kon. 4:33. uit den Libanon houwe, en mijn knechten zullen met uw knechten zijn, en het loon uwer knechten zal ik u geven, naar al wat gij zeggen zult; want gij weet, dat onder ons niemand is, die weet hout te houwen, gelijk de Sidoniers. Inboorlingen en burgers der stad Sidon; van dewelke zie Gen. 10:15.
7. En het geschiedde, als Hiram de woorden van Salomo gehoord had, dat hij zich zeer verblijdde, en zeide: Gezegend Zie Gen. 14:20. zij de HEERE heden, Die David een wijzen zoon gegeven heeft over dit grote volk!
8. En Hiram zond tot Salomo, zeggende: Ik heb gehoord, waarom gij tot mij gezonden hebt; ik zal al uw wil doen met het cederenhout, en met het dennenhout. Of, een soort van cederen, waarvan men pijlen, spiesen, kisten, muzikale instrumenten, enz. maakte. Anders, *abelenhout*. Zie van hetzelfde 2 Sam. 6:5; onder, 1 Kon. 6:15,34; 2 Kon. 19:23; 2 Kron. 3:5.
9. Mijn knechten zullen het afbrengen van den Libanon Zie boven, 1 Kon. 4:33.

aan de zee; Namelijk van Jaffo, of Joppe; 2 Kron. 2:16. en ik zal het op vloten over de zee doen voeren, Hebreeuws, *doen leggen*; dat is, ik zal het op vloten leggen en over de zee doen voeren. Het is een Hebreeuwse manier van spreken, die dikwijls voorvalt. Zie Gen. 12:15. tot die plaats, die gij Hebreeuws, *die gij mij zenden zult*; dat is, door zending laten weten. aan mij ontbieden zult, en zal het aldaar los maken, Of, *ontdoen, ontbinden*. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk iets verstrooien, verdelen, of losmaken van elkander; gelijk dit ook met de vloten geschiedt. en gij zult het wegnemen; gij zult ook mijn wil doen, dat gij mijn huis spijs geeft. Hebreeuws, *brood*; waaronder ook andere spijs begrepen is, gelijk 1 Kon. 5:11 uitwijst. Zie Gen. 3:19. Daarom, ofschoon Tyrus en Sidon door de zeevaart rijke steden waren, zo hadden zij nochtans een dor land, dat niet veel vruchten voortbracht; om welke oorzaak zij uit andere landen met voorraad der spijs moesten geholpen zijn, en voornamelijk uit het land Israëls; Hand. 12:20.

10. Alzo gaf Hiram aan Salomo cederenhout en dennenhout, *naar* al zijn wil.
11. En Salomo gaf Hiram twintig duizend kor tarwe, Zie van deze maat boven, 1 Kon. 4:22. tot spijs van zijn huis, en twintig kor gestoten olie; Uit deze plaats, alsook uit Ezech. 45:14, blijkt dat deze maat ook in natte waren gebruikt is geweest, hoewel zij eigenlijk is geweest van droge waren. Er staat 2 Kron. 2:10 van 20.000 bathen olie; idem worden nog hierbij gevoegd zulks gaf Salomo aan Hiram jaar op jaar.
12. De HEERE dan gaf Salomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en er was vrede tussen Hiram en tussen Salomo, en zij beiden maakten een verbond.
13. En de koning Salomo deed een uitschot Hierdoor wordt verstaan een

schatting niet van goed of geld, maar van personen en mannen, die verkoren en opgenomen werden om op het gebergte Libanon, tot de bouwing van den tempel, hout te houwen, enz. Vergelijk onder, 1 Kon. 9:21, en de aantekeningen. **opkomen uit gans Israel; en het uitschot** Hierdoor wordt verstaan een schatting niet van goed of geld, maar van personen en mannen, die verkoren en opgenomen werden om op het gebergte Libanon, tot de bouwing van den tempel, hout te houwen, enz. Vergelijk onder, 1 Kon. 9:21, en de aantekeningen. **was dertig duizend man.**

14. En hij zond hen naar den Libanon, tien duizend des maands bij beurten; *Hebreeuws, met veranderingen.* een maand waren zij op den Libanon; twee maanden elk in zijn huis; en Adoniram was over dit uitschot. Dat is, hij had last om dit uitschot op te nemen, of opzicht daarover te hebben nadat het opgenomen was; of beide was het hem toevertrouwd. Zie van dezen Adoniram ook boven, 1 Kon. 4:6.

15. Daartoe had Salomo zeventig duizend, *Dezen waren vreemdelingen, gelijk te zien is 2 Kron. 2:17,18.* die last droegen, en tachtig duizend houters Het Hebreeuwse woord betekent zowel steenhouders, 1 Kron. 22:2, als houthouders, Ezra 3:7. **op het gebergte.**

16. Behalve de oversten van Salomo's bestelden, Dat is, ambtlieden, officieren, commiezen. Vergelijk boven, 1 Kon. 4:5, en de aantekeningen. **die over dat werk waren, drie duizend en driehonderd,** 2 Kron. 2:2 staat *zeshonderd*, hetwelk aldus verstaan wordt, dat de driehonderd, hier nagelaten, de opzieners dezer oversten geweest zijn. Anderen menen dat er drieduizend en driehonderd waren over de lastdragende mannen en steenhouders, en driehonderd over degenen, die in het gebergte Libanon bezig waren. **die heerschappij hadden over het volk, hetwelk dat werk deed.**

17. Als de koning het nu gebood, zo voerden zij grote stenen toe, kostelijke stenen, *Versta niet edelgesteenten, die ook aldus genoemd worden, onder, 1 Kon. 10:2,10, maar die van fatsoen en grootte zeer uitnemend waren.* **gehouden stenen, om den grond van dat huis te leggen.**

18. En de bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en de Giblieten *Eniger gevoelen is, dat dezen zijn geweest de inwoners der stad Gebal.* **behieuwen ze, en bereidden het hout toe, en de stenen, om dat huis te bouwen.**

1 Koningen 6

1. Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar, Sommigen rekenen deze jaren aldus: onder Mozes in de woestijn zijn de kinderen Israëls geweest veertig jaren, onder Jozua zeventien, onder de richters 299, onder Eli, Samuel en Saul tachtig, onder David veertig. Deze tezamen gerekend, met vier jaren van het koninkrijk Salomo's, maken 480 jaren. **na den uitgang der kinderen Israels uit Egypte, in het vierde jaar van het koninkrijk van Salomo over Israel, in de maand Ziv** Meest overeenkomende met onzen April, en ten dele met onzen Mei. Zie van deze maand ook onder 1 Kon. 6:37; idem Num. 1:1. (deze is de tweede maand), **dat hij het huis des HEEREN bouwde.** Dat is, begon te bouwen, alzo Gen. 5:32. Zie hiervan breder onder 1 Kon. 6:37,38; 2 Kron. 3:1.

2. En dat huis, hetwelk de koning Salomo den HEERE bouwde, was van zestig ellen in zijn *Te weten, heilige.* Zie van deze maat, Gen. 6:15. **lengte,** Deze strekt zich van het oosten tot het westen. **en van twintig in zijn breedte,** Deze was van het zuiden tot het noorden. **en van dertig ellen in zijn** *Te weten, heilige.* Zie van deze maat, Gen. 6:15. **hoogte.**

3. **En het voorhuis,** Versta niet hierdoor een ruimte voor aan den ingang van het heilige. **vooraan den tempel van dat huis,** was in zijn lengte van twintig ellen, naar de breedte van het huis, Dat is, dit voorhof is zo lang geweest, als het huis des Heeren of de tempel breed was. Vergelijk 1 Kon. 6:2. **tien ellen in zijn breedte,** Hier wordt maar gesproken van zijn lengte en breedte; maar 2 Kron. 3:4 vinden wij ook zijn hoogte, welke was van honderd twintig ellen. **vooraan het huis.**

4. **En hij maakte vensteren aan het huis van gesloten uitzichten.** Dat is, die ten dele eng en als gesloten waren, tegen het inkijken en ongemak des weders, ten dele breed, en alzo bekwaam voor het vatten van den zonneshijn en het uitzicht. Aldus, naar eniger gevoelen, zijn de vensters in den muur, die zeer dik was, van buiten eng en van binnen wijd geweest. Anderen menen dat zij van buiten wijd en van binnen eng waren; anderen van buiten en van binnen wijd, doch allengskens van beide zijden nauw, ingaande tot het midden van den muur, alwaar zij met glas toegesloten waren, tegen het kwade weder. Anders, *die men openen en sluiten kon.*

5. **En rondom** Te weten, aan de zuid- en west- en noordzijden van het huis, doch niet aan de oostzijde, welke met het portaal bezet was. **aan den wand** Dat is, aan den muur des tempels; en dat alzo, dat de balken de kamers hier gemeld, niet waren gewrocht in den muur van den tempel Versta het voorste deel van den tempel, anders genoemd het *heilige*, waarin de priesters dagelijks gingen om te roken en de lampen toe te maken., maar lagen op de neuten of balkstenen van denzelfden muur daar hij van buiten ingekort was. Deze inkorting geschiedde tot driemaal toe, telkens met het opbouwen van vijf ellen, en dan waren op die uitstekende neutstenen de balken der kamers, die van drie verdiepingen waren, gelegd en gepast. **van het huis bouwde hij kameren,** Hebreeuws, *vloeren*; dat is, kamergebouwen en vertrekken buiten aan den tempel ten gebruike der priesters, als zij hun ambt bedienen zouden, en om daarin op

te sluiten de eerstelingen, de tienden, de priesterlijke klederen, de offeranden en andere dingen behorende tot den godsdienst enz. Zie 2 Kon. 11:2, en 1 Kron. 28:12, en Ezech. 42:13,14. **aan de wanden van het huis rondom** Te weten, aan de zuid- en west- en noordzijden van het huis, doch niet aan de oostzijde, welke met het portaal bezet was., *beide van den tempel* Versta het voorste deel van den tempel, anders genoemd het *heilige*, waarin de priesters dagelijks gingen om te roken en de lampen toe te maken. **en van de aanspraakplaats.** Of, *Antwoordplaats.* Het Hebreeuwse woord heeft zijn naam van *aanspreken*. Versta, de innerste plaats des tempels, anders genoemd het *heilige der heiligen*, vanwaar God zijn aanspraak en antwoord gaf. Vergelijk onder, 1 Kon. 6:16,20. **Alzo maakte hij zijkameren rondom** Te weten, aan de zuid- en west- en noordzijden van het huis, doch niet aan de oostzijde, welke met het portaal bezet was..

6. **De onderste kamer** Alzo de muur des tempels drie inkortingen had, de onderste, de middelste en de opperste, zo was de onderste verdieping der kamers een el nauwer dan de middelste, en de middelste weder zoveel nauwer dan de opperste. **was van vijf ellen in haar breedte, en de middelste van zes ellen in haar breedte, en de derde van zeven ellen in haar breedte; want hij had aan het huis** Hij had de dikte van den muur des tempels telkens een el gesmald, om op de neutstenen de balken der kamers te leggen. Deze smalling of inkorting was in de hoogte van den muur van vijf en tien en vijftien ellen. **rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij zich niet** Te weten, de kamers. **hielden** Dat is, met hun balken in den muur des tempels niet ingelaten werden met doorboring en verbreking van denzelfden. Vergelijk Ezech. 41:6. **in de wanden van het huis.**

7. **Het huis nu, als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen,** Dat is, die tevoren tot het werk volkomenlijk bereid

- was, hetwelk ook van het hout is gezegd, boven, 1 Kon. 5:18. zoals dezelve toegevoerd was, Hebreeuws, *der toevoering*; dat is, met steen, zoals die daar aangevoerd kwam. gebouwd; zodat geen hameren, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd.
8. De deur der middelste zijkamer Dat is, door welke men opging naar de middelste zijkamer. was aan de rechterzijde Hebreeuws, *schouder*. De rechterzijde des tempels in het uitgaan was het zuiden. Want de ingang des tempels stond in het oosten, en het allerheiligste in het westen. van het huis; en door wenteltrappen ging men tot de middelste zijkamer, en van de middelste tot de derde. Te weten, zijkamers. Uit het getal van velen kan men hier verstaan dat elke verdieping verscheidene kamers en hoeken heeft gehad. Zie 2 Kon. 11:2.
9. Alzo bouwde hij het huis, en volmaakte het; en bedekte Te weten, van binnen aan zijn dak. dat huis met gewelven Hebreeuws, naar sommiger gevoelen, *ruggen*. en rijen van cederen. Hebreeuws, *ordeningen in*, of, *met cederen*; dat is, met ordelijke samenhechting van cederen balken, planken, of berderen.
10. Hij bouwde ook de kameren aan het ganse huis, van vijf ellen in haar hoogte; en hij voegde Dat is, hij legde ze en paste ze op de inkorting van den muur des tempels. Zie boven, 1 Kon. 6:6. ze vast aan dat huis met cederenhout.
11. Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Salomo, zeggende:
12. Aangaande dit huis, dat gij bouwt, zo gij wandelt in Mijn inzettingen, Hoe deze drie woorden: *inzettingen*, *rechten* en *geboden*, onderscheiden worden, zie boven, 1 Kon. 2:3. en doet Mijn rechten, en onderhoudt al Mijn geboden, wandelende in dezelve; zo zal Ik Mijn woord met u bevestigen, dat Ik tot uw vader David gesproken heb;
13. En Ik zal in het midden Zie Lev. 26:12. der zonen Israels wonen; en Ik zal Mijn volk Israel niet verlaten.
14. Alzo bouwde Dat is, hij ging in de bouwing des tempels voort, om dien van binnen te volmaken en te versieren. Salomo dat huis en volmaakte hetzelfde.
15. Ook bouwde hij Dat is, hij beschoot de wanden met cederen planken enz. alzo in 1 Kon. 6:16. de wanden van het huis Versta dit niet van het innerste deel des huizes, maar van het voorste, genaamd het *heilige*. van binnen met cederen planken; Hebreeuws, *zijden*; en zo in het volgende. van den vloer des huizes tot aan het dak Hebreeuws, *tot aan de wanden van het dak*; dat is, tot aan het opperste deel des muurs, waarop het dak rust. der wanden, beschoot hij ze van binnen met hout; en overdekte den vloer van het huis Versta dit niet van het innerste deel des huizes, maar van het voorste, genaamd het *heilige*. met dennen planken.
16. Daartoe bouwde De zin is, dat hij den tusschenmuur, waardoor het heilige van het allerheiligste onderscheiden werd, met cederen planken beschoten heeft. hij twintig ellen De lengte des tempels was zestig ellen, boven, 1 Kon. 6:2, waarvan het voorste had veertig, en vervolgens het innerste twintig. met cederen planken aan de zijden van het huis, van den vloer af Dat is, den gehelen vloer van den enen muur tot den anderen. tot de wanden; dit bouwde De zin is, dat hij den tusschenmuur, waardoor het heilige van het allerheiligste onderscheiden werd, met cederen planken beschoten heeft. hij Hem Namelijk, *den Heere*, van wien recht tevoren in 1 Kon. 6:13 gesproken is. van binnen tot een aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen.
17. Dat huis nu was van veertig ellen, *namelijk* de tempel, Genaamd het *heilige*. Dit was dubbel zo lang als het *heilige der heiligen*, hetwelk maar twintig ellen in de

lengte had, onder 1 Kon. 6:20. die vooraan was.

18. En het ceder aan het huis inwendig was gesneden met knoppen Anders, *wilde kouwoerden*, alzo onder, 1 Kon. 7:24. en open bloemen; Hebreeuws, *opening der bloem*. Alzo in het volgende. en het was al ceder, geen steen werd gezien.

19. En de aanspraakplaats bereidde hij inwaarts Te weten, de plaats waar het allerheiligste was; in het uiterste van den tempel. in het huis, Hebreeuws, *in het midden van het huis*. Het woordje *huis* betekent hier het gehele gesticht des tempels. om de ark des verbonds des HEEREN daar te zetten.

20. En de aanspraakplaats vooraan Dat is, welke, als iemand inging van het oosten naar het westen, voor hem lag in het einde van het heilige. Anders, *de ruimte, of, de aangezichten van de aanspraakplaats, was van*, enz. was van twintig ellen in lengte, en van twintig ellen in breedte, en van twintig ellen in haar hoogte, Boven, 1 Kon. 6:2, staat wel, van het gehele huis, dat het dertig ellen in zijn hoogte had, maar dewijl men van het eerste voorhof tot het tweede, en van het tweede tot het heilige, en van dit tot het allerheiligste met trappen moest opklimmen, gelijk men kan afnemen, Ezech. 40:6, zo is het geen wonder, dat de vloer enige ellen hoger, en nader aan het dak geweest is. en hij overtoog ze met gesloten goud; Dat is, dicht fijn, rein. Zie 2 Kron. 3:4. Of, alzo genoemd *gelijk anderen menen* omdat het van David tot de timmering des tempels was opgesloten en bewaard geweest, 1 Kron. 29:3,4, waar het ook goud van *Ofir* genoemd wordt, hetwelk om zijn waardigheid altijd in grote achting geweest is, Job 22:24; maar het edelste en kostelijkste goud is in het algemeen ook zou genoemd geweest, omdat men dat zeer nauw pleegt op te sluiten, Job 28:15. ook overtoog hij het cederen altaar. Versta het reukaltaar, van hetwelk ook gesproken wordt onder, 1 Kon. 6:22, en 1

Kon. 9:25. Dit heeft Salomo ook met goud overtoegen, en wordt daarom genoemd *het gouden altaar*, onder 1 Kon. 7:48.

21. En Salomo overtoog het huis van binnen Versta, *het heilige der heiligen*; gelijk in het einde van 1 Kon. 6:21 verklaard wordt. met gesloten goud; en hij toog De zin is dat Salomo een voorhang heeft laten maken, welken hij langs henen aan het schutsel, hetwelk het heilige van het allerheiligste onderscheidde, heeft opgetogen, hangende aan gouden ketenen. Zie van den voorhang Exod. 26:31,32,33. voor de aanspraakplaats een voorhang henen door met gouden ketenen, en overtoog dien met goud.

22. Alzo overtoog hij het ganse huis met goud, totdat het ganse huis volmaakt was; daartoe overtoog hij met goud het gehele altaar, Zie boven, 1 Kon. 6:20. dat voor de aanspraakplaats was.

23. In de aanspraakplaats nu maakte hij twee cherubs Zie Gen. 3:24. van olieachtig hout; De cherubim, die Mozes liet maken, waren van louter goud, Exod. 25:18. Sommigen nu houden deze olieachtige bomen niet voor olijfbomen, maar voor andere bomen, die mede olie uitgeven, gelijk cederbomen en pijnbomen, enz., want de olijfbomen worden van de olieachtige onderscheiden, gelijk Neh. 8:16. elks hoogte was tien ellen.

24. En van vijf ellen was de ene vleugel des cherubs, en van vijf ellen de andere vleugel des cherubs; van het einde van zijn enen vleugel, Hebreeuws, *van de einden zijner vleugelen tot aan de einden zijner vleugelen*. tot aan het einde van zijn anderen vleugel, waren tien ellen.

25. Alzo was de andere cherub van tien ellen; beide cherubs hadden enerlei maat, en enerlei snede. Dat is, maaksel.

26. De hoogte van den enen cherub was van tien ellen, en alzo van den anderen cherub.
27. En hij zette deze cherubs in het midden van het binnenste huis; Dat is, het heilige der heiligen; alzo wordt het heilige genoemd de tempel *die vooraan was*, boven 1 Kon. 6:17. **en de cherubs spreidden de vleugelen uit**, De zin is, dat de twee cherubim, in het heilige der heiligen staande, elk met zijn enen vleugel raakte den wand, de een die aan de zuidzijde, de andere die aan de noordzijde was, en dat zij dan met hun andere vleugelen elkander raakten; zodat zij met dezelve de gehele breedte der plaats overreikten; want gelijk deze twintig ellen breed was, boven 1 Kon. 6:20, alzo was elke vleugel vijf ellen lang, boven 1 Kon. 6:24; vervolgens stonden beide de cherubim van elkander tien ellen, en elk van den wand zijner zijde vijf ellen, makende tezamen twintig ellen. Vergelijk 2 Kron. 3:11, enz. zodat de vleugel des enen raakte aan dezen wand, en de vleugel des anderen cherubs raakte aan den anderen wand; en hun vleugelen naar het midden van het huis raakten vleugel aan vleugel.
28. En hij overtoog deze cherubs met goud.
29. En al de wanden van het huis, in het ronde, graveerde hij met uitgesneden graveringen van cherubs, en van palmbomen, en open bloemen, van binnen en van buiten. Hierdoor verstaan sommigen den wand, die het allerheiligste van het heilige onderscheidde, welken hij versierd heeft, niet alleen van binnen aan de zijde, die in het allerheiligste was, maar ook van buiten aan de zijde, die in het heilige stond. Anderen verstaan het in het algemeen van de wanden, zo van het allerheiligste als van het heilige.
30. Daartoe overtoog hij den vloer van het huis met goud van binnen en van buiten. Dat is, in het allerheiligste en in het heilige.
31. En aan den ingang der aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig hout; de bovendorpel *met de posten was* Dat is, hij was zo breed en hoog als het vijfde deel des wands, te weten, vier ellen. Want de wand der aanspraakplaats was twintig ellen breed en hoog. Zie boven, 1 Kon. 6:16. Anderen vertalen dit alzo, dat de bovendorpel en de posten van vijf hoeken, of leden waren. **het vijfde deel *des wands***.
32. De twee deuren ook waren van olieachtige bomen; en hij graveerde daarop graveringen van cherubs, en van palmbomen, en van open bloemen, dewelke hij met goud overtoog; ook trok hij Hierdoor kon het maaksel van het gegraveerde werk altijd gezien worden. **goud over de cherubs en over de palmbomen.**
33. En alzo maakte hij aan de deuren des tempels posten van olieachtige bomen, uit het vierde deel *Want de posten de deur mede gerekend zijnde* waren vijf ellen breed en hoog, hetwelk is het vierde deel van twintig. Andere verstaan dit alzo van de posten, dat zij vierhoekig of vierledig waren. Vergelijk boven, 1 Kon. 6:31, en de aantekeningen. **van de wand.**
34. En de twee deuren waren van dennenhout; Zie boven, 1 Kon. 5:8. de twee zijden der ene deur waren omdraaiende; alzo waren de twee gegraveerde *zijden* der andere deur omdraaiende.
35. En hij graveerde ze met cherubs, en palmbomen, en open bloemen, dewelke hij met goud overtoog, gericht naar het uitgesnedene.
36. Daarna bouwde hij het binnenste voorhof *Versta, het voorhof, dat naast den tempel was, en het voorhof der priesters* genoemd wordt, 2 Kron. 4:9, omdat niemand dan zij en de Levieten daarin mocht komen, en omdat de priesters daarop het brandofferaltair offeranden deden en den godsdienst waarnamen. **van drie rijen**

gehouwen stenen, en een rij cederen balken.

37. In het vierde jaar werd de grond van het huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv; Zie boven, 1 Kon. 6:1.

38. En in het elfde jaar, in de maand Bul, welke is Deze maand komt overeen ten dele met onzen October, ten dele met onzen November. de achtste maand, was dit huis volmaakt, naar al zijn stukken *Hebreeuws, dingen, of woorden;* dat is, naar alles wat daarvan gezegd en geordineerd was. en naar al zijn behoren; also heeft hij zeven jaren daaraan gebouwd.

1 Koningen 7

1. Maar aan zijn huis Dienende hem en zijn hofgezin tot een ordinaire woning. Zie onder, 1 Kon. 7:8. bouwde Salomo dertien jaren, Bijna nog eens zo lang als aan den tempel, boven, 1 Kon. 6:38, als die meer haast behoefde, om het bevel des HEEREN, en om den wil van den heiligen godsdienst, en tot denwelken meer werklieden gebruikt, en meer voorraad van materialen toeberaid moesten worden. en hij volmaakte zijn ganse huis.

2. Hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon, Alzo genoemd *gelijk enigen menen*, omdat het in een lustige en verheven plaats in Jeruzalem, of daar buiten met veel schone en hoge bomen, gelijk het woud van Libanon versierd was, dienende den koning tot een huis van genoeg en vermaking. Vergelijk onder, 1 Kon. 9:19. van honderd ellen Versta, gemene ellen; en zie van deze lengte Gen. 6:15. in zijn lengte, en vijftig ellen in zijn breedte, en dertig ellen in zijn hoogte, op vier rijen Alzo dit huis drie verdiepingen hoog was en drie woningen boven elkander had, zo versta dit van de onderste. van cederen pilaren, en cederen balken Die den vloer der middelste woning maakten. op de pilaren.

3. En het was bedekt met ceder Waaruit de derde of opperste vloering ontstond. van

boven op de ribben, Of, *balken, zolderingen, kamers.* die op Versta, het opperste deel van dit huis, hetwelk *omdat het minder last had te dragen dan het onderste* maar drie rijen van pilaren had, daar de onderste vier hadden, boven, 1 Kon. 7:2, zijnde elke rij van vijftien pilaren. vijf en veertig pilaren waren, vijftien in een rij.

4. Er waren Gelijk het huis drie verdiepingen hoog was, alzo heeft het ook drie rijen van vensters gehad, in elke verdieping een rij, waarvan de opperste recht tegenover de onderste kwamen. drie rijen van uitzichten, dat het ene venster was over het andere venster, in drie orden.

5. Ook waren al de deuren en de posten vierkantig van *enerlei uitzicht;* Dat is, de vensters en de poorten van twee zijden waren in elke zoldering regelrecht de ene op de andere gericht, dat men van de ene tot de andere daar tegenover zijnde, zijn gezicht strekken kon. Anderen vertalen dit: *Al de deuren en de posten waren vierkantig met de uitzichten,* enz. en venster was tegenover venster, in drie orden. *Hebreeuws, drie malen.*

6. Daarna maakte hij een voorhuis Hier wordt van drieërlei voorhuis gewag gemaakt, waarvan dit het eerste is, en was voor aan het huis des wouds Libanons. Zie van het tweede 1 Kon. 7:7, en van het derde 1 Kon. 7:8. van pilaren; Dat is, bestaande uit vele pilaren en uit het dak daarop rustende. vijftig ellen Naar de breedte van het huis. Vergelijk boven, 1 Kon. 7:2. was zijn lengte, en dertig ellen zijn breedte; en het voorhuis was tegenover die, Te weten, deuren; van welke in 1 Kon. 7:5 gesproken is, of pilaren, van het huis des wouds; zulks dat de pilaren en balken, waaruit dit voorhuis bestond, recht over de deuren, en alzo in het gezicht waren van het voorgemelde huis. en de pilaren met de dikke balken tegenover dezelve.

7. Ook maakte hij een voorhuis Namelijk, binnen Jeruzalem, voor aan zijn huis, zeer bekwaam voor het volk, hetwelk ten gerichte verscheen, om aldaar tegen het ongemak des weders bewaard te worden. voor den troon, alwaar hij richtte, tot een voorhuis Namelijk, binnen Jeruzalem, voor aan zijn huis, zeer bekwaam voor het volk, hetwelk ten gerichte verscheen, om aldaar tegen het ongemak des weders bewaard te worden. des gerichts, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer. Dat is, van het ene einde van den vloer tot het aan het andere. Enigen verstaan dit van de muren of wanden, te weten, dat zij met ceder beschoten zijn geweest, van beneden aan den vloer tot boven aan de zoldering, die mede een vloer is.

8. En aan zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, meer inwaarts Het derde voorhuis, hetwelk was tussen het voorhuis des gerichts en het huis des konings. dan dat voorhuis, hetwelk aan hetzelfde werk gelijk was; ook maakte hij voor de dochter van Farao, die Salomo tot vrouw genomen had, een huis, Onderscheiden van den burg Davids, waar zij eerst haar woning gehad had. Zie boven, 1 Kon. 3:1, en 2 Kron. 8:11. aan dat voorhuis gelijk. Versta, het derde voorhuis, dat inwaarts was, even tevoren genoemd; welk voorhuis het huis der koningin gelijk gezegd wordt, ten aanzien niet zozeer van den vorm, als wel van de materie, gelijk af te nemen is uit het volgende.

9. Al deze dingen Versta, al de gebouwen, die in 1 Kon. 7: en 1 Kon. 6: verhaald worden. Vergelijk onder, 1 Kon. 7:12. waren van kostelijke stenen, naar de maten gehouwen, Dat is, naar de maten, die de kunstige steenhouwers volgen, om een werk in den allernetsten en sierlijksten vorm te voltrekken; also onder, 1 Kon. 7:11. van binnen en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot aan de neutstenen Dat is, de uitstekendste bakstenen, aan het opperste

van den muur, op welken het verwijsel des daks rustte, en staken een palmbreed buiten den muur. een palm breed, en van buiten tot het grote voorhof. Alwaar het volk vergaderde.

10. Het was ook gegrondvest met kostelijke stenen, grote stenen; met stenen van tien ellen, en stenen van acht ellen.

11. En bovenop Te weten, op de grondstenen. kostelijke stenen, naar de winkelmaten gehouwen, en cederen. Dat is, geschaafde planken van cederhout, waarmede de gesneden stenen bekleed waren.

12. En het grote voorhof Zie boven, 1 Kon. 7:9. was rondom van drie rijen gehouwen stenen, met een rij van cederen balken. Zo was het met het binnenste voorhof, Zie boven, 1 Kon. 6:36. van het huis des HEEREN, en met het voorhuis van dat huis.

13. En de koning Salomo zond heen, en liet Hebreeuws, nam, of, nam aan. Zie Gen. 12:15. Hiram Zie boven, 1 Kon. 5:1. van Tyrus halen. Zie op dezelfde plaats.

14. Hij was de zoon ener weduwwrouw, Dewelke was van afkomst uit den stam Versta dit van der weduwe zoon, die naar zijns vaders afkomst was uit den stam van Nafthali. van Dan; 2 Kron. 2:14. uit den stam Versta dit van der weduwe zoon, die naar zijns vaders afkomst was uit den stam van Nafthali. van Nafthali, en zijn vader was een man van Tyrus Te weten, ten aanzien van de stad zijner woning, en niet van zijn geslacht, naar hetwelk hij een Israëliet was. Anders kan dit ook verstaan worden, dat deze vader een Tyriër geweest is, ook van geslacht en afkomst, dat is, een heiden, maar zijn huisvrouw tezamen van Dan en Nafthali, te weten, van een stam uit haar vader, en van den anderen uit haar moeder, hetwelk kan geschied zijn door vermenging der stammen, omdat de Israëlieten niet altijd gevolgd hebben de wet Gods, die hun verbood buiten hun stam te trouwen. Zie breder 2 Kron. 2:14.

geweest, een koperwerker, die vervuld was met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze kwam tot den koning Salomo, en maakte al zijn werk.

15. Want hij vormde *Of, hij goot.* twee koperen pilaren; de hoogte van den enen pilaar was achttien ellen, Gerekend naar de maat des heiligdoms, die nog eens zolang waren als de gemene ellen. Zie Gen. 6:15, en hierom worden 2 Kron. 3:15 naar de gemene maat der ellen, dezen pilaren vijf en dertig ellen toegeschreven, waarbij alsnog komt een el voor den voet òf het onderzetsel; zo is elke pilaar zes en dertig gemene ellen hoog geweest, dat is, achttien heilige. en een draad van twaalf ellen omving den anderen pilaar. Te weten, den omloop en de rondigheid van zijn stijl; versta hetzelfde ook van den eersten pilaar.

16. Hij maakte ook twee Te weten, voor elken pilaar een. kapitelen, Versta door het woord kapiteel alhier een sieraad, gemaakt boven op den top van den stijl eens pilaars, bestaande uit drie delen: den voet, het gevlochten werk der granaatappelen, en de kroon. van gegoten koper, om op de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte Welverstaande het gehele kapiteel tezamen met zijn drie delen gemeten zijnde. Want de voet was een el hoog, het granaatappelwerk ook een el en de kroon drie ellen. Zoveel ellen wordt de kroon alleen toegeschreven, 2 Kon. 25:17, en gerekend zijnde met de granaatappelen, vier ellen. Zie onder, 1 Kon. 7:19. van het ene kapiteel, en vijf ellen de hoogte van het andere kapiteel.

17. De netten De zin is dat het opperste deel, of de kroon des kapiteels bestond uit een zeer kunstige samenvlechting van loof, bloemen en vruchtenwerk in zekere orden door bandjes aan elkander gans sierlijk gehecht. Vergelijk 2 Kron. 3:16. waren van nettenwerk, Of, van gevlochten, of van traliewerk. de banden van ketenwerk voor de kapitelen, die op het hoofd

der pilaren waren; zeven waren Dit getal verstaan enigen van de orden des lofwerks en van de snoertjes, die dat werk verbonden en tezamen begrepen; anderen van de snoertjes of bandjes alleen. voor het ene kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel.

18. Zo maakte hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom Te weten, van granaatappelen, die het middelste deel des knoops omsingelden. over het ene net, om de kapitelen, Dat is, de kronen, het opperste deel der kapitelen. Zie boven, 1 Kon. 7:16. die boven het hoofd der granaatappelen waren, te bedekken; alzo deed hij ook aan het andere kapiteel.

19. En de kapitelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk Dat is, hadden het fatsoen, de gedaante en gelijkenis van leliën. in het voorhuis, Dat is, om in het voorhuis gesteld te worden. van vier ellen. Versta dit van des kapiteels twee delen, het opperste en middelste, namelijk de kroon en het granaatappelwerk tezamen begrepen. Zie boven, 1 Kon. 7:16.

20. De kapitelen nu Het kapiteel betekent hier het opperste deel van een geheel kapiteel, genaamd de *kroon*, die rond was als een bol, of in het geheel als een bal, of in de lengte als een ei. waren op de twee pilaren, ja, daarboven tegenover den buik, Versta, het middelste, of het ruimste en meest uitstekende deel van den bol. Anderen verstaan door den buik het hol, dat boven midden in den pilaar geweest zou zijn, waarin de kapitelen ingelaten werden om vast te staan. dewelke was nevens het net; en tweehonderd granaatappelen waren in rijen rondom, ook over het andere kapiteel.

21. Daarna richtte hij de pilaren op in het voorhuis des tempels; en den rechter pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Jachin, Dat is, *Hij namelijk de Heere zal bevestigen.* en

den linker pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam **Boaz**. Dat is, *in hem is kracht*. Deze twee namen geven te kennen dat de geestelijke tempel, welke is de gemeente der ware gelovigen en uitverkorenen, rustende op den pilaar der almogende kracht des Heeren, tegen alle uitwendig en inwendig geweld zou staande blijven, zodat de poorten der hel daartegen niets zouden vermogen, Matth. 16:18.

22. En op het hoofd der pilaren was het **leliewerk**; Zie hiervan boven, 1 Kon. 7:19. also werd het werk der pilaren volmaakt.

23. Verder maakte hij de gegotene zee; Zo ook genaamd 2 Kron. 4:2, maar 2 Kon. 25:13 *een koperen zee*. Versta een zeer groot vat of ketel, houdende grote overvloed van water, en in zulken aanzien een *zee* genaamd, naar de wijze der Hebreëen, die de vergaderingen van vele wateren *zeeën* heten. Dit water diende total afwasschingen de priesters en Levieten. Vergelijk Exod. 30:18,19,20, en Exod. 40:30,31,32; Lev. 8:11; 2 Kon. 16:17, en 2 Kron. 4:6. # 2Ch 4.6 **van tien ellen was zij van haar** Dat is, dwars overgemeten in een rechte doorgaande linie, van den enen rand Hebreuws, *lip*; en zo in het volgende. **enen rand** Hebreuws, *lip*; en zo in het volgende. **tot haar anderen rand** Hebreuws, *lip*; en zo in het volgende., **rondom rond**, en **van vijf ellen in haar hoogte**, en **een meetsnoer van dertig ellen** Dat is, dit vat, in de rondte van buiten gemeten, was dertig ellen wijd. Want de rondte begrijpt driemaal zoveel lengte als de recht doorgaande linie. Vergelijk 2 Kron. 4:2. **omving ze rondom**.

24. En onder haar rand Te weten, aan de buitenzijde dezer gegoten zee. **waren knoppen**, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *kolokwinthen*, of *wilde kouwoerden*, of de figuren en afbeeldingen derzelve gelijk boven, 1 Kon. 6:18, en 2 Kon. 4:39; maar het schijnt dat het in het algemeen ook betekent allerlei figuren van loof, bloemen, vruchten en

beesten, tot versiering ergens op of in gewrocht. Want 2 Kron. 4:3 wordt tot breder verklaring dezer plaats gesteld de gelijkenis, of beeltenissen van ossen. **dezelve rondom omsingelende, tien in een el**, De zin is, dat in ieder kubiet, of el, geweest zijn tien knoppen. En alzo nu in 1 Kon. 7:23 gezegd is dat een rij dezer knoppen dertig ellen in haar omgang had, zo volgt dat het getal der knoppen in een rij geweest is driehonderd, en in de twee tezamen zeshonderd. **omringende die zee rondom; twee rijen dezer knoppen waren in haar gieting** Te weten, der zee. Want zij waren niet gesneden of gegraveerd aan deze koperen zee, maar tezamen met dezelve gegoten. Alzo 2 Kon. 4:3. **gegoten**.

25. Zij stond op twaalf runderen; drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hun **achterdelen** Dat is, de achterste delen dezer runderen waren inwaarts onder deze koperen zee verborgen, dat zij niet welk konden gezien worden. Alzo 2 Kron. 4:4. **waren inwaarts**.

26. Haar dikte nu was een hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekens of ener **leliebloem**; zij hield twee duizend Versta, dat men daarin gewoonlijk zoveel water deed; maar tot boven toe vol zijnde hield zij drie duizend bath, 2 Kron. 4:5. **bath**. Een grote maat der Hebreëen van natte waren, houdende zoveel als een efa in droge waren, Ezech. 45:11. Een efa nu hield tien gomer, Exod. 16:36, en Lev. 5:11. Een gomer hield drie en veertig gemene eierschalen; zes dezer schalen houden de maat van een log. Zie Lev. 14:10. Twee en zeventig log maakt omtrent een bath.

27. Hij maakte ook tien koperen **stellingen**; Of, onderzetstelen, voeten, ondersteunselen, of pedestallen, die vierhoekig stonden, op welken boven een wasvat vast ingezet was, veel waters

houdende, waarin de offeranden afgewassen werden; tot welke einde zij ook wielen hadden, waarmede zij van de ene plaats in de andere vervoerd werden. **van vier ellen was de lengte ener stelling, en van vier ellen haar breedte, en van drie ellen haar hoogte.**

28. En dit was het werk der stelling; zij hadden lijsten, en de lijsten Hebreeuws, *besluitingen*. Versta, ruimten tussen twee kransen besloten, in welke de figuren van beesten en cherubim tot versiering gemaakt waren. Zie 1 Kon. 7:29 en onder, 1 Kon. 7:36. **waren tussen kransen.** Hebreeuws, *trapjes*. Deze waren uitstekende boorden, of randen, rondom elk gestoelte gemaakt, die trapsgewijze elkander volgden, en de voorgemelde lijsten of ruimten van boven en onder besloten. De opperste waren in figuren en afbeeldingen als een dak; de onderste als haar grond en bodem.

29. En op de lijsten, die tussen de kransen waren, waren leeuwen, runderen en cherubs; en op de kransen was een voet boven hen; Versta, een effen plaats of ruimte, dienende tot ondersteuning van het wasvat, dat daarop leunde. **en onder de leeuwen en runderen bijvoegselen** Dat is, bijgevoegde versierselen van doorvlochten en uitgetrokken werk, welke waren aan den hals van het wasvat, een halve el daaronder. Zie onder, 1 Kon. 7:35. **van uitgerekte werk.**

30. En een stelling had vier koperen raderen, en koperen platen; In welke de assen der wielen staken, tot ondersteuning der stellingen, die daarop lagen. **en haar vier hoeken hadden schouderen;** Dat is, houvasten, als schouders die boven uit de holligheid aan de vier hoeken der stelling uitkwamen; niet van buiten daaraan gemaakt, maar daaruit ontspringende, en daarmede gegoten zijnde, om het wasvat Zie hiervan inder, 1 Kon. 7:38., dat daarop lag, vast te houden, opdat het in het vervoeren van de stelling niet zou waggelen. Vergelijk onder, 1 Kon. 7:34. **onder het wasvat** Zie hiervan inder, 1 Kon. 7:38. **waren deze gegoten**

schouderen ter zijde van ieders bijvoegselen.

31. En de mond daarvan Versta, een eenparige en gelijke holligheid in de plaat, die boven over de stelling was, en die het wasvat, daarin tot een halve el toe ingelaten zijnde, even vulde. **was van binnen den krans,** Dat is, de omloop desmonds, of der holligheid, waarin het wasvat ingelaten werd. **en daarboven van een el** Te weten, naar de maat van het wasvat, dat in het gestoelte ingelaten werd., **en de mond hiervan was rond van voetwerk** Gelijkvormig aan het werk, dat tot ondersteuning van enig ding gemaakt wordt, en op hetzelfde alleszins wel moet passen. Daarom, gelijk het wasvat rond was, zo moest ook deze holligheid desmonds rond wezen. **van een el** Te weten, naar de maat van het wasvat, dat in het gestoelte ingelaten werd. **en een halve el; en op de mond daarvan** Versta, een eenparige en gelijke holligheid in de plaat, die boven over de stelling was, en die het wasvat, daarin tot een halve el toe ingelaten zijnde, even vulde. **waren ook graveringen, en de lijsten daarvan** Dat is, de uiterste omgangen of omlopen, die het opperste deksel der stelling besloten. **waren vierkantig, niet rond.**

32. De vier raderen nu waren onder de lijsten, en de assen der raderen Hebreeuws, *handen*. **aan de stelling; en de hoogte van een rad was een el en een halve el.**

33. En het werk van die raderen was als het werk van een wagenrad; hun assen, en hun naven, en hun randen, en hun spaken waren alle gegoten.

34. En er waren vier schouderen op de vier hoeken Sommigen menen dat deze schouders van de voorgemelde, boven, 1 Kon. 7:30, zouden onderscheiden zijn geweest, zodat die kwamen uit de holligheid, waarin het wasvat ingelaten wordt, maar dat deze van buiten de holligheid van het wasvat het middelste deel deszelven ondersteunden. **ener stelling; haar schouderen**

waren uit de stelling. Dat is, zij waren niet van buiten daaraan gehecht, maar een werk uit de stelling voortkomende. Zie boven, 1 Kon. 7:30.

35. En op het hoofd ener stelling Te weten, boven de stelling en de schouders derzelve. was een ronde hoogte van een halve el rondom; ook waren op het hoofd der stelling haar handhaven, Hebreeuws, *handen*. Alzo in 1 Kon. 7:36. Versta, het opperste der schouders, waarmede, als met handen, het wasvat ondersteund werd. Of versta hierdoor, kleine pilaartjes, die boven uit de vier hoeken der stelling doorgingen, hebbende vierkante lijsten, in welke sierlijke graveringen waren. en haar lijsten uit denzelve.

36. Hij sneed nu op de platen van haar handhaven, en op haar lijsten, Zie boven, 1 Kon. 7:31. cherubs, leeuwen, en palmbomen, naar elks ledige plaats, en bijvoegselen rondom.

37. Dezen gelijk maakte hij de tien stellingen; enerlei gieting, enerlei maat, enerlei snede hadden zij allen.

38. Hij maakte ook tien koperen wasvaten; Staande op de koperen stellingen, die men vervoeren kon, beschreven in de voorgaande verzen vanaf 1 Kon. 7:27. Deze vaten werden gevuld met water, hetwelk de priesters in hun dienst gebruiken moesten. Zie 2 Kron. 5:6, en vergelijk Lev. 8:11 en de aantekeningen. een wasvat hield veertig bath; Te weten, waters. Zie van deze maat boven, 1 Kon. 7:26. een wasvat was van vier ellen; op elke stelling van die tien stellingen was een wasvat.

39. En hij zette vijf dier stellingen aan de rechterzijde van het huis, TE weten, in het voorhof der priesters, alwaar de offeranden bereid werden. en vijf aan de linkerzijde van het huis; maar de zee Zie boven, 1 Kon. 7:23. zette hij aan de rechterzijde van het huis, TE weten, in het voorhof der priesters, alwaar de

offeranden bereid werden. oostwaarts Alwaar de ingang was van het huis. tegen het zuiden.

40. Daartoe maakte Hiram Terstond in 1 Kon. 7:40 genoemd *Hiram* en elders ook Hiram. Zie boven, 1 Kon. 7:13. Denzelfden naam had de koning van Tyrus. de wasvaten, en de schoffelen, en de besprengbekkens; en Hiram Terstond in 1 Kon. 7:40 genoemd *Hiram* en elders ook Hiram. Zie boven, 1 Kon. 7:13. Denzelfden naam had de koning van Tyrus. voleindde al het werk te maken, dat hij voor den koning Salomo maakte voor het huis des HEEREN;

41. *Te weten* de twee pilaren, en bollen Versta hierdoor kronen, die het opperste deel des kapiteels waren, van welke zie boven, 1 Kon. 7:19,20. der kapitelen, die op het hoofd der twee pilaren waren, en de twee netten, om de twee bollen Versta hierdoor kronen, die het opperste deel des kapiteels waren, van welke zie boven, 1 Kon. 7:19,20. der kapitelen te bedekken, die op het hoofd der pilaren waren;

42. En de vierhonderd Zie boven, 1 Kon. 7:20. granaatappelen tot de twee netten, *namelijk* twee rijen van granaatappelen tot het ene net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op de pilaren waren;

43. Mitsgaders de tien stellingen, Zie van deze boven, 1 Kon. 7:27. en de tien wasvaten Zie boven, 1 Kon. 7:38. op de stellingen;

44. Daartoe de ene zee; en de twaalf runderen Zie boven, 1 Kon. 7:25. onder die zee.

45. De potten ook, Om het vlees van enige offeranden, dat door de priesters en die de beesten ter offering brachten, gegeten werd, daarin te zieden. Enige potten waren ook om de as der offeranden daarin te vergaderen en uit te dragen. Zie Exod. 27:3. en de

schoffelen, en de besprengbekkens, en al deze vaten, die Hiram voor den koning Salomo tot het huis des HEEREN maakte, *alle* van gepolijst koper.

46. In de vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, Dat is, kleiige, vette en taaie aarde. Alzo 2 Kron. 4:17. tussen Sukkoth Gelegen in den stam van Gad over de Jordaan. Zie Gen. 33:17. en tussen Zarthan. Zie Joz. 3:16.

47. En Salomo liet al deze vaten *ongewogen* vanwege de zeer grote menigte; Hebreeuws, *van de menigte zeer zeer*. het gewicht des kopers werd niet onderzocht.

48. Ook maakte Salomo al de vaten, die voor het huis des HEEREN waren; het gouden altaar, Dat is, overtrokken met goud, Exod. 30:3, maar anders gemaakt van cederenhout, boven, 1 Kon. 6:20, hetwelk *sittimhout* genoemd wordt, Exod. 30:1. en de gouden tafel, Versta, tafelen in het getal van velen. Want in den tempel van Salomo zijn er tien geweest, 2 Kron. 4:8. Zij waren van goud, daarmede van buiten overtoegen zijnde, maar van binnen waren zij van hout. Vergelijk Exod. 25:23,24. op dewelke de toonbroden waren; Hebreeuws, *broden der aangezichten*; zo genoemd niet omdat zij aangezichten hadden, maar omdat zij voor het aangezicht des Heeren, dat is voor het heilige der heiligen lagen. Zie Exod. 25:30.

49. En de kandelaren, vijf aan de rechterhand, Dat is, aan de noord- en zuidzijde van het heilige. en vijf aan de linkerhand, voor de aanspraakplaats, Zie boven, 1 Kon. 6:5. van gesloten goud; Zie boven, 1 Kon. 6:20. Van zodanig goud waren deze kandelaars gemaakt, zijnde daarmede niet slechts overtrokken, maar daaruit geheel bestaande, gelijk de kandelaar van Mozes, in welken met zijn toebehoren een talent goude gegaan is, Exod. 25:31,39. en de bloemen, Zie van deze drie Exod.

25:31,37,38. en de lampen, en de snuiters van goud;

50. Mitsgaders de schalen, en de gaffelen, Of, *vorkjes*, of *snijmessen*. Anders, *muzikale instrumenten*. en de sprengbekkens, Dewelke waren honderd in getal, 2 Kron. 4:8. en de rookschalen, Anders, *lepels*. en de wierookvaten, van gesloten goud; Zie boven, 1 Kon. 6:20. daartoe de herren der deuren van het binnenste huis, van het heilige der heiligen, *en* der deuren van het huis des tempels, van goud.

51. Alzo werd al het werk volbracht, dat de koning Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen Dat is, die den Heere tot een heilig gebruik van David geëigend waren. van zijn vader David; het zilver en het goud, en de vaten legde hij onder de schatten van het huis des HEEREN.

1 Koningen 8

1. Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, Zie Num. 1:4,16. de oversten der vaderen, Iedere stam der Israëlieten bestond uit zekere huisgezinnen of geslachten, welk elk bijzonder hun opperste vaderen hadden. Benevens deze waren in elken stam hoofdliden over honderd, over duizend, enz., welker voornaamsten en principalen hier moeten verstaan worden. Vergelijk Exod. 18:21; Num. 3:24,30,35; 1 Kron. 4:38. onder de kinderen Israels, tot den koning Dat is, tot hem, naar de manier van spreken der Hebreëen. Zie boven, 1 Kon. 2:19. Salomo te Jeruzalem, om de ark des verbonds des HEEREN op te brengen Te weten, in den tempe; tot denwelken, omdat hij op den berg Moria gebouwd was, men met trappen opklimmen moest. uit de stad Davids, Die David gewonnen, betimmerd en bewoond had. Zie boven, 1 Kon. 2:10. dewelke is Sion.

2. En alle mannen van Israel verzamelden zich tot den koning Salomo, in de maand Ethanim Deze maand komt meest overeen met onzen September. Zij wordt *Ethanim* genoemd, dat is, der *sterken*, of der *sterkten*; omdat, *gelijk enigen menen* in dezelve de vruchten des lands ingezameld werden, die als de kracht der aarde zijn, van God verordend om het leven des mensen te onderhouden en te versterken. **op het feest**; Versta, het feest der inwijding, gaande vóór het loofhuttenfeest. Zie onder, 1 Kon. 8:65, en van het feest der loofhutten Lev. 23:24; Deut. 16:13; 2 Kron. 5:3. **die is de zevende maand.** Te weten, naar de rekening der kerkelijke maanden van God verordend, Exod. 12:2. Anders, vóór den uittocht der Israëlieten uit Egypte was deze maand de eerste, te weten van het burgerlijk jaar.
3. En al de oudsten van Israel kwamen; en de priesters namen de ark op. Die te dezen tijde te Jeruzalem was, 2 Kron. 1:4.
4. En zij brachten de ark des HEEREN en de tent Die op dezen tijd met het koperen altaar van Bezaleël, in de woestijn gemaakt, te Gibeon was, 2 Kron. 1:3,5. **der samenkomst opwaarts mitsgaders al de heilige vaten**, Hebreeuws, *vaten der heiligheid*; dat is, die tot een heilig gebruik verordend waren. Zie Lev. 16:4. **die in de tent waren; en de priesters en de Levieten** Te weten, met dit onderscheid, dat de priesters de ark en de heilige vaten droegen, maar de Levieten de tent der samenkomst met haar toebehoren. Vergelijk de aantekeningen Num. 4:15. **brachten dezelve opwaarts.**
5. De koning Salomo nu en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren, waren met hem voor de ark, Namelijk, met den koning Salomo. Anders *gingen met hem voor de ark*. Versta, dat de offeranden, hier vermeld, op den weg, door denwelken de ark gedragen werd, hier en daar zouden geofferd zijn. Vergelijk 2 Sam. 6:13. **offerende schapen en runderen, die vanwege de**
- menigte niet konden geteld, noch gerekend worden.
6. Alzo brachten de priesteren de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, Dat is, des tempels. tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubim. Die Salomo had laten maken, en die veel groter waren dan de cherubim, die Mozes in de woestijn had laten maken. Zie Exod. 25:20, boven, 1 Kon. 6:27.
7. Want de cherubim spreidden beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en haar handbomen Waarmede de ark gedragen moest worden, Exod. 25:14. **van boven.**
8. Daarna schoven zij Hebreeuws, *verlengden ze*; te weten, door die verder en langer uit te trekken. Want geheel uit te nemen, was van God verboden, Exod. 25:15. Zie Num. 4:6. **de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen** Dat is, de einden. **gezien werden uit het heiligdom** Dat is, van degenen, die in het deel des tempels, dat meer uitwaarts was, *genoemd het heilige* waren; 2 Kron. 5:9 staat dat ze gezien werden uit de ark. Hetwelk zo niet te nemen is, alsof men de ark gezien had; maar de zin is dat de uiterste einden der handbomen, die uit de ark voortkwamen, zich in het heiligdom vertoonden, te weten, niet bloot maar bedekt met het voorhangsel. **voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; Namelijk, het heilige. en zij zijn aldaar tot op dezen dag.** Te weten, als dit boek geschreven werd.
9. Er was niets in de ark, Zie Deut. 10:5. **dan alleen de twee stenen tafelen,** De woorden des apostels, door welke hij schijnt te zeggen, Hebr. 9:4, dat in de ark ook geweest is de gouden kruik met manna en de staf van Aäron, die gebloeid had, moet men aldus verstaan, dat ze in dezelfde plaats van den tabernakel, waar de ark was, ja bij dezelve geweest zijn, Exod. 16:34; Num.

17:10. Gelijk het woord *in* dikwijls voor *bij* genomen wordt, gelijk Joz. 5:13, en Joz. 10:10, enz., ja zelfs hier in 1 Kon. 8:9 *in Horeb*, voor, *bij Horeb*. die Mozes bij Horeb daarin gelegd had, als de HEERE *een verbond* maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypteland uitgetogen waren.

10. En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen, Dat is, het voorste deel des tempels, Exod. 26:33, en Exod. 28:43. dat een wolk het huis des HEEREN vervulde.

11. En de priesters konden niet staan om te dienen, vanwege de wolk; want de heerlijkheid des HEEREN Dat is, de wolk, in welke God den Israëlieten verscheen. Vergelijk Exod. 16:10, en Exod. 24:16, en Exod. 40:34,35; Num. 16:19; 2 Kron. 5:13,14, en 2 Kron. 7:1,2,3. had het huis des HEEREN vervuld.

12. Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, Dat is, Hij heeft verklaard dat Hij door een zodanig zichtbaar teken, als de wolk of de donkerheid was, zijn tegenwoordigheid wilde openbaren. Zie Lev. 16:2; hetwelk Hij ook menigmaal gedaan heeft. Zie de aantekeningen op 1 Kon. 8:11; idem Exod. 13:22, en Exod. 14:19, en Exod. 19:16, en Exod. 20:21; Num. 9:15. dat Hij in donkerheid zou wonen.

13. Ik heb immers een huis gebouwd, Hebreeuws, *bouwende gebouwd*; dat is, ik heb immers, of gewisselijk of ganselijk gebouwd, of ik heb volbouwd. U ter woonstede, Te weten, waarin Gij wonen zoudt bij uw volk, door uw woord en de zichtbare tekenen uwer genade. Alzo 2 Kron. 6:2. een vaste plaats Of, *bereide plaats*. tot Uw eeuwige woning. Versta deze eeuwigheid van den tijd der wet, en zie Gen. 13:15. Daartoe is hierbij te voegen de conditie van gehoorzaamheid, die de Israëlieten God schuldig waren, opdat dit woord zou vast blijven. Zie boven, 1 Kon. 6:12,13, en onder 1 Kon. 9:4; Ps. 89:29,30,31.

14. Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende Dat is,

wenste de gemeente van den Heere toe alle welvaren naar ziel en lichaam. Alzo onder, 1 Kon. 8:55. Vergelijk Num. 6:23; Ps. 118:26. Anderen verstaan dit alzo, dat de koning met de ganse gemeente God gezegend, dat is, gedankt en geloofd heeft; het woord *God* tot dit einde in den tekst inlatende. de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond.

15. En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die met Zijn mond Dat is, door den profeet Nathan, 2 Sam. 7:6; 1 Kron. 17:4. De profeten zijn als de mond Gods, omdat zijn woord in hun mond is; Exod. 4:12; 1 Kon. 17:24; Jes. 51:16; Jer. 5:14. tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn hand vervuld, zeggende:

16. Van dien dag af, dat Ik Mijn volk Israel uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik Dat is, Ik heb mijn verkiezing niet geopenbaard, noch in het werk gesteld. Alzo is het woord *verkiezing* genomen voor de uitvoering der verkiezing, Deut. 12:11; 2 Kron. 6:5; Zach. 2:12, want Gode zijn al zijne werken van eeuwigheid aan bekend; Hand. 15:18. geen stad verkoren uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam Dat is, dat mijn leer daar luidbaar zij, de godsdienst van mij ingesteld, bediend worde, het volk, dat naar mijn naam genoemd wordt, bijeenkome, mijn Geest ook daar krachtiglijk werke. Vergelijk Deut. 12:11, onder 1 Kon. 8:29, en 1 Kon. 14:21; 2 Kon. 21:4; 2 Kron. 6:6; Ps. 132:13,14. daar zou wezen; maar Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.

17. Het was ook Dat is, hij had voorgenomen. Zie gelijke manier van spreken, 1 Sam. 14:7; 2 Sam. 7:3; 1 Kon. 10:2; 1 Kron. 17:2, en 1 Kron. 22:7, en vergelijk boven de aantekeningen op 1 Kon. 5:5. in het hart van mijn vader David, een huis den Naam van den HEERE, den God Israels, te bouwen.

18. Maar de HEERE zeide tot David, mijn vader: Dewijl dat in uw hart geweest is Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
19. Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar uw zoon, die uit uw lendenen Zie Gen. 35:11. voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
20. Ze heeft de HEERE bevestigd Zijn woord, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
21. En ik heb daar een plaats beschikt voor de ark, waarin het verbond Dat is, de tafelen des verbonds, of der getuigenis; versta de wetten des verbonds, naar dewelke het verbond is gemaakt geweest, die in twee stenen tafelen geschreven waren. Vergelijk Deut. 31:26. des HEEREN is, hetwelk Hij met onze vaders maakte, als Hij hen uit Egypteland uitvoerde.
22. En Salomo stond Te weten, op het koperen en verheven gestoelte, hetwelk was in het voorhof des volks, recht tegenover het brandofferaltaar, dat hij uit zijn stoel zien kon. Zie hiervan 2 Kon. 11:14, en 2 Kon. 23:3, en 2 Kron. 6:13. voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel, en breidde Tot een bewijs, dat hij zijn hart tot God, dien hij aanriep, opgeheven had, en van hem alleen alles goeds verwachtte. Van welke ceremonie, bij de ouden in het bidden gebruikt, zie ook Ezra 9:5; Job 11:13; Ps. 44:21, en Ps. 63:5; 1 Tim. 2:8. zijn handen uit naar den hemel;
23. En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God, gelijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht Zie Gen. 17:1. met hun ganse hart wandelen; Zie boven, 1 Kon. 2:4.
24. Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, Dat is, beginnen te vervullen. gelijk het te dezen dage is.
25. En nu HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man Anders, geen man zal u van voor mijn aangezicht ontbreken. De zin is dat er altijd iemand zou zijn in het geslacht Davids, die hem in het rijk opvolgen zou. Welke belofte ten volle vervuld is in Christus, wiens koninkrijk is zonder einde, Luk. 1:33. zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die op den troon van Israel zitte; alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, Zie boven, 1 Kon. 2:4. om te wandelen Zie Gen. 17:1. voor Mijn aangezicht, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.
26. Nu dan, o God van Israel, laat toch Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, mijn vader David.
27. Maar waarlijk, Het is alsof hij zeide: Hoewel dit huis niet bekwaam is om U, die hemel en aarde vervult, te bevatten, laat het nochtans U welgevallen, daarin te wonen en de gebeden te verhoren. zou God Hij wil niet loochenen dat God op de aarde is, maar hij wil zeggen dat Hij daar niet besloten is, ten aanzien van zijn wezen, hoewel Hij in den tempel als een zichtbaar teken zijner tegenwoordigheid zich openbaarde, ten aanzien van zijn genade. op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja, de hemel der hemelen Alzo Ps. 148:4. Versta, den oppersten hemel, die de allerruimste is, van Paulus genaamd de derde hemel, 2 Cor. 12:2; en zie de manier van spreken Lev. 2:3, en in de aantekeningen.

- zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!
28. Wend U dan nog tot het gebed van Uw knecht, *Dat is, tot mijn gebed.* en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht heden voor Uw aangezicht bidt.
29. Dat Uw ogen *Menselijkerwijze van God gesproken, wiens ogen gezegd worden open te zijn over de zijnen, als Hij zich over hen ontfermt, hen verhoort en hun goeddoet. Vergelijk onder, 1 Kon. 8:52, en Ps. 33:18, en Ps. 34:16; Zach. 12:4.* open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam *Zie boven, 1 Kon. 8:16.* zal daar zijn; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats. *Anders, naar deze plaats; te weten, zich wendende naar dit huis, en ziende op de beloften van uw tegenwoordigheid; zie Dan. 6:11.*
30. Hoor dan naar de smeking van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats *Anders, dewelke zij, enz.* zullen bidden; en Gij, hoor in de plaats Uwer woning, in den hemel, ja, hoor, en vergeef.
31. Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en hij hem *Te weten, de naaste, tegen denwelken gezondigd is.* een eed des vloeks *Hebreeuws eigenlijk, vloek, of vervloeking.* Versta, een eed van den rechter opgelegd, die in gewichtige zaken geschiedde, met zijns zelfs vervloeking zo men valselijk zwoer, en dat zeer plechtig voor het altaar, om den zweerder te meer tot aandacht en vrees te verwekken. Vergelijk Exod. 22:8; Num. 5:15,16,17,18, enz. opgelegd zal hebben, om zichzelf te vervloeken; en de eed des vloeks *Hebreeuws eigenlijk, vloek, of vervloeking.* Versta, een eed van den rechter opgelegd, die in gewichtige zaken geschiedde, met zijns zelfs vervloeking zo men valselijk zwoer, en dat zeer plechtig voor
- het altaar, om den zweerder te meer tot aandacht en vrees te verwekken. Vergelijk Exod. 22:8; Num. 5:15,16,17,18, enz. voor Uw altaar in dit huis komen zal;
32. Hoor Gij dan in den hemel, en doe, en richt Uw knechten, veroordelende *Zie van dit woord Deut. 25:1.* den ongerechte, gevende zijn weg *Dat is, mits zijn zonden door de welverdiende straffen te plagen. Zie gelijke manier van spreken, 2 Kron. 6:23; Ezech. 9:10, en vergelijk onder, 1 Kon. 8:39.* op zijn hoofd, en rechtvaardigende den gerechte, *Dat is, vrij achtende en rechtvaardig sprekende. Zie van dit woord Gen. 44:16; Deut. 25:1.* gevende hem naar zijn gerechtigheid.
33. Wanneer Uw volk Israel zal geslagen worden voor het aangezicht des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich tot U bekeren, en Uw Naam belijden, *Dat is, zichzelf de schuld der straf en U de eer der gerechtigheid toeschrijven zullen. Alzo onder, 1 Kon. 8:35. Zie Joz. 7:19.* en tot U in dit huis bidden en smeken zullen;
34. Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun vaders gegeven hebt.
35. Als de hemel zal gesloten zijn, *Zie Deut. 11:17. Hetwelk anders geheten wordt de hemel als ijzer of als koper maken, Lev. 26:19; Deut. 28:23.* dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, en van hun zonden zich bekeren zullen, als Gij hen *Anders, omdat Gij tegen hen getuigd zult hebben; te weten, door uw profeten of door de straf der dorrigheid, alzo 2 Kron. 6:26.* geplaagd zult hebben;
36. Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult

geleerd hebben den goeden weg Alzo mede genaamd 1 Sam. 12:23. Anders, *den weg des Heeren*, Ps. 27:11; *der waarheid*, Ps. 119:30; *des verstands*, Spreuk. 9:6; *der heiligheid*, Jes. 36:8; *der gerechtigheid*, 2 Petr. 2:21; *des levens*, Spreuk. 6:23, enz. in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.

37. Als er honger in het land Dat is, in zijn eigen land en steden. Het woord *poorten* wordt hier voor steden genomen. Zie Gen. 22:17. Het *land* nu *zijner steden* betekent de *steden zijns lands*. Alzo 2 Kron. 6:28. **wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land** Dat is, in zijn eigen land en steden. Het woord *poorten* wordt hier voor steden genomen. Zie Gen. 22:17. Het *land* nu *zijner steden* betekent de *steden zijns lands*. Alzo 2 Kron. 6:28. **zijner poorten hem belegeren zal, of enige plage, of enige krankheid wezen zal;**
38. Alle gebed, alle smeking, die van enig mens, Dat is, van elk een in zijn bijzonder, of van de vergadering des volks in het algemeen. **van al Uw volk Israel, geschieden zal; als zij erkennen, een ieder de plage zijns harten,** Dat is, die hun ter harte gaat, en hen inwendiglijk zo smart, dat zij tot het gebed door het vertrouwen op God, met ware bekering des harten gedrongen worden. **en een ieder zijn handen in dit huis** Of, *naar dit huis*. Zie onder, 1 Kon. 8:44. **uitbreiden zal;**
39. Hoor Gij dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een iegelijk naar al zijn wegen, Zie Gen. 6:12. **gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der mensen;** Dat is, alle mensen. Alzo Num. 23:19; Job 16:21; Ps. 8:5; Pred. 3:21.
40. **Opdat zij U vrezen** Dat is, wandelen in uw wegen, gelijk verklaard wordt 2 Kron. 6:31; want de vreze des Heeren verwekt den

mens om het kwade te laten en het goede te doen; Spreuk. 1:7, en Spreuk. 3:13, en Spreuk. 16:6. **al de dagen, die zij leven zullen in het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.**

41. **Zelfs ook aangaande den vreemde,** Versta, degenen, die van hun afgoderij tot den waren God zouden bekeerd zijn. **die van Uw volk Israel niet zal zijn, maar uit verren lande om Uws Naams** Dat is, om den roem en lof, dien Gij hebt, zo van de schepping, onderhouding en regering aller dingen in het algemeen, als van de bezorging, bewaring en verlossing uwer kerk in het bijzonder. Zie 1 Kon. 8:42, en 2 Kron. 6:32. **wil komen zal;**
42. (Want zij zullen horen van Uw groten Naam, en van Uw sterke hand, Dat is, kracht, vermogen, alzo Deut. 3:24; Ps. 136:12. Zie Num. 11:23. **en van Uw uitgestreken arm** Alzo Ps. 136:12; Jer. 32:17.) **als hij komen en bidden zal in dit huis;**
43. Hoor Gij in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde Uw Naam Dat is, dat zijn naam heeft van U. Vergelijk boven de aantekeningen op 1 Kon. 8:16. **kennen, om U te vrezen, gelijk Uw volk Israel, en om te weten, dat Uw Naam** Dat is, dat zijn naam heeft van U. Vergelijk boven de aantekeningen op 1 Kon. 8:16. **genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.**
44. Wanneer Uw volk in den krijg tegen zijn vijand uittrekken zal door den weg, Dat is, in een rechtvaardigen en wettelijken oorlog, die van U zal geboden zijn. **dien Gij hen henen zenden zult, en zullen tot den HEERE bidden naar den weg** Dat is, zich wendende in het bidden naar de plaats, tot een bewijs dat zij dien God alleen voor den waren God bekenden en aanriepen, die in den tempel te Jeruzalem naar zijn woord gediend werd. Alzo

- onder, 1 Kon. 8:48, en zie hiervan een exempel in Dan. 6:11. dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw Naam gebouwd heb;
45. Hoor dan in den hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit. *Of, handhaaf hun recht.* Hebreeuws, *doe hun gericht, of recht.* God nu doet zijn volk gericht of recht wanneer Hij gelijk een rechter hetzelfde voorstaat, en zijn vijanden rechtvaardiglijk straft. Alzo onder, 1 Kon. 8:49; 2 Kron. 6:35,39; Ps. 9:5, en Ps. 140:13.
46. Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in des vijands land, dat verre of nabij is.
47. En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart *Dat is, uit een recht gevoel en berouw hunner zonden, een ongeveinsd voornemen hebben, om met een vast betrouwen op uw genade het kwaad te laten en het goede te doen.* Alzo 2 Kron. 6:37. brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land dergenen, die ze gevankelijk weggevoerd hebben, zeggende: Wij hebben gezondigd, en verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddelooslijk gehandeld;
48. En zij zich tot U bekeren, met hun ganse hart, *Zie 1 Kon. 2:4.* en met hun ganse ziel, in het land hunner vijanden, die hen gevankelijk weggevoerd zullen hebben; en tot U bidden zullen naar den weg *Zie boven, 1 Kon. 8:44.* van hun land (hetwelk Gij hun vaders gegeven hebt), naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb;
49. Hoor dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smeking en voer hun recht uit; *Hebreeuws, doe hun gericht.* Als 1 Kon. 8:45.
50. En vergeef aan Uw volk, dat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en al hun overtredingen, waarmede zij tegen U zullen overtreden hebben; en geef hun *Hebreeuws, stel hen, of geef hen ter barmhartigheden;* dat is, om ontfermd te worden, of om ontferming te verkrijgen. Zie een bijna gelijke manier van spreken Gen. 43:14. De zin is dat God den gevangen Israëlieten zou geven genade en medelijden te vinden in de ogen hunner vijanden, in de plaats van wrede mishandeling en verdrukking. Zie enige vervullingen hiervan Neh. 2:2, enz.; Esth. 10:2,3; Dan. 1:9,10, enz. barmhartigheid voor het aangezicht dergenen, die ze gevangen houden, opdat zij zich hunner ontfermen;
51. Want zij zijn Uw volk en Uw erfdeel, die Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland, uit het midden des ijzeren ovens; *Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk een plaats, of een vat, waarin allerlei metaal door het vuur gesmolten wordt; waarbij Egypte vergeleken wordt, omdat zij daar vele verdrukkingen en zware beproevingen uitgestaan hadden.* Zie Deut. 4:20, en vergelijk Jes. 48:10.
52. Opdat Uw ogen open *Zie boven, 1 Kon. 8:29.* zijn tot de smeking van Uw knecht en tot de smeking van Uw volk Israel, om naar hen te horen, in al hun roepen tot U.
53. Want Gij hebt hen U tot een erfdeel afgezonderd, uit alle volken der aarde; gelijk als Gij gesproken hebt door den dienst *Hebreeuws, door de hand.* Alzo ook 1 Kon. 8:56. van Mozes, Uw knecht, als Gij onze vaders uit Egypte uitvoerdet, Heere HEERE!
54. Het geschiedde nu, als Salomo voleind had dit ganse gebed, en deze smeking tot den HEERE te bidden, *dat* hij van voor het altaar des

- HEEREN opstond, van het knielen De ceremonie der kniebuiging hebben de heiligen in het bidden gebruikt tot een teken van ootmoedigheid des harten, met welke wij voor God verschijnen moeten. Zie 2 Kron. 6:13; Dan. 6:11; Luk. 22:41. **op zijn knieen, met zijn handen uitgebreid** Zie boven, 1 Kon. 8:22. **naar den hemel;**
55. Zo stond hij, en zegende Zie boven, 1 Kon. 8:14. **de ganse gemeente van Israel, zeggende met luider stem:** Hebreeuws, *groter stem.*
56. Geloofd zij de HEERE, Die aan Zijn volk Israel rust gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft! Niet een enig woord Dat is, Hij heeft al zijn beloften vervuld en geen daarvan gebroken. Alzo ook Joz. 21:45, en Joz. 23:14; 2 Kon. 10:10. **is er gevallen van al Zijn goede woorden,** Hebreeuws, *van al zijn goed woord.* die Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Hebreeuws, *door de hand.* Zie Exod. 4:13. **Zijn knecht.**
57. De HEERE, onze God, zij met ons, Zie Gen. 21:22, en Gen. 26:24. **gelijk als Hij geweest is met onze vaders; Hij verlate ons niet, en begeve ons niet;**
58. Neigende tot Zich ons hart, om in al Zijn wegen te wandelen, en om te houden Zijn geboden, Zie het onderscheid dezer drie woorden, boven, 1 Kon. 2:3. en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, dewelke Hij onzen vaders geboden heeft.
59. En dat deze mijn woorden, waarmede ik voor den HEERE gesmeekt heb, mogen nabij zijn voor den HEERE, onzen God, dag en nacht; opdat Hij het recht van Zijn knecht uitvoere, Hij verstaat hiermede zichzelf, gelijk boven, 1 Kon. 8:28,29,30,52. en het recht van Zijn volk Israel, **elkeen** Hebreeuws, *het woord, of het ding des daags op zijn dag;* dat is, ten allen dage, naardat dagelijks enige nood mag voorvallen. Gelijke manier van spreken is, Exod. 5:13; Lev. 23:37. **dagelijks op zijn dag.**
60. Opdat alle volken der aarde weten, dat de HEERE die God is, niemand meer;
61. En ulieder hart volkomen zij Versta, de volkomenheid dezes levens, bestaande in al de leden der godvruchtigheid, en niet in derzelve vollen wasdom, welke is de volkomenheid des anderen levens. Alzo onder, 1 Kon. 11:4, en 1 Kon. 15:3,14; 2 Kon. 20:3; 1 Kron. 28:9, en 1 Kron. 29:9,19; 2 Kron. 15:17, en 2 Kron. 19:9. Vergelijk Filip. 3:12,15. # Php 3.12,15 met den HEERE, onzen God, om te wandelen in Zijn inzettingen, en Zijn geboden te houden, gelijk te dezen dage. Versta, voortaan altijd, gelijk Gij doet ten huidigen dage.
62. En de koning, en gans Israel met hem, offerden slachtofferen voor het aangezicht Voor den tempel. Zie Lev. 1:3. des HEEREN.
63. En Salomo offerde ten dankoffer, dat hij den HEERE offerde, twee en twintig duizend runderen, en honderd en twintig duizend schapen. Alzo hebben zij het huis des HEEREN ingewijd, de koning en al de kinderen Israels.
64. Ten zelfden dage heiligde Zie Lev. 8:10. de koning het middelste des voorhofs, Versta dit van het voorhof der priesters, welks middelste deel hij door den Geest Gods geleid zijnde in dit extraordinaire werk gebruikt heeft om daar offeranden te offeren, en tot dien einde altaren op te richten, omdat het brandofferaltaar de offeranden, vanwege haar menigte, alle niet kon dragen. **dat voor het huis** Dat is, dicht voor aan het voorste deel des tempels, genoemd het *heilige.* des HEEREN was, omdat hij aldaar het brandoffer en het spijsoffer bereid had, mitsgaders het vet der dankofferen; want het koperen altaar, dat voor het aangezicht Zie boven, 1 Kon. 8:62. des HEEREN was, was te klein, om de

brandofferen, en de spijsofferen, en het vet der dankofferen te vatten.

65. Terzelfder tijd ook hield Salomo het feest, Versta, het feest der loofhutten, hetwelk zeven dagen moest gehouden worden. Zie hiervan Lev. 23:34. en gans Israel met hem, een grote gemeente, van den ingang af van Hamath Zie hiervan Num. 13:21. Dit was de uiterste landpale van Kanaän tegen het noorden. tot de rivier van Egypte, Deze wordt Sichor genoemd, Joz. 13:3, en was de uiterste landpale tegen het zuiden. Zie Gen. 15:18. voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, zeven dagen en zeven dagen, Versta, zeven dagen tot de inwijding des altaars en des tempels; en dan nog eens zeven dagen tot onderhouding van het feest der loofhutten, 2 Kron. 7:9. zijnde veertien dagen.

66. Op den achtsten dag Versta, dat hij het volk verlof gegeven heeft op den achtsten dag, welke was de twee en twintigste der zevende maand; maar omdat die dag ook moest gevierd worden, zijn zij vertrokken den volgenden dag, zijnde de drie en twintigste. Zie 2 Kron. 7:10, en de aantekening. liet hij het volk gaan, en zij zegenden den koning; daarna gingen zij naar hun tenten, blijde en goedsmoeds Hebreeuws, *goed van harten*. over al het goede, dat de HEERE aan David, Dat is, den huize Davids en zijn nakomelingen in het koninkrijk. Zijn knecht, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had.

1 Koningen 9

1. Het geschiedde nu, als Salomo voleind had te bouwen het huis des HEEREN en het huis des konings, en al de begeerten Dat is, al zijn begeerte. van Salomo, die hem gelust had Dat is, al wat Salomo in het hart gekomen was om te maken, gelijk verklaard wordt 2 Kron. 7:11. te maken;
2. Dat de HEERE ten anderen male Te weten, na de bouwing en inwijding des

tempels, maar niet na de bouwing van het koninklijke huis, welke dertien jaren daarna volbracht is. Enigen verstaan dat deze verschijning geschied is nadat beide huizen voltrokken waren. aan Salomo verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon verschenen was.

3. En de HEERE zeide tot hem: Ik heb uw gebed en uw smeking gehoord, die gij voor Mijn aangezicht smekende gedaan hebt; Ik heb dat huis geheiligd, Dat is, tot een heilig gebruik afgezonderd; also Gen. 2:3. hetwelk gij gebouwd hebt, opdat Ik Mijn Naam Zie boven, 1kon. 8:29. aldaar tot in eeuwigheid zette; Zie boven, 1 Kon. 8:13. en Mijn ogen en Mijn hart Versta door de *ogen* des Heeren zijn voorzienigheid in het bewaren van den tempel en in het voorstaan van den godsdienst, die daarin plaats moest hebben, welverstaande naar de conditie die hierbij gevoegd wordt; en versta door zijn *hart*, zijn genade en liefde tegen degenen, die hem in dit huis oprechtelijk dienen zouden. zullen daar zijn te allen dage.
4. En zo gij voor Mijn aangezicht Zie Gen. 17:1, en boven, 1 Kon. 8:23. wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, met volkomenheid des harten, Dat is, ongeveinsdheid, onvalsheid, eenvoudigheid. Zie Gen. 6:9. en met oprechtheid, om te doen naar al wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult;
5. Zo zal Ik den troon uws koninkrijks over Israel bevestigen in eeuwigheid; gelijk als Ik gesproken heb over uw vader David, zeggende: Geen man Zie boven, 1 Kon. 2:4. zal u afgesneden worden van den troon van Israel.
6. Maar zo gijlieden u te enen male Hebreeuws, *afkerende afkeren zult*. afkeren zult, gij en uw kinderen, van Mij Hebreeuws, *van achter mij*; namelijk, te komen, of te volgen, dat is, van Mij, naar mijn

- woord te horen, te geloven, te vrezen en te dienen. Alzo 1 Sam. 12:20; 2 Kon. 18:6. Vergelijk 2 Sam. 2:21. *na te volgen*, en niet houden zult Mijn geboden en Mijn inzettingen, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb; maar heengaan, en andere goden dienen, en u voor dezelve nederbuigen zult;
7. Zo zal Ik Israel uitroeien van het land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, hetwelk Ik Mijn Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht Dat is, uit mijn ogen en uit mijn hart. Zie boven, 1 Kon. 9:3. *wegwerpen*; en Israel zal tot een spreekwoord en spotrede zijn onder alle volken.
8. En aangaande dit huis, *dat Dit woord is hier ingevoegd uit 2 Kron. 7:21.* *verheven* Te weten, door de verkondiging van mijn leer en mijn werken. *zal geweest zijn, al wie voor hetzelfde zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten*; Als over degenen, die men bespottelijk wil smaden. Zie ook zulke manier van spreken Jer. 19:8, en Jer. 49:17, en Jer. 50:13. Soms wordt bij dit woord ook gevoegd het *schudden des hoofds*, het *kloppen* en *bewegen der handen*, welke alle uiterlijke tekenen en gebaren zijn van smadelijke bespotting. Zie Klaagl. 2:15; Zef. 2:15. *men zal zeggen: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan dit land en aan dit huis?*
9. En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hun God, verlaten hebben, Te weten, door een trouweloze snoodheid, over welke zich de heidenen zelf schamen, die hun gewaande goden niet veranderen willen; Jer. 2:10,11. *Die hun vaders uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft de HEERE al dit kwaad over hen gebracht.*
10. En het geschiedde ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo die twee huizen gebouwd had, het huis

- des HEEREN Te weten, het huis des Heeren in zeven jaren, boven, 1 Kon. 6:38; en de andere huizen in dertien jaren, boven, 1 Kon. 7:1. *en het huis des konings*;
11. (*Waartoe Hiram, de koning van Tyrus, Salomo van cederbomen, en van dennenbomen, en van goud, naar al zijn lust opgebracht had*), dat alstoen de koning Salomo aan Hiram twintig steden Dewelke waren gelegen in de noordpale des lands Kanaän, omtrent de Syriërs en Sidoniërs, en grenzende aan den stam van Aser, doch *zo enigen menen* daaronder niet behorende; omdat anders Salomo die niet had mogen weggeven. Anderen houden dat bij hem het gebruik alleen, en niet den eigendom derzelve gegeven heeft. *gaf in het land van Galilea* Hetwelk westwaarts aan het landschap van Tyrus paalde. Want Galilea is een land, hebbende tegen het oosten de Jordaan, tegen het zuiden het land van Samaria, tegen het noorden het gebergte Libanon, tegen het westen Fenicië, waarin Tyrus gelegen is. Galilea wordt verdeeld in opper- en onder-Galilea. Van het opper-Galilea, toegenaamd het *Galilea der heidenen*, wordt hier gesproken en Matth. 4:15..
12. En Hiram toog uit van Tyrus, om de steden te bezien, die Salomo hem gegeven had, maar zij waren niet recht Dat is, zij behaagden hem niet. Alzo Richt. 14:3; 1 Kron. 13:4; uit welke oorzaak Hiram dezelve den koning Salomo wedergegeven heeft, gelijk men afnemen kan uit 2 Kron. 8:2, want aldaar moet het woord *geven* voor *wedergeven* verstaan worden. *in zijn ogen.*
13. Daarom zeide hij: Wat zijn dat voor steden, mijn broeder, die gij mij gegeven hebt? En hij noemde ze het land Kabul, Te weten, omdat het hem mishaagde; want dit woord in Fenicië, waaronder Tyrus behoorde, betekende zulks, gelijk enigen melden. Anderen vertalen dit woord *slijkgig, zandig, of moerassig.* tot op dezen dag.

14. En Hiram had den koning gezonden honderd en twintig talenten gouds. Versta dit van gemene talenten; en zie van dezer waarde Exod. 25:39.
15. Dit is nu de oorzaak van het uitschot, Zie hiervan boven, 1 Kon. 5:13. De zin is: Dewijl Salomo zulk een voorraad van geld en ander gereedschap tot den bouw des tempels had, zo heeft hij zeker uitschot van mannen opgenomen, die in dit werk zouden bezig zijn, om het met allen vlijt te bevorderen, totdat het volmaakt zou worden. dat de koning Salomo deed opkomen, om het huis des HEEREN te bouwen, en zijn huis, en Millo, Men meent dat dit enig groot bolwerk is geweest, omtrent het paleis des konings, waar het volk, eerst inkomende, ontvangen werd; dienende tot een vertrek of wachthuis voor de koninklijke wacht. Zie hiervan 2 Sam. 5:9; 1 Kon. 11:27. en den muur van Jeruzalem, mitsgaders Hazor, Een stad, gelegen in den stam van Nafthali, aan de Jordaan. Zie Joz. 11:10, en Joz. 19:36. en Megiddo, Gelegen in de halven stam van Manasse op de zijde van de Jordaan. Zie Joz. 12:21, en Joz. 17:11; Richt. 1:27. en Gezer. Gelegen in den stam van Efraïm. Zie Joz. 10:33.
16. *Want* Farao, de koning van Egypte, was opgekomen, en had Gezer ingenomen, en haar met vuur verbrand, en de Kanaanieten, die in de stad woonden, gedood, en had haar aan zijn dochter, de huisvrouw van Salomo, tot een geschenk gegeven.
17. Alzo bouwde Salomo Gezer, en het lage Beth-horon. Gelegen in de stam van Benjamin. Voeg hierbij, uit 2 Kron. 8:5, het opper Beth-horon, gelegen in den stam van Efraïm; Joz. 21:22.
18. En Baalath, en Tamor Of, *Tadmor*. Sommigen houden deze plaats voor een stad, gelegen in de woestijn van Juda, niet ver van Engedi; anderen voor de stad *Palmyra*, gelegen in de woestijn van Syrië. in de woestijn, in dat land; Dat is, in het land van Israël.
19. En al de schatsteden, In welken allen voorraad, tuig en gereedschap ten oorlog, of ook van lijftocht weggelegd wordt; anders genoemd *ammunitie-* en *proviandhuizen*. Vergelijk Exod. 1:11. die Salomo had, en de wagensteden, Alwaar de oorlogswagens, die men toen in den krijg gebruikte, bewaard werden. en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerde te bouwen, in Jeruzalem, Zie boven, 1 Kon. 7:2, en 2 Kron. 8:6. en op den Libanon, en in het ganse land zijner heerschappij.
20. Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Amorieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten, en Jebusieten, die niet waren van de kinderen Israels;
21. Hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, die de kinderen Israels niet hadden kunnen verbannen, Zie Deut. 2:34. die heeft Salomo gebracht op slaafsen uitschot Dat is, hij schatte hem als lijfeigenen. Zij woonden onder de Israëlieten, en worden genaamd de *slaven*, of *knechten van Salomo*, Ezra 2:55; Neh. 7:57, omdat Salomo de ordinantie aangaande deze slaven gemaakt had. Deze hebben zich eerst moeten begeven tot de ware religie, anders zou Salomo hun deze weldaad niet hebben mogen doen, Deut. 7:2. Van het woord *uitschot*, zie ook boven, 1 Kon. 5:13. tot op dezen dag.
22. Doch van de kinderen Israels maakte Salomo geen slaaf; maar zij waren krijgslieden, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hoofdlieden, en de oversten zijner wagenen, en zijner ruiteren.
23. Dezen waren de oversten der bestelden, die over het werk van Salomo waren, vijfhonderd 2 Kron. 8:10 staat van twee honderd vijftig, Die bij beurten bedienden het ambt van tien mannen, om de anderen tot het werk aan te drijven. Zie 1 Kon. 5:16, en

de aantekening. maar versta dat deze in alles zijn geweest vijfhonderd, gelijk hier staat, maar dat zij, bij beurte het opzicht nemende, telkens waren twee honderd vijftig. **en vijftig**, Die bij beurten bedienden het ambt van tien mannen, om de anderen tot het werk aan te drijven. Zie 1 Kon. 5:16, en de aantekening. **die heerschappij hadden over het volk, dat in het werk doende was.**

24. Doch de dochter van Farao toog van de stad Davids Zie boven, 1 Kon. 8:1. op tot haar huis, hetwelk hij voor haar Namelijk, Salomo. **gebouwd had; toen bouwde hij Millo.** Zie boven, 1 Kon. 9:15.

25. En Salomo offerde driemaal des jaars Te weten, op het paasch-, pinkster- en loofhuttenfeest; 2 Kron. 8:13. **brandofferen en dankofferen, op het altaar, dat hij den HEERE gebouwd had, en rookte op dat, hetwelk voor het aangezicht des HEEREN** Dat is, in het heilige, recht voor het allerheiligste, waarin de ark was een teken van Gods tegenwoordigheid. **was, als hij het huis volmaakt had.**

26. De koning Salomo maakte ook schepen te Ezeon-Geber, dat bij Eloth is, Anders, *Elath* genaamd, 2 Kon. 14:22, een stad, gelegen in het land Edom aan den oever der Schelfzee. Zie Deut. 2:8. Deze stad heeft Azaria, anders *Uzzia* genaamd, de koning van Juda, gewonnen en aan Juda wedergebracht, en dezelve herbouwd, 2 Kon. 14:22, maar onder Achaz, den koning van Juda, heeft haar Rezin, de koning van Syrië, den Joden weder afgenomen, 2 Kon. 16:6. **aan den oever der Schelfzee, in het land van Edom.**

27. En Hiram zond met die schepen zijn knechten, scheepslieden, Hebreeuws, *mannen der schepen*; dat is, die zich met de scheepvaart bezighouden. **kenners van de zee, met de knechten van Salomo.**

28. En zij kwamen te Ofir, Men houdt dit voor een eiland in Oost-Indië, en wordt van Jozefus, *Lib. 8, Antiq. cap. 2, Aurea Chersonesus* genaamd, dat wij nu *Malakka* noemen. Sommigen willen dat dit *Peru* is geweest in West-Indië. **en haalden van daar aan goud, vierhonderd en twintig** Vergelijk dit met 2 Kron. 8:18, met de aantekeningen. **talenten, en brachten het tot den koning Salomo.**

1 Koningen 10

1. En toen de koningin van Scheba Een landschap, gelegen zuidwaarts van Kanaän, Matth. 12:42, en Luk. 11:31, hebbende zijn naam van Scheba, den zoon van Cus. Zie Gen. 10:7. **het gerucht van Salomo hoorde, aangaande Of, om, van den naam, enz.** Hiermede wordt aangewezen de oorzaak van de grote vermaardheid van Salomo, welke was niet alleen zijn hoge wijsheid, waarmede hij alle mensen overtrof, boven, 1 Kon. 4:30,31, maar inzonderheid de wonderbare wijze, alzo hij dezelve metterhaast door een ingestorte gave der verlichting, zonder zijn arbeid en der mensen onderwijzing, van den HEERE verkregen had. **den Naam des HEEREN, kwam zij, om hem met raadselen** Het Hebreeuwse woord betekent duistere redenen, in welke wat gevraagd of voorgesteld wordt, dat een verborgen verstand heeft. Alzo Num. 12:8; Richt. 14:12, en het wordt Matth. 13:35, uit Ps. 78:2, overgezet *verborgen dingen.* **te verzoeken.**

2. En zij kwam te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, Dat is, met een zeer groot gevolg van statelijken trein. Zie Gen. 50:9. **met kemelen, dragende specerijen, en zeer veel gouds, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak tot hem al wat in haar hart was.** Dat is, al wat zij in haar hart voorgenomen had met hem te spreken. Zie boven, 1 Kon. 8:17.

3. En Salomo verklaarde haar al haar woorden; Dat is, de duistere vragen en diepzinnige raadselen, die zij den koning voorstelde. **geen ding was er**

- verborgen Dat is, zo duister, scherpzinnig, of ingewikkeld, waarin zijn wijsheid tekort zou gekomen hebben, om het uit te leggen. voor den koning, dat hij haar niet verklaarde.
4. Als nu de koningin van Scheba zag al de wijsheid van Salomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had,
  5. En de spijszaken zijner tafel, en het zitten Versta, de welgeschikte en heerlijke orde, naar welke zijn vorsten en raadsheren aan de tafel zaten; en de hofdienaren stonden om de tafel te dienen. Anderen verstaan dit van het zitten in den raad, of in het gericht bij den koning. zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en zijn opgang, Versta dit van de kunstige galerijen, waardoor de koning van zijn huis in des Heeren huis opging, of ook van het statelijk gevolg, hetwelk hem hierin vergezelschapte. Anderen vertalen dit: *En zijn offerande, die hij in het huis des Heeren offerde.* waardoor hij henen opging in het huis des HEEREN, zo was in haar Te weten, door de verslagenheid, die haar de overgrote verwondering toebrecht. geen geest meer.
  6. En zij zeide tot den koning: Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken *Hebreeuws, woorden.* en van uw wijsheid.
  7. Ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen *dat* gezien hebben; en zie, de helft is mij niet aangezegd; gij hebt met wijsheid, *Hebreeuws, wijsheid, en goed hebt gij toegedaan tot het gerucht dat ik gehoord heb.* Versta door de *wijsheid* de gave des verstands, waarmede de koning versierd was, en door het *goed* zijn deugden en treffelijke werken, waarmede hij zijn onderzaten weldeed. en goed overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.
  8. Welgelukzalig zijn uw mannen, Te weten, die bij u wonen. **welgelukzalig** deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, Dat is, die u gewoonlijk dienen. Zie Deut. 1:38. **die uw wijsheid horen!**
  9. Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israel te zetten! Omdat de HEERE Israel in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om recht Deze manier van spreken den overheden toegeschreven zijnde, betekent zoveel als in het gericht de kwaden te veroordelen en te straffen, en de goeden vrij te spreken en te beschermen, of van de voorvallende zaken kennis te nemen, en recht oordelen, en daarnaar dat recht is uit te voeren door het straffen van de kwaden en het beschermen van de goeden; 2 Sam. 8:15. **en gerechtigheid te doen.**
  10. En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel specerijen, en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, is er nooit meer in menigte gekomen.
  11. Verder ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir voerden, brachten uit Ofir zeer veel almuggimhout Wat het Hebreeuws woord voor een hout betekent is onzeker. Het wordt 2 Kron. 2:8, en 2 Kron. 9:10 *algummimhout* genaamd. Enigen houden dat het *thyinenhout* geweest is, van hetwelk gesproken wordt Openb. 18:12. Anderen nemen het voor *Braziliënhout*. Zoveel is zeker, dat het zeer kostelijk hout was, en zodanig, dat toen ter tijd in dat land onbekend was. Zie 1 Kon. 10:12, en 2 Kron. 9:11. **en kostelijk gesteente.**
  12. En de koning maakte van dit almuggimhout steunselen Versta hiermede baliën, onderzettingen, of handleuningen aan de galerijen, door welke men ging van het huis des konings tot in den

tempel. Vergelijk boven, 1 Kon. 9:5; 1 Kron. 26:16,18; 2 Kron. 9:11. voor het huis des HEEREN, en voor het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers. Het almuggimhout Te weten, zo kostelijk, of in zulk een overvloed. was zo niet gekomen Te weten, voor dezen tijd in het land van Juda, 2 Kron. 9:11. noch gezien geweest, tot op dezen dag.

13. En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde; behalve dat hij haar gaf naar het vermogen Hebreuws, *naar de hand des*, enz., dat is, vanzelf, naar zijn koninklijke macht en mildheid. van den koning Salomo; Dat is, naar zijn vermogen. Vergelijk boven, 1 Kon. 8:1, en 1 Kon. 9:1. zo keerde zij en toog in haar land, zij en haar knechten.

14. Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar Dat is, op elk jaar. Zie Num. 28:13. inkwam was zeshonderd zes en zestig talenten gouds; Zie de waarde van een talent gouds, Exod. 25:39.

15. Behalve dat van de kramers Of, *kraamlieden*. Hebreuws, *vande mannen die bespieden, doorzoeken, doorsnuffelen*. Versta dezulken, die van grote kooplieden in verscheidene landen uitgezonden worden, om hun waren ten duurste te verkopen, en andere tot den minsten prijs in te kopen, en dan dezelve aan hun meesters over te zenden, of toe te brengen. Anderen verstaan dit van de tollenaars of pachters, die zeer nauw plegen toe te zien om de kooplieden te betrappen, die van hun goederen iets zouden mogen versteken en verborgen houden. was, en van den handel der kruideniers, Of, *drogisten*. en van alle koningen van Arabie, Versta, degenen, die nabij gelegen waren, zowel oostwaarts als zuidwaarts. en van de geweldigen van dat land.

16. Ook maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van

geslagen goud; zeshonderd *sikkelen* Versta, gemene sikkels, van welke waarde zie Gen. 24:22. gouds liet hij opwegen Hebreuws, *deed hij opklimmen, of opgaan*. tot elke rondas.

17. Ingelijks driehonderd schilden van geslagen goud; drie pond gouds Hebreuws, *Manim*; een *mina* of pond; deed gewoonlijk honderd gemene sikkels; dienvolgens was elk schild waard drie honderd sikkelen gouds. Zie 2 Kron. 9:16. liet hij opwegen tot elk schild; en de koning legde ze in het huis Zie hiervan boven, 1 Kon. 7:2. des wouds van Libanon.

18. Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, Hebreuws, *een troon des tandes*; te weten, der olifanten, waarvan het ivoor of elpenbeen komt van hetwelk men tot versiering vele dingen gemaakt heeft, gelijk te zien is hier en onder, 1 Kon. 22:39; Ps. 45:9; Amos 3:15, en Amos 6:4. en hij overtoog denzelfden met dicht goud. Dat is, dat wel gezuiverd en gelouterd en daarom een zeer dicht en vast is.

19. Deze troon had zes trappen, en het hoofd van den troon was van achteren rond, Dat is, boogsgewijze, of naar het fatsoen van een boog. en aan beide zijden Hebreuws, *van hier, van van daar, of, van ginds en van weer*. Alzo in 1 Kon. 10:20. waren leuning tot de zitplaats toe, Hebreuws, *handen*. en twee leeuwen stonden bij die leuning.

20. En twaalf leeuwen stonden daar op de zes trappen aan beide zijden, desgelijks is in geen koninkrijken gemaakt geweest.

21. Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van Libanon waren van gesloten goud; Zie boven, 1 Kon. 6:20. geen zilver was er aan; *want* het werd Te weten, het zilver. Een overtollige manier van spreken. Vergelijk onder, 1 Kon. 10:27, en de aantekeningen

daarop. in de dagen van Salomo niet voor enig ding geacht.

22. Want de koning had in zee schepen van Tharsis, Sommigen verstaan door dit woord de grote zee, genaamd *Oceanus*, en door de schepen van *Tarsis*, de schepen die in die zee voeren. Anderen nemen *Tarsis* voor *Cilicië*, welks hoofdstad, genaamd *Tarsus*, een zeer vermaarde haven had, in welke men gelegenheid vond om te varen naar Afrika, Indië en andere vergelegen landen. Vergelijk Gen. 10:4. Anderen menen dat *Tarsis* is *Afrika*, en dat door de schepen van *Tarsis* te verstaan is een vloot, toegemaakt om te varen naar de Afrikaanse zee. met de schepen van Hiram; deze schepen van Tharsis kwamen in, eenmaal in drie jaren, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, Of, *meerkatten*. en pauwen. Of, papegaaien.

23. Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen der aarde, in rijkdom en in wijsheid.

24. En de ganse aarde Versta, niet alle mensen der gehele wereld, maar de voornaamsten, als de prinsen, heren, vorsten, enz. van alle omliggende landen. Zie 2 Kron. 9:23. zocht het aangezicht van Salomo, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had.

25. En zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, en harnas, en specerijen, paarden en muilezelen, elk ding Hebreeuws, *de zaak des jaars in het jaar*; dat is, elk geschenk jaarlijks. van jaar tot jaar.

26. Daartoe vergaderde Salomo wagenen en ruiteren, en hij had duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren, en legde ze in de wagensteden en bij den koning Dat is, bij hem. Vergelijk boven, 1 Kon. 10:13. in Jeruzalem.

27. En de koning maakte het zilver Hebreeuws, *gaf*. in Jeruzalem te zijn als

stenen, Een overtollige manier van spreken, zeer groten overvloed te kennen gevende. Zie Gen. 13:16, en boven, 1 Kon. 10:21. Alzo 2 Kron. 9:27. en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, Of, *als de sycomoren*; dat is, vijgmoerbeziënbomen. die in de laagte zijn, in menigte.

28. En het uitbrengen der paarden Egypte was zeer rijk aan schone paarden, fijn vlas en linnen, *byssus* genaamd, welke van de naburige landen zeer getrokken werden, doch mochten niet dan met betaling van den gezetten tol uitgelaten worden. Farao nu heeft aan Salomo, die zijn dochter getrouwd had, het recht van den tol overgezet, die denzelven door zijn kooplieden Versta, de tollenaars, of pachters van de tolleren. of pachters heeft vergaderd, en daarvan groot profijt ontvangen. was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnen garen, Zie Gen. 41:42. de kooplieden Versta, de tollenaars, of pachters van de tolleren. des konings namen het linnen garen voor Mitsgaders de paarden. den prijs. Dat is, voor een zekeren gezetten prijs.

29. En een wagen Versta dit van een wagen, die met linnengaren of garenwerk geladen was, en ook van de geladen paarden, ja van de paarden zelf. Een wagen nu gaf viermaal zoveel als een paard, dewijl men gewoon was vier paarden voor een wagen te spannen. De tol dan van een geladen wagen zes honderd sikkels zijnde, was de tol van een geladen paard honderd en vijftig sikkelen. kwam op, en ging uit van Egypte, voor zeshonderd *sikkelen* zilvers, Zie van des sikkels waarde Gen. 20:16, en Gen. 23:15. en een paard voor honderd en vijftig; en alzo voerden ze Dat is, de goederen uit Egypte komende, belastte Salomo niet alleen als zij in zijn land kwamen, maar ook als zij gevoerd werden in de landen der Hethieten en Syriërs, van welken Salomo door dit middel ook schatting heeft ontvangen, omdat de paarden en goederen door zijn land of gebied passeren moesten. Anderen verstaan dit alzo, dat de koningen

der Hethieten en Syriërs ook tol getrokken hebben van de waren, die in hun landen gebracht werden. *die* uit door hun hand Namelijk, van de kooplieden en pachters in 1 Kon. 10:28 gemeld. voor alle koningen der Hethieten, Oostwaarts van Palestina wonende. en voor de koningen van Syrie. Benoorden van Palestina.

1 Koningen 11

1. En de koning Salomo Te weten, naar sommiger gevoelen, nadat hij vijf of zes en twintig jaren geregeerd had. Men rekent deze jaren aldus: Drie jaren vóór de bouwing des tempels, zeven jaren in die bouwing besteed; dertien jaren in de bouwing van zijn huis en andere gestichten; eindelijk nog twee of drie jaren in welke de koningin van Scheba hem bezocht heeft. had veel vreemde Of, *uitlandse.* vrouwen lief, en dat benevens Zo wordt het Hebreeuwse woord genomen onder, 1 Kon. 11:25, en 2 Kron. 11:18. de dochter van Farao: Moabietische, Ammonietische, Edomietische, Sidonische, Hethietische;
2. Van die volken, waarvan de HEERE gezegd had Zie Exod. 34:16, en Deut. 7:3,4. tot de kinderen Israels: Gijlieden zult tot hen niet ingaan, Dat is, door huwelijken u met hen verenigen. Zie Gen. 6:4. en zij zullen tot u niet inkomen; zij zouden zekerlijk uw hart achter hun goden neigen; aan deze hing Salomo met liefde.
3. En hij had zevenhonderd vrouwen, vorstinnen, en driehonderd bijwijven; Die van lagere staat waren dan de huisvrouwen, en in minder waarde gehouden. Zie Gen. 22:24. en zijn vrouwen neigden zijn hart. Te weten, om van den waren God af te wijken en de afgoden aan te hangen, gelijk de volgende woorden uitwijzen.
4. Want het geschiedde in den tijd van Salomo's ouderdom, dat zijn vrouwen zijn hart achter andere

goden neigden; dat zijn hart niet volkomen Zie boven, 1 Kon. 8:61. was met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David.

5. Want Salomo wandelde Achter de afgoden te gaan, of te wandelen, is, hen aan te hangen en na te volgen, in het geheel of ten dele, zelfs ook met toelating en bevordering; op welke laatste manier Salomo, om zijne vrouwen te behagen, zich aan deze zonde schuldig gemaakt heeft. Vergelijk onder, 1 Kon. 18:18, en 1 Kon. 21:25,26; Jer. 2:23. **Astoreth**, Dit is de naam van een afgod, of afgodin der Sidoniërs. Zie breder daarvan Richt. 2:13. **den god der Sidoniers, na, en Milchom**, Een afgod, die ook *Molech* genaamd wordt, onder, 1 Kon. 11:7. Zie van dezen Lev. 18:21. **het verfoeisel** Dat is, dat zeer verfoeilijk en gruwelijk voor God en te verfoeien is van alle godvrezenden; also onder, 1 Kon. 11:7. **der Ammonieten.**
6. Alzo deed Salomo dat kwaad was Versta, bijzonderlijk de afgoderij en den valschen godsdienst. Vergelijk hiermede Gen. 38:7. in de ogen des HEEREN; en volhardde Hebreeuws, *en vervulde niet achter den Heere.* Zie Num. 14:24. niet den HEERE te volgen, gelijk zijn vader David.
7. Toen bouwde Salomo een hoogte Zie Lev. 26:30. voor Kamos, De naam van een afgod der Moabieten en Ammonieten, van denwelken zie ook Num. 21:29; Richt. 11:24; Jer. 48:7. Dezen met de twee afgoden, gemeld 1 Kon. 11:5, heeft de vrome koning Josia weggenomen; 2 Kon. 23:13. **het verfoeisel der Moabieten**, Die daarom het volk van *Chemos* genaamd worden; Num. 21:29. **op den berg**, Namelijk, den Olijfberg. Van denwelken zie 2 Sam. 15:30, en wordt genaamd, 2 Kon. 23:13, de berg *Maschith*, dat is, des verdervers, omdat de Joden zich daar door afgoderij verdierven. **die voor Jeruzalem is, en voor Molech**, Ook *Milcom* genaamd, boven, 1

- Kon. 11:5. het verfoeisel der kinderen Ammons.
8. En alzo deed hij voor al zijn vreemde vrouwen, die haar goden rookten en offerden.
  9. Daarom vertoornde Zich de HEERE tegen Salomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den HEERE, Dat is, van hem. Vergelijk boven, 1 Kon. 8:1, en zie de aantekeningen. den God Israels, Die hem tweemaal verschenen was. Te weten, de eerste maal te Gibeon, boven 1 Kon. 3:5, en de tweede maal te Jeruzalem na de inwijding des tempels, 1 Kon. 9:2.
  10. En hem van deze zaak geboden had, dat hij andere goden niet zou nawandelen; doch hij hield niet, wat de HEERE geboden had.
  11. Daarom zeide de HEERE Of, Hij zelf, of door enigen profeet, die Nathan kon zijn, zo hij nog leefde; of Ahia de Siloniet, van welken gewag wordt gemaakt onder, 1 Kon. 11:30. tot Salomo: Dewijl dit bij u geschied is, dat gij niet hebt gehouden Mijn verbond en Mijn inzettingen, die Ik u geboden heb; Ik zal gewisselijk Hebreeuws, *scheurende scheuren*; dat is, Ik zal zekerlijk een groot deel des koninkrijks met geweld van u afrukken. Zie deze manier van spreken onder, 1 Kon. 11:12,13,31. dit koninkrijk van u scheuren, en datzelve uw knecht geven. Dat is, een uwer dienaren, namelijk Jerobeam; van wien, zie onder, 1 Kon. 11:26,27,28, enz.
  12. In uw dagen nochtans zal Ik dat niet doen, om uws vaders Davids wil, Dat is, om de belofte, die Ik uwen vader gedaan heb, 2 Sam. 7:13; 1 Kron. 28:5,6, in welke belofte de *Messias* mede beloofd wordt, om wiens wil eigenlijk God den zijnen goeddoet. van de hand uws zoons Namelijk, van Rehabeam, alzo ook 1 Kon. 11:35. Zie de vervulling van dit dreigement, onder, 1 Kon. 12, en 1 Sam. 15:28; de verklaring hebben wij onder, 1 Kon. 11:35. zal Ik het scheuren.
  13. Doch Ik zal het gehele koninkrijk niet afscheuren; een stam zal Ik uw zoon geven, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, Dat is, om de belofte, die ik aan de stad Jeruzalem gegeven heb, 2 Kron. 6:6. dat Ik verkoren heb.
  14. Zo verwekte de HEERE Salomo een tegenpartijder, Hadad, den Edomiet; hij was van des konings zaad in Edom.
  15. Want het was geschied, als David in Edom was, Daar oorlog voerende. Zie 2 Sam. 8:14; 1 Kron. 18:12,13. toen Joab, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen Te weten, Israëlieten, die in den strijd, welken David tegen de Edomieten gehad had, omgekomen waren, of met welken David, na zijn victorie over de Edomieten, hun land bezet had, om het onder zijn gehoorzaamheid te behouden, doch die na zijn vertrek van de inwoners waren verslagen geweest. te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg;
  16. Want Joab bleef aldaar zes maanden, met het ganse Israel, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had.
  17. Doch Hadad was ontvloten, hij en enige Edomietische mannen uit zijns vaders knechten met hem, om in Egypte te komen; Hadad nu was een klein jongskens.
  18. En zij maakten zich op van Midian, Zie Gen. 25:2. en kwamen tot Paran, en kwamen in Egypte tot Farao, den koning van Egypte, die hem een huis gaf, en hem voeding toezeide, Hebreeuws, *brood*; dat is, kost, voedsel, kleding. Zie Gen. 3:19. en hem een land gaf.
  19. En Hadad vond grote genade Hebreeuws, *vond zeer genade*; wat het zij, *genade in iemands ogen te vinden*, zie Gen. 18:3. in de ogen van Farao, zodat hij hem tot een vrouw gaf de zuster

zijner huisvrouw, de zuster van Tachpenes, de koningin. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *de oppervrouw des huisgezins*, alsof men zeide, de *herin*; daarom, als van des konings huis of gezin verstaan zijn huisvrouw, of moeder, de koningin, gelijk hier en onder, 1 Kon. 15:13; 2 Kon. 10:13; Jer. 13:18, en Jer. 29:2.

20. En de zuster van Tachpenes baarde hem zijn zoon Genubath, denwelken Tachpenes optoog Hebreeuws, *speende*. in het huis van Farao; Hebreeuws, *in het midden van Farao's huis*. zodat Genubath in het huis van Farao was, onder de zonen van Farao.

21. Toen nu Hadad in Egypte hoorde, dat David met zijn vaderen ontslapen, en dat Joab, de krijgsoverste, dood was, zeide Hadad tot Farao: Laat mij gaan, dat ik in mijn land trekke.

22. Doch Farao zeide: Maar wat ontbreekt u bij mij, dat, zie, gij in uw land zoekt te trekken? En hij zeide: Niets, maar laat mij evenwel gaan. Hebreeuws, *latende gaan laat mij gaan*.

23. Ook verwekte God hem een wederpartijder, Rezon, den zoon van Eljada, die gevloeden Te weten, als hij merkte dat David tegen Hadad-Ezer de overhand had in den strijd, waarvan te zien is 2 Sam. 8:3. was van zijn heer Hadad-ezer, den koning van Zoba, De naam van een landschap van Syrië, gelegen tussen Damaskus en den Eufraat. Zie daarvan 1 Sam. 14:47, en 2 Kron. 8:3; Ps. 60:2.

24. Tegen welken hij ook mannen Versta, krijgslieden, die den koning van Zoba gediend hadden, en nu onder het beleid van Rezon, die van zijn heer afgevallen was, zich lieten gebruiken om zijn land en het land daaromtrent gelegen af te lopen en te plunderen. vergaderd had, Namelijk, zijn heer Hadad-Ezer. en werd overste ener bende, als David die doodde; Namelijk, Syriërs van Zoba. en getrokken zijnde

naar Damaskus, Zie van deze stad Gen. 14:15. Deze stad heeft Rezon overweldigd, en daaruit het garnizoen *van David daarin gelegd, om die onder zich te houden*, 2 Sam. 8:6, uitgedreven, en alzo het regiment daarvan ingenomen. woonden zij aldaar, en regeerden in Damaskus.

25. En hij was Namelijk, Rezon. Israels tegenpartijder al de dagen van Salomo, Te weten, als Salomo van den Heere afgeweken en tot afgoderij vervallen was. Zie 1 Kon. 5:4. en dat benevens het kwaad, dat Hadad Versta, Hadad, van welken gesproken is boven, 1 Kon. 11:14. deed; want hij had Namelijk, Rezon. een afkeer van Israel, en hij regeerde over Syrie.

26. Daartoe Jerobeam, de zoon van Nebat, een Efrathiet Dat is, een Efraïmiet, of, die van den stam van Efraïm was; alzo Richt. 12:5. van Zereda, De naam van de stad zijner geboorte, gelegen in den stam Efraïms. Zie Joz. 3:16. Salomo's knecht (wiens moeders naam was Zerua, een weduwwrouw), hief ook de hand op Dat is, viel af van den koning, of maakte moeite en oproer tegen den koning; alzo in 1 Kon. 11:27, en 2 Sam. 20:21, en vergelijk onder, 1 Kon. 11:40. tegen den koning.

27. Dit is nu de zaak, waarom hij de hand tegen den koning ophief. Salomo bouwde Millo, Zie boven, 1 Kon. 9:15. en sloot de breuk Te weten, die David gemaakt had als hij de Jebusieten daar uit verdreef, en den burg Zion won. Zie 2 Sam. 5:6,7. der stad van zijn vader David toe.

28. En de man Jerobeam Te weten, in het werk van bouwing van grote gestichten en sterkten, waarover hem Salomo als opziener gesteld had. Want hier worden twee gelegenheden verhaald, door welke hij zijn koning ontrouw geworden is, inplaats van dankbaar te zijn. De eerste, dat hij tot het voorzegde ambt verheven was; de andere, dat hij daarna nog tot een hogere staat

gekomen is, gelijk de volgende woorden verklaren. **was een dapper held.** Toen Salomo dezen jongeling zag, Dit woord wordt ook van *mannen* gebruikt, en voornamelijk als zij iemands dienaren zijn. Zie Gen. 22:5. **dat hij arbeidzaam was,** Dat is, naarstig, zeer toeziende, en bezig in het verzorgen en uitvoeren van het werk waarover hij van den koning gesteld was. Hebreeuws, *doende werk.* **zo stelde hij hem over al den last** Versta, de stammen van Efraïm en Manasse. **van het huis van Jozef.**

29. Het geschiedde nu te dier tijd, als Jerobeam uit Jeruzalem uitging, dat de profeet Ahia, Hij is te onderscheiden van anderen van dezen *naam*, als van Ahia den priester, 1 Sam. 14:3, van Ahia den Leviet, die over de schatten van het huis des Heeren was, 1 Kron. 26:20, van Ahia den schrijver van Salomo, 1 Kon. 4:3, enz. **de Siloniet, hem op den weg vond,** Dat is, ontmoette. **en hij zich** Hebreeuws, *zich met een nieuw kleed bedekt had.* **een nieuw kleed aangedaan had, en zij beiden alleen op het veld waren;**

30. Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.

31. En hij zeide tot Jerobeam: Neem u tien stukken; want alzo zegt de HEERE, de God Israels: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo scheuren, en u tien stammen geven.

32. Maar een stam Versta, den stam van Juda; hoewel daarin de stam van Simeon enigszins vermengd was, mitsgaders een deel van den stam van Benjamin. Nu in de tien stammen worden Efraïm en Manasse voor twee stammen gerekend, maar de stam van Levi, hebbende geen bijzonder land en zijnde onder de andere stammen verstrooid, komt niet in rekening. **zal hij hebben, om Mijns knechts** Zie boven, 1 Kon. 11:12,13. **David's wil, en om Jeruzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israel.**

33. Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen Te weten, om aan te bidden. **hebben voor Astoreth, den god der Sidoniers, Of, godin. Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld** *In den weg des Heeren te wandelen* is te leven naar het voorschrift van zijn woord, gelijk de navolgende woorden verklaren. Zie 2 Kon. 21:22; Ps. 119:2, en Ps. 128:1. **hebben in Mijn wegen, om te doen wat recht is** Wat recht is in de ogen des Heeren verklaren de volgende woorden, namelijk, hetgeen naar zijn heilig woord en ordinantie, niet naar menselijke instellingen geschiedt; alzo onder, 1 Kon. 15:5,11, en 1 Kon. 22:43. **in Mijn ogen, te weten Mijn inzettingen en Mijn rechten; gelijk zijn vader David.**

34. Doch niets van dit koninkrijk Hebreeuws, *en dit gehele koninkrijk zal Ik uit zijn hand niet nemen;* dat is, niets daarvan. Deze manier van spreken, betekenende niet een particuliere of bijzondere, maar een generale of algemene afzegging en loochening, vindt men zeer dikwijls in de Heilige Schrift, gelijk Gen. 23:6; Joz. 11:14; Ps. 143:2; Matth. 24:22; Rom. 3:20. Zie ook Gen. 39:23. **zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem tot een vorst al de dagen zijns levens, om Mijns knechts David's wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.**

35. Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen; en Ik zal Hebreeuws, *en Ik zal dat geven, te weten tien stammen.* **u daarvan tien stammen geven.**

36. En zijn zoon zal Ik een stam geven; Zie boven, 1 Kon. 11:32. **opdat Mijn knecht David altijd** Hebreeuws, *alle dagen.* Versta, in den stam van Juda, tot op de toekomst van den *Messias*. Want van David af tot de Babylonische gevangenis is de koninklijke regering in Juda gebleven; daarna de vorstelijke macht en het Sanhedrin, tot op

Christus, wiens koninkrijk eeuwig is. een lamp Of, *kaars*, of *licht*; dat is, navolgens in het koninkrijk, zijnde voorbeelden des Heeren *Christus*. Zo wordt dit woord ook genomen 2 Sam. 21:17. Zie mede onder, 1 Kon. 15:4; 2 Kron. 21:7; Ps. 132:17. voor Mij aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik Mij verkoren heb, om Mij Naam Zie boven, 1 Kon. 8:16. daar te stellen.

37. Zo zal Ik u nemen, en gij zult regeren over al wat uw ziel zal begeren; Dat is, als een soeverein vorst over een groot, machtig en welgezegend land; gelijk deze dingen gemeenlijk van koningen begeerd worden. en gij zult koning zijn over Israel.

38. En het zal geschieden, zo gij horen zult al wat Ik u zal gebieden, en in Mijne wegen zult wandelen, en doen wat recht in Mijne ogen is, houdende Mijne inzettingen en Mijne geboden, gelijk als Mijne knecht David gedaan heeft; dat Ik met u zal zijn, Zie Gen. 21:22, en Gen. 26:24. en u een bestendig huis bouwen, Dat is, uw koninkrijk zo bevestigen, dat het bij uw nakomelingen blijven zal. Vergelijk 1 Sam. 2:35; 2 Sam. 7:16. gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israel geven.

39. En Ik zal om diens wil het zaad van David verootmoedigen; nochtans niet altijd. *Hebreeuws, niet ten allen dage*. Want de *Messias*, die uit het zaad Davids naar het vlees voortkomen zou en in het koninkrijk op het geestelijke manier opvolgen, zou niet alleen over al de stammen Israëls, maar ook over de gehele wereld heerschappij hebben.

40. Daarom zocht Salomo Jerobeam te doden; maar Jerobeam maakte zich op, en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in Egypte, totdat Salomo stierf.

41. Het overige nu der geschiedenissen van Salomo, *Hebreeuws, der woorden*. en al wat hij

gedaan heeft, en zijn wijsheid, is dat niet geschreven in het boek Hiermede moet men niet verstaan de twee boeken der Kronieken, die lang daarna, zo men houdt, van Ezra eerst geschreven zijn, maar een ander boek, in hetwelk de handelingen en geschiedenissen van Salomo in het lange verhaald waren, hetwelk niet meer voorhanden is. der geschiedenissen van Salomo?

42. De tijd nu, *Hebreeuws, de dagen*. dien Salomo te Jeruzalem over het ganse Israel regeerde, was veertig jaar.

43. Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen, en werd begraven in de stad van zijn vader David; en Rehabeam, *Genoemd, Matth. 1:7, Roboam*. zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

1 Koningen 12

1. En Rehabeam toog naar Sichem, De naam ener stad gelegen in Efraïm, van welke zie breder Gen. 12:6. In deze stad, als in het midden des lands, was de vergadering belegd, in welke men van de hulding des nieuwen konings en van de zaken des rijks handelen zou. want het ganse Israel was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.

2. Het geschiedde nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, *dit* hoorde, daar hij nog in Egypte was (want hij was van het aangezicht van den koning Salomo gevloden; en Jerobeam woonde in Egypte),

3. Dat zij henen zonden, en lieten hem roepen; en Jerobeam en de ganse gemeente van Israel kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende:

4. Uw vader heeft ons juk Dat is, de dienstbaarheid en den last der schatting, die hun Salomo opgelegd had. Zie boven, 1 Kon. 4:7, en 1 Kon. 5:13; also is het woord *juk* gebruikt in het volgende; idem Gen. 27:40, en Lev. 26:13. *hard maak* Of, *minder van den harden dienst uws vaders*, enz.; Hoewel

Salomo de goederen zijns volks belast had met schattingen, tot onderhouding van zijn staat en hofgezin, boven, 1 Kon. 4:7,22, nochtans hadden zij geen oorzaak om dus te klagen, dewijl zij onder zijn regering, durende veertig jaren lang, 2 Kron. 9:30, nevens de ware religie, groten vrede en rijkdom genoten hadden, boven 1 Kon. 4:24,25, en 1 Kon. 10:27. **gij dan nu, maak Of, minder van den harden dienst uws vaders, enz. UWS vaders harden dienst,** Dat is, dien uw vader ons opgelegd heeft. Alzo, *de last des konings*, Hos. 8:10, dat is, dien de koning oplegt. **en zijn zwaar juk** Dat is, de dienstbaarheid en den last der schatting, die hun Salomo opgelegd had. Zie boven, 1 Kon. 4:7, en 1 Kon. 5:13; alzo is het woord *juk* gebruikt in het volgende; idem Gen. 27:40, en Lev. 26:13., **dat hij ons opgelegd heeft,** Hebreeuws, *op ons gegeven heeft*; alzo 1 Kon. 12:9. **lichter, en wij zullen u dienen.** Dat is, uw onderzaten zijn, en u voor onzen koning aannemen, erkennen en u gehoorzamen. Dat heet onder, 1 Kon. 12:7, *knechten zijn*.

5. En hij zeide tot hen: Gaat heen tot aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging heen.
6. En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, Dat is, met de raadsheren des rijks. Zie Gen. 50:7. **die gestaan hadden** Dat is, die hem met raad gediend hadden. Vergelijk onder, 1 Kon. 12:8, en zie Deut. 1:38, en boven, 1 Kon. 1:2. **voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?**
7. En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden knecht van dit volk **wezen zult,** Dat is, hen involgen zult, hun toestaande hetgeen zij met beleefdheid aan u verzoeken. Vergelijk hiermede 2 Kron. 10:7. **en hen dienen, en hun antwoorden, en tot hen goede woorden** Dat is, aangename, vriendelijke en troostrijke redenen. Zie boven, 1 Kon. 1:42. **spreken**

zult, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn. Zie boven, 1 Kon. 12:4.

8. Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, Zie van het Hebreeuwse woord Gen. 44:20. **die met hem opgewassen waren, Of, opgevoed waren.** die voor zijn aangezicht stonden. Dat is, die in zijn dienst waren, gelijk boven, 1 Kon. 12:6.
9. En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: **Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter.**
10. En de jongelingen, die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: **Mijn kleinste vinger** Of, *mijn kleinste lid* enz. Een algemeen spreekwoord, waardoor te kennen gegeven wordt dat hij meerder geweld zou gebruiken om zijn volk te verdrukken, dan zijn vader gedaan had. **zal dikker zijn dan mijns vaders lenden.**
11. Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden. Dat is, met geselen, welke scherpe haken aanhebben om te steken en te doorwonden, gelijk de scorpioenen doen. Anderen verstaan geselen van egelentier of andere doornen gemaakt, waarbij de dienstbaarheid vergeleken wordt, waarmede de koning geraden wordt zijn volk te dreigen.
12. Zo kwam Jerobeam en het ganse volk tot Rehabeam op den derden dag, gelijk als de koning gesproken

- had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
13. En de koning antwoordde het volk hardelijk; want hij verliet den raad der oudsten, Zie boven, 1 Kon. 12:7. dien zij hem geraden hadden.
14. En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, Zie boven, 1 Kon. 12:10,11. zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
15. Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending Of, *omgang, omkering*; idem, *oorzaak*. De zin is hier dat deze geschiedenis, of handel, waardoor de staat des lands dus omkeerde en omgewend werd, geschiedde naar het beleid der voorzienigheid Gods, opdat Hij zijn straf, die Hij Salomo om zijn afwijking bedreigd had, uitvoeren zou, zonder nochtans dat God van der mensen doen enige besmetting heeft gekregen. Vergelijk onder, 1 Kon. 12:24; idem Gen. 45:5,7,8, en Gen. 50:20; Exod. 9:16; 2 Sam. 12:12; 2 Kron. 25:20. was van den HEERE, opdat Hij Zijn woord bevestigde, hetwelk de HEERE door den dienst van Ahia, Hebreeuws, *hand*. Zie Lev. 8:36. den Sioniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
16. Toen gans Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo gaf het volk den koning weder antwoord, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Vergelijk 2 Sam. 20:1. De zin is dat zij met het koninkrijk van David niet wilden te doen hebben, omdat zij, naar hun gevoel, geen voordeel te verwachten hadden. Zij spreken vragenderwijze, om te sterker te loochenen. Zie Gen. 18:17. Ja, geen erve *hebben wij* aan den zoon van Isai; naar uw tenten, Dat is, een iedere kere weder naar zijn huis en naar de zijnen. o Israel!
- Voorzie nu uw huis, Dat is, dat hij zorg voor zichzelf drage, en niet voor ons, maar ons met vrede late. o David! Zij verstaan de nakomelingen Davids en die hem toegedaan waren; maar hebben hem genaamd, uit verachting, den zoon van Isai. Zo ging Israel naar zijn tenten.
17. Doch aangaande de kinderen van Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehabeam ook.
18. Toen zond de koning Rehabeam Adoram, Deze is die ook *naar eniger gevoel* Adoniram genoemd werd, boven, 1 Kon. 4:6, en 1 Kon. 5:14, van wien daar gezegd wordt dat hij over des konings schatting was, gelijk ook hier van dezen; welk ambt degenen, die het bedienen, placht bij het volk hatelijk te maken; zodat het onvoorzichtigheid was, zulk een te zenden om de Israëlieten tot vrede te brengen. die over de schatting was; en het ganse Israel stenigde hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeam vervloekte zich om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
19. Alzo vielen de Israëlieten van het huis Davids af, tot op dezen dag.
20. En het geschiedde, als gans Israel hoorde, dat Jerobeam wedergekomen was, dat zij henen zonden, en hem in de vergadering riepen, Te weten, die de oversten der stammen Israëls geleid hadden om te beraadslagen wat hun in deze verdeling der stammen en gelegenheid huns lands te doen stond. Vergelijk boven de aantekeningen 1 Kon. 12:1. en hem over gans Israel koning maakten; niemand Hebreeuws, *niemand was achter het huis Davids*. volgde het huis Davids, dan de stam van Juda alleen. Zie boven, 1 Kon. 12:17.
21. Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het ganse huis van Juda en den stam van Benjamin, Dat is, een deel van dien stam,

want Bethel en andere steden waren met Jerobeam. honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, Hebreeuws, *doende krijg*, of *oorlog*; dat is, bekwaam om ten oorlog gebruikt te worden, of welbedreven in het stuk van den oorlog, of hanterende den oorlog. Alzo 2 Kron. 11:1, en 2 Kron. 26:13. om tegen het huis Israels te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam, Dat is, aan zichzelf. Zie boven, 1 Kon. 2:19. den zoon van Salomo, bracht.

22. Doch het woord van God geschiedde tot Semaja, Zie van dezen profeet ook 2 Kron. 12:5,15, en is te onderscheiden van twee valse profeten van dezen naam; de ene was de zoon van *Delaja*, Neh. 6:10, de andere toegenamd de *Nehelamiet*; Jer. 29:31. den man Gods, zeggende:

23. Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse huis van Juda en Benjamin, en overige des volks, Te weten, Israëls, dat in Juda en Benjamin was; 2 Kron. 11:3. zeggende:

24. Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen, de kinderen Israels; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak Zie boven, 1 Kon. 12:15. is van Mij geschied. En zij hoorden het woord des HEEREN, en keerden weder, om weg te trekken naar het woord des HEEREN.

25. Jerobeam nu bouwde Sichem Dat is, hij sterkte haar, en maakte haar vast. Zie van deze stad boven, 1 Kon. 12:1. op het gebergte van Efraim, en woonde daarin, en toog van daar uit, en bouwde Penuel. Een stad, gelegen over de Jordaan in den stam van Gad. Zie Gen. 32:30.

26. En Jerobeam zeide in zijn hart: Dat is, dacht en oordeelde, alzo Ps. 14:1, en Ps. 36:2. *In zijn hart zeggen* is ook bij zichzelf voornemen en besluiten, Ps. 74:8. Nu zal

het koninkrijk weder tot het huis van David keren.

27. Zo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het huis des HEEREN te Jeruzalem, zo zal het hart dezes volks tot hun heer, tot Rehabeam, den koning van Juda, wederkeren; ja, zij zullen mij doden, en tot Rehabeam, den koning van Juda, wederkeren.

28. Daarom hield de koning een raad, en maakte twee gouden kalveren; en hij zeide tot hen: Het is ulieden te veel Dat is, het zou u te moeilijk en te kostelijk vallen. Anders, *het zij u genoeg, dat gij tot nog toe naar Jeruzalem getrokken zijt*, om aldaar uw offeranden te brengen. Het is voortaan niet nodig, vindende de gelegenheid daartoe in uw eigen land. Vergelijk deze manier van spreken met Num. 16:2,3. om op te gaan naar Jeruzalem; zie uw goden, Hij wist wel dat deze gouden kalveren geen goden waren, en dat de Israëlieten dat ook wel verstaan zouden; maar hij wilde dat zij den waren God door deze beelden zouden eren en dienen, tegen het uitgedrukte gebod des Heeren; Exod. 20:4,5; Deut. 4:14,15,16,17, enz. Zie dergelijke misdaad, Exod. 32:4. o Israel, die u uit Egypteland opgebracht hebben.

29. En hij zette het ene te Beth-El, en het andere stelde hij te Dan.

30. En deze zaak werd tot zonde; Te weten, der afgoderij, die met uitneming *zonde* genoemd wordt, omdat zij regelrecht gekant worden tegen de majesteit Gods. Hierom wordt dikwijls van Jerobeam gezegd dat hij Israël zondigen deed; 1 Kon. 16:19, enz. Zie ook 2 Kon. 21:16. want het volk ging heen voor het ene, Te weten, om dat aan te bidden en offerande te doen. En het schijnt hieruit dat het ene kalf eerst te Dan, en het andere daarna te Beth-el is opgericht geweest. Alzo het blijkt uit 1 Kon. 12:32. tot Dan toe.

31. Hij maakte ook een huis der hoogten; Dat is, een tempel op een

verheven plaats, alwaar altaren opgericht waren, om afgoderij daarop te bedrijven. **en maakte priesteren van de geringsten Hebreuws, uit de einden, of uiterste delen des volks,** dat is van de slechtsten en verachtsten des volks, en niet van de aanzienlijken. Of versta dit van beide soorten des volks; te weten, de hoge en de lage. Vergelijk deze manier van spreken met Gen. 47:2, en zie de aantekeningen daarop. **des volks, die niet waren uit de zonen van Levi.** Uit welke, en namelijk uit het geslacht Aärons, de priesters naar Gods instelling verkoren moesten worden.

32. En Jerobeam maakte een feest in de achtste maand, Namelijk een loofhuttenfeest, om hetgeen dat in Juda zo genoemd werd, na te bootsen; doch heeft dit feest verordend in de achtste maand, dat is, in October; daar nochtans het loofhuttenfeest naar Gods ordinantie gehouden moest worden in de zevende maand, dat is, in September, gelijk het in Juda gehouden werd; Lev. 23:34. **op den vijftienden dag der maand, gelijk het feest, dat in Juda was, en offerde op het altaar;** Namelijk, hij zelf, vergelijk 1 Kon. 13:1,4, hetwelk hem ongeoorloofd was, dewijl dit het ambt was den priesters alleen van God opgelegd, Exod. 30:7, enz., en 2 Kron. 26:18. **van gelijken deed hij te Beth-El, offerende den kalveren, die hij gemaakt had; hij stelde ook te Beth-El priesteren der hoogten, die hij gemaakt had.**

33. En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth-El gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der maand, dewelke hij uit zijn hart Dat is, naar zijn eigen goeddunken, aannemende de autoriteit om zulk een godsdienst in te stellen, gelijk het hem beliefd, tegen het uitgedrukte bevel des Heeren; Num. 15:39. **verdacht had; zo maakte hij den kinderen Israels een feest, en offerde op dat altaar, Namelijk, Jerobeam. Vergelijk het eerste van 1 Kon. 13. Anders, en klom op dit altaar om te**

roken. rokende. Dat is, hetgeen hij offerde was reukwerk; of, hij offerde en rookte tezamen.

1 Koningen 13

- 1. En ziet, een man Gods** Zie van deze benaming Richt. 13:6. **kwam uit Juda, door het woord des HEEREN** Dat is, door het bevel des Heeren, alzo in 1 Kon. 13:2; of *met het woord des Heeren*; dat is, met zekeren last, dien hij den koning Jerobeam aandienen moest. **tot Beth-El; en Jerobeam stond bij het altaar, om te roken.** Vergelijk boven, 1 Kon. 12:32,33, en de aantekeningen daarop; idem onder, 1 Kon. 13:4.
- 2. En hij riep tegen het altaar, door het woord des HEEREN, en zeide: Altaar,** Hij spreekt het altaar toe, omdat de koning tot deze en dergelijke vermaningen geen gehoor gaf. Ondertussen de gehele uiterlijke afgodendienst wordt bedreigd door het woord *altaar*, hetwelk somtijds voor den gehelen uitwendigen godsdienst genomen wordt, gelijk Jes. 19:19; 1 Cor. 9:13. **altaar, zo zegt de HEERE: Zie, een zoon zal aan het huis Davids geboren worden,** Te weten, omtrent drie honderd en dertig jaren na dezen. **wiens naam zal zijn Josia; die zal op u offeren** Waardoor het altaar verontreinigd en de priesters, die daarop offerden, gestraft zouden worden. Zie de vervulling hiervan 2 Kon. 23:15, enz. **de priesters der hoogten, die op u roken, en men zal mensenbeenderen op u verbranden.**
- 3. En hij gaf ten zelfden** Dat is, hij verklaarde dat er dadelijk een wonder geschieden zou, tot bevestiging van hetgeen hij voorzeide. Alzo onder, 1 Kon. 13:5, en zo spreekt ook Mozes, Deut. 13:1. **dage een wonderteken, zeggende: Dit is dat wonderteken, waarvan de HEERE gesproken heeft; ziet, het altaar zal vaneen gescheurd,** Te weten, vanzelf, zonder dat enig mens zijn hand daartoe

- brenge zal. en de as, die daarop is, afgestort worden.
4. Het geschiedde nu, als de koning het woord van den man Gods hoorde, hetwelk hij tegen het altaar te Beth-El geroepen had, dat Jerobeam zijn hand van op Waarmede hij over en omtrent het altaar met offeren en roken bezig was. het altaar uitstreckte, zeggende: Grijpt hem! Maar zijn hand, die hij tegen hem uitgestrekt had, Hij meent den man Gods, die het altaar bedreigd had. verdorde, dat hij ze niet weder tot zich trekken kon.
  5. En het altaar werd vaneen gescheurd, en de as van het altaar afgestort, naar dat wonderteken, dat de man Gods gegeven had, door het woord des HEEREN.
  6. Toen antwoordde Antwoorden heet hier, een rede of aanspraak beginnen. Zie Richt. 18:14. de koning, en zeide tot den man Gods: Aanbid toch het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ernstelijk, en bid voor mij, dat mijn hand weder tot mij kome! Toen bad de man Gods het aangezicht des HEEREN ernstelijk; en de hand des konings kwam weder tot hem, en werd gelijk te voren.
  7. En de koning sprak tot den man Gods: Kom met mij naar huis, en sterk u, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *ondersteunen*, hetwelk hier zoveel is als het lichaam door nuttiging van spijs en drank nieuwe sterkte toebrengen. Vergelijk Gen. 18:5; Richt. 19:5,8, en Ps. 104:15. en ik zal u een geschenk geven.
  8. Maar de man Gods zeide tot den koning: Al gaaft gij Gelijke manier van spreken gebruikt Bileam, Num. 22:13, maar niet met een oprecht hart. mij de helft van uw huis, zo zou ik niet met u gaan, en ik zou in deze plaats Dat is, hier te Beth-el; alzo onder, #1 Kon. 12:16. geen brood Dat is eenspijs noch drank nuttigen; alzo onder, 1 Kon. 13:9,16,17, enz. Vergelijk 1 Sam. 30:11; 2 Kon. 6:22,23. eten, noch water drinken.
  9. Want zo heeft Hebreeuws, zo heeft Hij mij geboden door het woord des HEEREN; dat is, alzo heeft Hij, te weten de Heere, mij geboden door zijn woord. Zie gelijke manier van spreken Gen. 1:27, en Gen. 5:1, en de aantekeningen. mij de HEERE geboden door Zijn woord, zeggende: Gij zult geen Namelijk, te Beth-el. Vergelijk het #1 Kon. 13:7. Want dit verbod, gelijk het persoonlijk was, alzo was het ook te verstaan ten aanzien van de plaats, tot welke hij gezonden was, en zonder twijfel van den tijd dezer uitzending. brood eten, noch water drinken; en gij zult niet wederkeren door den weg, dien gij gegaan zijt.
  10. En hij ging door een anderen weg, en keerde niet weder door den weg, door welken hij te Beth-El gekomen was.
  11. Een oud profeet In dagen, en misschien ook in ambt, doch hierin niet altijd vroom en getrouw, want hoewel hij de gave der profetie en enige vreze Gods gehad heeft, en een liefhebber der ware profeten schijnt geweest te zijn, gelijk af te nemen is uit hetgeen hierna verhaald wordt, 1 Kon. 13:20,21,22,26,27,29,30,31,32, nochtans wordt hij hier bevonden in leugentaal en valsheid, 1 Kon. 13:18, waardoor hij den vromen profeet bedrogen en in het lijden gebracht heeft, 1 Kon. 13:24. nu woonde te Beth-El; en zijn zoon kwam, en vertelde hem al het werk, dat de man Gods te dien dage in Beth-El gedaan had, met de woorden, die hij tot den koning gesproken had; deze vertelden zij ook hun vader. Namelijk, de voorgemelde zoon met zijn broeders, die zijn verhaal met hun toestemming bevestigden.
  12. En hun vader sprak tot hen: Wat weg is hij getogen? En zijn zonen hadden den weg gezien, Dat is, zij hadden gelet, of vernomen wat weg hij

- ingegaan was, vertrekkende van Beth-el, en gaven hun vader dat te kennen. **welken de man Gods was getogen, die uit Juda gekomen was.**
13. Toen zeide hij tot zijn zonen: **Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem den ezel, en hij reed daarop.**
14. En hij toog den man Gods na, en **vond hem zittende onder een eik;** Hier schijnt de profeet gerust te hebben uit vermoeidheid, met honger verenigd. **en hij zeide tot hem: Zijt gij de man Gods, die uit Juda gekomen zijt? En hij zeide: Ik ben het.**
15. Toen zeide hij tot hem: **Kom met mij naar huis, en eet brood.**
16. Doch hij zeide: **Ik kan niet met u wederkeren, noch met u inkomen; ik zal ook geen brood eten, noch met u water drinken, in deze plaats.** Te weten, Beth-el, gelijk boven, #1 Kon. 13:8.
17. **Want een woord is** Dat is, een bevel en last is mij gegeven, door de aanspraak des Heeren. **tot mij *geschied* door het woord des HEEREN: Gij zult aldaar noch brood eten, noch water drinken; gij zult niet wederkeren, gaande door den weg, door denwelken gij gegaan zijt.**
18. En hij zeide tot hem: **Ik ben ook een profeet, gelijk gij,** Deze oude profeet zondigt hier driezins: I. omdat hij God tegen zichzelf stelt; II. omdat hij den profeet van Juda niet toelaat het bevel, hem van den Heere gegeven, te volbrengen; III. omdat hij een valse openbaring of aanspraak voortbrengt. **en een engel heeft tot mij gesproken door het woord des HEEREN, zeggende: Breng hem weder met u in uw huis, dat hij brood ete en water drinke. *Doch* hij loog hem.**
19. En hij keerde Hier zondigt ook deze profeet, verlatende het ware woord Gods, waarvan hij zeker was, en aannemende het valse, waarvan hij niet zeker kon wezen. **met**
- hem wederom, en at brood in zijn huis, en dronk water.
20. En het geschiedde, als zij aan de tafel zaten, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Te weten, inwendiglijk door openbaring aan zijn gemoed. **den profeet, Versta, den ouden profeet, die te Beth-el woonde. En men kan hieruit afnemen, dat God dezen ook als een profeet gebruikte. die hem Te weten, de profeet van Juda. had doen wederkeren;** Namelijk, van de plaats, waar hij hem op den weg gevonden had, tot de stad Beth-el.
21. En hij riep Dat is, hij sprak hem toe, met een luide, klare en zeer verzekerde stem. **tot den man Gods, die uit Juda gekomen was, zeggende: Zo zegt de HEERE: Daarom dat gij den mond** Dat is, het gebod des HEEREN, hier tevoren uitgedrukt 1 Kon. 13:9,17, en in het volgende, 1 Kon. 13:22 wederom vernieuwd. **des HEEREN zijt wederspanning geweest, en niet gehouden hebt het gebod, dat u de HEERE, uw God, geboden had,**
22. Maar zijt wedergekeerd, en hebt brood gegeten en water gedronken ter plaatse, waarvan Hij tot u gesproken had: **Gij zult geen brood eten noch water drinken; zo zal Hetwelk voor een straf geoordeeld wordt, niet omdat de plaats der begrafenis den afgestorvene iets goeds of kwaads doen kan, maar omdat degenen, die tot de gewone plaats hunner begrafenis niet geraken kunnen, gemeenlijk meer ongemak hebben eer zij sterven, en min burgerlijk eer als zij begraven worden, en sommigen enig openbaar kwaad gedaan hebben in hun leven. Zie onder, 1 Kon. 14:13; Jes. 14:19,20; Jer. 22:19, en Jer. 26:23. uw dood lichaam in uw vaderen graf niet komen.**
23. En het geschiedde, nadat hij brood gegeten, Namelijk, de man Gods, die van Juda gekomen was. **en nadat hij gedronken had, dat hij hem den ezel** Namelijk, de oude profeet van Bethel;

hetwelk hij gedaan heeft, of door zijn zonen, of door zichzelf, om door deze gediensigheid, *gelijk sommigen menen* te bewijzen het leed, dat hij had van het kwaad, dat hij den profeet van Juda gedaan had, wensende in zijn vriendschap nog te mogen blijven. *zadelde, te weten voor den profeet, dien hij had koen wederkeren.*

24. Zo toog hij heen, en een leeuw vond hem *Dat is, ontmoette hem.* op den weg, en doodde hem; en zijn dood lichaam lag geworpen op den weg, en de ezel stond daarbij; Als door de hand der goddelijke voorzienigheid daar gehouden, om het dode lichaam ter begrafenis te dragen. *ook stond de leeuw* Niet als een roofdier om dat te verslinden, maar als een wacht om dat ter begrafenis te bewaren. *bij het dode lichaam.*

25. En ziet, er gingen lieden voorbij, en zagen het dode lichaam geworpen op den weg, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; en zij kwamen en zeiden het in de stad, waarin de oude profeet woonde.

26. Als de profeet, die hem van den weg had doen wederkeren, *dit* hoorde, zo zeide hij: Het is de man Gods, die den mond *Zie boven, 1 Kon. 13:21.* des HEEREN wederspanning is geweest; daarom heeft de HEERE hem den leeuw overgegeven die hem gebroken, en hem gedood heeft, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot hem gesproken had. *Te weten, door mij. Zie boven, 1 Kon. 13:22.*

27. Verder sprak hij tot zijn zonen, zeggende: *Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem.*

28. Toen toog hij heen, en vond zijn dood lichaam geworpen op den weg, en den ezel, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; de leeuw had

het dode lichaam niet gegeten, en den ezel niet gebroken. Dat is, niet verscheurd noch enige leed gedaan, om hem te verslinden.

29. Toen nam de profeet het dode lichaam van den man Gods op, en legde dat op den ezel, en voerde het wederom; zo kwam de oude profeet in de stad om rouw *Zie van het gebruik, waardoor men de doden heeft beklagd, Gen. 23:2.* te bedrijven en hem te begraven.

30. En hij legde zijn dood lichaam in zijn graf; *Te weten, in zijn eigen graf, dat hij daar in het land Israëls had. En hiermede werd vervuld de voorzegging Gods, vermeld boven, 1 Kon. 13:22, want het lichaam van den doden profeet is niet gekomen in zijner vaders graf, maar in het graf eens vreemden, namelijk van dezen ouden profeet van Bethel. en zij maakten* *Namelijk, niet alleen de oude profeet, maar ook zijn huisgezin, ja ook zo enigen menen* velen van de stad. *over hem een weeklage: Ach, mijn broeder!* *Sommiger gevoelen is dat dit de eerste woorden zijn geweest van een lijklied, hetwelk over hem gezongen werd.*

31. Het geschiedde nu, nadat hij hem begraven had, dat hij sprak tot zijn zonen, zeggende: Als ik zal gestorven zijn, zo begraaf mij in dat graf, waarin de man Gods begraven is, *en legt* *Sommigen menen dat hij dit expresselijk belast heeft, opdat zijn beenderen na zijn dood niet zouden geraken onder de beenderen, van welke gesproken is boven, 1 Kon. 13:2.* mijn beenderen bij zijn beenderen.

32. Want de zaak zal gewisselijk *Hebreeuws, geschiedende geschieden, of zijnde zijn.* geschieden, die hij door het woord des HEEREN uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Beth-El is, en tegen al de huizen der hoogten, *Wat de hoogten voor plaatsen geweest zijn, zie Lev. 26:30.* die in de steden van Samaria *Hebreeuws,*

Schomeron; het is een landschap, alhier zo genoemd bij voorkoming, omdat het naderhand eerst dezen naam kreeg van de koninklijke stad *Schomeron anders genaamd Samaria*, daarin gelegen, en van een berg van denzelfden naam, waarop de koning *Omri* die stad gebouwd heeft. Anderen verstaan dit van den berg zelf, die door zijn wijdte, ruimte en grootte veel kleine stedekens op zich zou gehad hebben. Vergelijk onder, 1 Kon. 13:16, de aantekeningen 1 Kon. 13:24. **zijn.**

33. Na deze geschiedenis Te weten, na de wonderwerken, die God gedaan had aan zijn hand, die haastelijk dorde en weder gezond geworden was; aan het altaar, dat vanzelf, zonder toedoen der mensen, spleet en scheurde, aan den profeet van Juda, die naar de goddelijke voorzegging in zijner vaders graf niet gekomen was. **keerde zich Jerobeam niet van zijn bozen weg; maar maakte wederom** Zie boven, 1 Kon. 12:31,32. **priesters der hoogten van de geringsten** Zie boven, 1 Kon. 12:31. **des volks; wie wilde,** Anders, *wien hij wilde*, enz. **diens hand** Dat is, dien maakte hij priester. Zie Exod. 28:41, en Lev. 7:37. **vulde hij, en werd een van de priesters der hoogten.**

34. En hij werd Namelijk, Jerobeam. Anders, *en dit werd*, enz. **in deze zaak het huis** Dat is, zijn huis. Zie boven, 1 Kon. 2:19. **van Jerobeam tot zonde,** Dat is, hij is met dit zijn doen oorzaak geweest, dat zijn nakomelingen tot gruwel en afgoderij vervallen zijn, en dat over hen gekomen is Gods straf, waardoor zij ten enenmale uitgeroeid zijn geweest, gelijk in de volgende hoofdstukken beschreven wordt. **om hetzelfde te doen afsnijden en te verdelgen van den aardbodem.**

1 Koningen 14

1. Te dierzelfder tijd Te weten, als Jerobeam voortging in den weg zijner gruwelijke afgoderij, waarvan in het einde van 1 Kon. 13: gemeld wordt. **was Abia, de zoon van Jerobeam, krank.**

2. En Jerobeam zeide tot zijn huisvrouw: Maak u nu op, en verstel u, Hebreeuws, *verander uzelve*; te weten, in uw klederen, sieraad, gang, woorden, gelaat en gebaren. **dat men niet merkte, dat gij Jerobeams huisvrouw zijt, en ga heen naar Silo,** Een stad, gelegen in den stam van Efraïm, waar de tent der samenkomst en de ark Gods langen tijd geweest zijn, en de profeet Ahia geboren was en woonde. Zie Joz. 18:1; Richt. 21:21; 1 Sam. 1:3; boven, 1 Kon. 11:29. **zie, daar is de profeet Ahia, die van mij gesproken heeft, dat ik koning zou zijn over dit volk.**

3. En neem Te weten, tot een geschenk voor den profeet, welk gebruik dan bij velen was, niet om den dienst der profeten te belonen, maar hun personen te vereren. Zie Richt. 13:17; 1 Sam. 9:7,8; 2 Kon. 5:15, en 2 Kon. 8:8. **in uw hand tien broden, en koeken,** Hebreeuws, *stipkoeken*; in welke enige stipjes, tekens, of merken ter versiering ingeprent waren. Anders, *kranselingen*, of *beschuit*. **en een kruik honig, Of, fles.** en ga tot hem; hij zal u te kennen geven, wat dezen jongen Dat is, of hij van deze ziekte bekomen of sterven zal. **geschieden zal.**

4. En Jerobeams huisvrouw deed alzo, en maakte zich op, en ging naar Silo, en kwam in het huis van Ahia. Ahia nu kon niet zien, want zijn ogen stonden stijf Hebreeuws, *stonden door, of van zijn grijsheid*; dat is, uit oorzaak van zijn groten ouderdom, *die gemeenlijk met grauwe haren, vergezelschap is* was zijn gezicht dik en stijf, en vervolgens donker geworden. **vanwege zijn ouderdom.**

5. Maar de HEERE zeide tot Ahia: Zie, Jerobeams huisvrouw komt, om een zaak Te weten, hoe het met de ziekte van haar zoon vergaan zal. **van u te vragen, aangaande haar zoon, want hij is krank; zo en zo** Hebreeuws, *nadit en na dit zult gij tot haar spreken*. Versta hierdoor, hetgeen den profeet is belast geweest te

verkondigen en hierna verhaald wordt, 1 Kon. 14:7, enz. zult gij tot haar spreken, en het zal zijn, als zij inkomt, dat zij zich vreemd aanstellen zal. Zie boven, 1 Kon. 14:2.

6. En het geschiedde, als Ahia het geruis harer voeten hoorde, toen zij ter deure inkwam, dat hij zeide: Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam! *Waarom Of, waartoe dit, dat gij u vreemd aanstelt?* stelt gij u dus vreemd aan? Want ik ben tot u gezonden *Namelijk, van den Heere. met een harde Dewelke,* na het verhaal van de weldaden Gods aan Jerobeam bewezen, hem voorstelde zijn gruwelijke zonden, met een voorzegging van de rechtvaardige en vreeslijke straffen Gods, die daarop zouden volgen. *Of, om wat hards. boodschap.*
7. Ga heen, zeg Jerobeam: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Daarom, dat Ik u verheven heb uit het midden des volks, en u tot een voorganger *Vergelijk boven, 1 Kon. 1:35; onder, 1 Kon. 16:2, en 2 Kon. 20:5; 2 Kron. 6:5, waar het Hebreeuwse woord ook also overgezet wordt.* over Mijn volk Israel gesteld heb;
8. En het koninkrijk van het huis van David gescheurd, en dat u gegeven heb, en gij niet geweest zijt, gelijk Mijn knecht David, die Mijn geboden hield, en die Mij met zijn ganse hart *Zie boven, 1 Kon. 2:4.* navolgde, om te doen alleen wat recht is in Mijn ogen;
9. Maar kwaad gedaan hebt, doende des meer dan allen, die voor u geweest zijn, en henengegaan zijt, en hebt u andere goden en gegotene beelden gemaakt, om Mij tot toorn te verwekken, en hebt Mij achter *Dat is, smadelijk veracht en trouwelooslijk verlaten. Alzo spreekt de Heere ook Neh. 9:26; Ezech. 23:35.* uw rug geworpen;
10. Daarom, zie, Ik zal kwaad *Dat is, ongeluk, straf, wraak. Zie Gen. 19:19.* over het huis van *Dat is, geslacht. Alzo in het*

volgende; idem 2 Sam. 3:10, en 2 Sam. 9:3, en onder, 1 Kon. 16:3. Jerobeam brengen, en van Jerobeam uitroeien, wat mannelijk is, Versta hierdoor, een gehele en uiterste versterking, waarin niemand gespaard wordt, zelfs ook niet een hond; alzo 1 Sam. 25:22,34, en onder, 1 Kon. 16:11, en 1 Kon. 21:21, en 2 Kon. 9:8. den beslotene *Zie de verklaring dezer manier van spreken Deut. 32:36.* en verlatene in Israel; en Ik zal de nakomelingen van het huis van *Dat is, geslacht. Alzo in het volgende; idem 2 Sam. 3:10, en 2 Sam. 9:3, en onder, 1 Kon. 16:3.* Jerobeam wegdoen, gelijk de drek weggedaan wordt, totdat het ganselijk vergaan zij.

11. Die van Jerobeam *Een manier van spreken, betekenende een ongelukkigen dood, met de verliezing van het graf. Zie dezelve ook onder, 1 Kon. 16:4, en 1 Kon. 21:24.* in de stad sterft, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten; want de HEERE heeft het gesproken.
12. Gij dan maak u op, ga naar uw huis; als uw voeten in de stad zullen gekomen zijn, *Te weten, tot op den dorpel van uw huis; gelijk af te nemen is uit de vervulling onder, 1 Kon. 14:17.* zo zal het kind sterven.
13. En gans Israel zal hem beklagen, *Van het klagen der vromen over de doden, zie Gen. 23:2.* en hem begraven; want deze alleen *De begrafenis is een weldaad Gods, omdat zij den afgestorvenen is de laatste burgerlijke eer van dit leven, en den levenden een geestelijke vermaning van het toekomstige, door de vernieuwing der hoop van de opstanding uit de doden. Zie Gen. 23:4.* van Jerobeam zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds *Dat is, enige beginselen der vreze Gods en ware vromigheid, niet door de natuur, maar door Gods Geest in hem gewrocht, Joh. 1:13, en Joh. 3:6.* voor den HEERE, den God

Israels, in het huis van Jerobeam gevonden is.

14. Doch de HEERE zal Zich een koning Namelijk, Baesa; van wien zie onder, 1 Kon. 15:27. verwekken over Israel, die het huis van Jerobeam ten zelfden Te weten, als hij het koninkrijk innemen zal. **dage uitroeien zal; maar wat** Dat is, wat zal er nu voorts geschieden; anders, *waar wat?* Te weten, zeg ik, dat God in het toekomende enen verwekken zou? Hij heeft *ook nu*; dat is, Hij heeft zich alreeds een verwekt, opdat Hij beginne deze bedreigde straf uit te voeren. **zal het ook nu zijn?** Dat is, wat zal er nu voorts geschieden; anders, *waar wat?* Te weten, zeg ik, dat God in het toekomende enen verwekken zou? Hij heeft *ook nu*; dat is, Hij heeft zich alreeds een verwekt, opdat Hij beginne deze bedreigde straf uit te voeren.
15. De HEERE zal ook Israel slaan, gelijk een riet in het water omgedreven wordt, Te weten, herwaarts en derwaarts, door allerlei winden, alzo zou ook Israël door onenigheden van binnen en door oorlogen van buiten ontsteld en beroerd worden. en zal Israel uitrukken uit dit goede land, dat Hij hun vaderen gegeven heeft, en zal hen verstrooien op gene zijde der rivier; Namelijk Eufraat. Zie Gen. 31:21. Hij voorzegt der Israëlieten vervoering in Assyrië, Mesopotamië en Medië; van welke vervulling, omtrent twee honderd en veertig jaren hierna geschied, wij kunnen lezen 2 Kon. 17:6. **daarom dat zij hun bossen** Zie van deze Exod. 34:13; Deut. 7:5. Onder één soort van afgoderij verstaat God alle andere, ja alle valse godsdiensten. Anders, *bosgoden, bosbeelden*; alzo 1 Kon. 14:23. **gemaakt hebben, den HEERE tot toorn verwekkende.**
16. En Hij zal Israel overgeven, Te weten, in de handen zijner vijanden. **om Jerobeams zonden wil, die gezondigd heeft, Of, waarmede hij zondigde, en waarmede hij Israël deed zondigen; of, die hij zondigde, en die hij Israël**

deed zondigen. Versta, de zonde der afgoderij, van welke zie boven, 1 Kon. 12:28,29, enz., en 1 Kon. 13:33,34. **en die Israel heeft doen zondigen.** Te weten, met een gruwelijken afgodendienst op te richten, zijnen onderzaten te bevelen, en door zijn exempel hardnekkiglijk na te volgen.

17. Toen maakte zich Jerobeams vrouw op, en ging heen, en kwam te Thirza; Een stad, gelegen in den stam van Manasse, waar het hof was der koningen van Israël, eer dat zij in Samaria woonden. Zij was zeer schoon en aangenaam, zodat de bruid van *Christus* daarbij vergeleken wordt, Hoogl. 6:4. Zie van dezelve Joz. 12:24, en onder 1 Kon. 16:8. **als zij nu op den dorpel van het huis kwam, zo stierf** Gelijk van den profeet Ahia voorzegt was, boven, 1 Kon. 14:12. **de jongeling.**
18. En zij begroeven hem, en gans Israel beklaagde hem; naar het woord des HEEREN, dat Hij Boven, 1 Kon. 14:13. **gesproken had door den dienst** Hebreeuws, *door de hand.* Zie Lev. 8:36. **van Zijn knecht Ahia, den profeet.**
19. Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, hoe hij gekrijgd, en hoe hij geregeerd heeft, ziet, die zijn geschreven in het boek Hebreeuws, *het boek van de woorden, of, geschiedenissen der dagen van de koningen Israëls*; alzo onder, 1 Kon. 14:29, *der koningen van Juda.* Men zal door deze niet verstaan de twee boeken der *kronieken*, of, *Paralipomenon*, die wij in de Schrift des Ouden Testaments hebben, en die men meent van Ezra, die langen tijd daarna geleefd heeft, eerst beschreven te zijn, ook niet alles hebben, hetgeen gezegd wordt in die eerste kronieken der koningen Israëls of van Juda nagelaten te zijn; maar men zal verstaan zekere schriften, inhoudende de historiën van de regering der koningen, van beide koninkrijken, die, zonder nadeel der zaligmakende leer, niet voorhanden zijn, en uit welke sommigen menen, dat de kronieken, ons in de Heilige Schrift nagelaten,

van Ezra, door de ingeving des Heiligen Geestes, samengesteld zijn. Vergelijk boven de aantekeningen op 1 Kon. 11:41. der kronieken der koningen van Israel.

20. De dagen nu, die Jerobeam heeft geregeerd, zijn twee en twintig jaren; en hij ontsliep met zijn vaderen, en Nadab, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.

21. Rehabeam nu, de zoon van Salomo, regeerde in Juda; een en veertig jaren was Rehabeam oud, *Hebreeuws, een zoon van een en veertig jaar.* als hij koning werd, en regeerde zeventien jaren te Jeruzalem, in de stad, die de HEERE verkoren had uit al de stammen van Israel, om Zijn Naam Zie boven, 1 Kon. 8:29. daar te zetten; en de naam zijner moeder Alzo onder, 1 Kon. 14:31. was Naama, de Ammonietische. Onder andere heidense vrouwen, die Salomo van den Heere afleidden, worden ook genaamd de Ammonietische, boven, 1 Kon. 11:1,2, enz., van welke deze zonder twijfel wel een der voornaamste geweest is, die niet alleen haar man, maar ook haar zoon Rehabeam tot de afgoderij vervoerd heeft, nadat hij drie jaren den Heere gediend had, 2 Kron. 11:17.

22. En Juda deed wat kwaad was Te weten, nadat Rehabeam drie jaren geregeerd had. Zie 2 Kron. 11:17, en 2 Kron. 12:1. in de ogen des HEEREN, en zij verwekten Hem tot ijver, Zie Deut. 4:24. meer dan al hun vaderen gedaan hadden, met hun zonden, die zij zondigden.

23. Want ook zij Dat is, niet alleen de verblinde heidenen en de afvallige Israëlieten, maar ook deze Joden zelf, bij welke God het licht der waarheid en de zuiverheid van den godsdienst behouden had. bouwden zich hoogten, en opgerichte beelden, en bossen, Zie Deut. 12:3. op allen hogen heuvel, Zie Deut. 12:2. en onder allen groenen boom.

24. Er waren ook schandjongens Zie Deut. 23:17. in het land; zij deden naar

al de gruwelen Zie enige soorten van deze gruwelen beschreven, Deut. 18:9,10,11,12; 2 Kron. 33:2,3,4, enz.; Rom. 1:25,26, enz. der heidenen, die de HEERE van het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.

25. Het geschiedde nu in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, *dat* Sisak, Zie van dezen ook boven, 1 Kon. 11:40, en 2 Kron. 12:2. de koning van Egypte, optoog tegen Jeruzalem.

26. En hij nam de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings weg, ja, hij nam Te weten, alle goud en zilver, en dat van enige bijzondere waarde was, waarachter hij geraken kon, en dat voor zijn ogen niet verborgen was. Vergelijk onder, 1 Kon. 15:18. alles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.

27. En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten, *Hebreeuws, lopers.* Versta, pages, lakeien of lijfwachten, die grote heren plegen omtrent zich te hebben, zijnde in huis of daar buiten, 1 Sam. 22:17; 2 Kon. 11:19, zo genoemd omdat zij op den weg voor en omtrent hun heren liepen; 2 Sam. 15:1; 1 Kon. 1:5. *die* de deur van het huis des konings bewaarden.

28. En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, *dat* de trawanten dezelve droegen, Te weten, schilden. Deze droegen de trawanten, als zij den koning naar het huis des Heeren geleidden. en *die* wederbrachten in der trawanten wachtkamer. Versta, een bescheiden plaats, waar de trawanten zich gewoonlijk bijeenhiielden.

29. Het overige nu der geschiedenissen van Rehabeam, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek Zie boven, 1

Kon. 14:19. der kronieken der koningen van Juda?

30. En er was krijg Versta die van defensieven oorlog, welken Rehabeam gevoerd heeft om zijn eigen rijk te beschermen, en niet van offensieven om het rijk Israëls in te nemen. Want dit was hem verboden geweest door den profeet Semaja, boven, 1 Kon. 12:24. tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al *hun* dagen. Dit bijvoegsel is in gelijke zaak van den Heiligen Geest uitgedrukt, onder, 1 Kon. 15:16,32.

31. En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; Zie boven, 1 Kon. 2:10. en de naam Alzo boven, 1 Kon. 14:21. zijner moeder was Naama, de Ammonietische; en zijn zoon Abiam Anders genaamd *Abia*, 2 Kron. 12:16, en 2 Kron. 13:1. regeerde in zijn plaats.

1 Koningen 15

1. In het achttiende jaar nu van den koning Jerobeam, den zoon van Nebat, werd Abiam Anders, *Abia*; 2 Kron. 12:16, en 2 Kron. 13:1, enz. koning over Juda.

2. Hij regeerde drie jaren Beginnende van het achttiende jaar des koninkrijks van Jerobeam, 1 Kon. 15:1, en eindigende met het twintigste. Zie onder, 1 Kon. 15:9. te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Maacha, Ook geheten *Michaja*; 2 Kron. 13:2. een dochter van Abisalom. Deze wordt ook *Absalom* genoemd, 2 Kron. 11:21. Enigen houden hem geweest te zijn de zoon Davids; vele anderen, een ander van denzelfden naam, die van Gibeon was, anders ook genoemd *Uriël*, 2 Kron. 13:2. Zie aldaar de aantekeningen.

3. En hij wandelde in al de zonden zijns vaders, die hij voor hem gedaan had; en zijn hart was niet volkomen Zie boven, 1 Kon. 8:61. met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David.

4. Maar om Davids wil, Zie boven, 1 Kon. 11:12. gaf de HEERE, zijn God, hem een lamp Zie boven, 1 Kon. 11:36. in Jeruzalem, verwekkende zijn zoon na hem, en bevestigende Te weten, in zijn voorgaanden staat der politie en der religie, behoudende nog daarin de koninklijke majesteit, met de overblijfselen van de rechte leer en den zuiveren godsdienst. Jeruzalem.

5. Omdat David gedaan had wat recht Alzo onder, 1 Kon. 15:11. Zie boven, 1 Kon. 11:33. was in de ogen des HEEREN, en niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen zijns levens, dan alleen Versta deze uitneming, ten aanzien van zeer grove zonden, die geschieden met een zeker voorweten van hetgeen God verboden heeft, zonder voorgaande onbedachtheid, vergetenheid, of misgripping des oordeels. in de zaak van Uria, den Hethiet.

6. En er was krijg geweest tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al de dagen zijns levens. Namelijk, van Rehabeam. Van dezen oorlog is ook gewag gemaakt boven, 1 Kon. 14:30. Hetzelfde wordt hier nu weder vernieuwd, om aan te wijzen dat zijn zoon Abiam in denzelfden oorlog volduurd heeft; gelijk te zien is in 1 Kon. 15:7 en 2 Kron. 13:2,3.

7. Het overige nu der geschiedenissen van Abiam, en alles, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek Zie boven, 1 Kon. 14:19. der kronieken der koningen van Juda? Er was ook krijg tussen Abiam en tussen Jerobeam.

8. En Abiam ontsliep Zie boven, 1 Kon. 1:21; Deut. 31:16. met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; Zie boven, 1 Kon. 2:10. en Asa, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.

9. In het twintigste Te weten, omtrent het einde dezes jaars. jaar van Jerobeam, den koning van Israel, werd Asa koning over Juda.

10. En hij regeerde een en veertig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder Versta, grootmoeder, also onder, 1 Kon. 15:13, want zij was de moeder van zijn vader Abiam, boven, 1 Kon. 15:2; also worden bij de Hebreëen *vaders* en *moeders* genaamd, niet alleen de naaste ouders uit welken men eigenlijk geboren is, maar ook die hoger in de rechte linie opgerekend worden. Zie de volgende verzen, enz. was Maacha, een dochter van Abisalom. Zie boven, 1 Kon. 15:2.

11. En Asa deed wat recht was Zie boven, 1 Kon. 11:33. in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David. Zijns grootvaders Rehabeams grootvader.

12. Want hij nam weg de schandjongens Zie Deut. 23:17. uit het land, en deed weg al de drekgoden, Zie Lev. 26:30. die zijn vaders Namelijk, zijn vader Abiam, zijn grootvader Rehabeam, en zijn oudgrootvader Salomo. gemaakt hadden.

13. Ja, zelfs zijn moeder Maacha zette hij ook af, dat zij geen koningin ware, Zie van dit woord boven, 1 Kon. 11:19. Hebreeuws, *van herin namelijk te zijn*. De zin is, dat hij haar van het gebied, hetwelk zij als weduwe van den koning Rehabeam en als moeder van zijn vader Abiam aangenomen had, afgezet heeft. Anders, *heeft hij ook geweerd van de koningin*; dat is, van de huisvrouw, opdat zij niet zou verdorven worden. omdat zij een afgrijselijken Het Hebreeuwse woord betekent *beving der leden en vrees des harten*. Zo wordt deze afgod genoemd, omdat hij door de gruwzaamheid zijns gelaats en schandelijke afgoderij de mensen beide naar ziel en lijf verschrikte, en zij hem met beiderlei schrik dienden. Enigen houden hem voor den afgod bij de heidenen genaamd *Priapus*, anderen voor *Pan*. Zie hiervan ook 2 Kron. 15:16. afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa uit haar afgrijselijken Het Hebreeuwse woord betekent *beving der leden en vrees des harten*. Zo wordt deze afgod genoemd, omdat hij door de gruwzaamheid

zijns gelaats en schandelijke afgoderij de mensen beide naar ziel en lijf verschrikte, en zij hem met beiderlei schrik dienden. Enigen houden hem voor den afgod bij de heidenen genaamd *Priapus*, anderen voor *Pan*. Zie hiervan ook 2 Kron. 15:16. afgod, en verbrandde Te weten, nadat hij hem in stukken gebroken en vermorzeld had; 2 Kron. 15:16. *hem aan de beek Kidron*. Zie boven, 1 Kon. 2:37.

14. De hoogten Zie Lev. 26:30. werden wel niet weggenomen; nochtans was het hart van Asa volkomen Zie boven, 1 Kon. 8:61. En versta deze volkomenheid en oprechtheid des konings eigenlijk ten aanzien van zijn genegenheid, betrachtiging en ijver in en voor den zuiveren godsdienst, hoewel hij in zijn volgend leven verscheidene gebreken gehad heeft. met den HEERE, al zijn dagen.

15. En hij bracht in het huis des HEEREN de geheiligde dingen zijns vaders, en *zijn* Dit woord *zijne* wordt hier ingevoegd uit 2 Kron. 15:18. geheiligde dingen, zilver, en goud, en vaten.

16. En er was krijg tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen. Welverstaande, uitgenomen de eerste jaren, die zij tezamen geregeerd hebben. Want Juda is de eerste tien jaren onder de regering van Asa in stilheid geweest, 2 Kron. 14:1; en Baesa begon te regeren over Israël in het derde jaar des konings Asa, onder 1 Kon. 15:28. Of, men moet zeggen, dat in de eerste jaren dezer koningen van wederzijden wel uitvallen zijn geschied, maar geen volkomen oorlog. Vergelijk de aantekeningen 2 Kron. 14:1.

17. Want Baesa, de koning van Israel, toog op tegen Juda, en bouwde Rama; Een stad, gelegen in den stam Benjamins, omtrent de grenzen van het koninkrijk Israëls, en op den weg naar Jeruzalem. Zie van deze stad breder Richt. 4:5. opdat hij Hebreeuws, *om niet toe te laten den uitgaande en den komende tot Asa*, enz. Versta van Benjamin, Efraïm, Manasse en andere nabijgelegen stammen, uit welke, als

velen zagen dat Asa den zuiveren godsdienst behartigde, zijn tot hem overgekomen, om den Heere te Jeruzalem naar zijn woord te dienen, 2 Kron. 15:9; om dit te beletten heeft de koning Baesa zijn stad Rama laten sterk maken. Vergelijk hierbij boven, 1 Kon. 12:26,27, enz. niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.

18. Toen nam Asa al het zilver en goud, dat overgebleven was Te weten, van de tijden Rehabeams. Zie boven, 1 Kon. 14:26, en vergelijk hiermede de aantekeningen daarop. in de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings, en gaf ze in de hand zijner knechten; Zie Gen. 20:8. en de koning Asa zond ze tot Benhadad, den zoon van Tabrimmon, den zoon van Hezion, Sommigen menen deze geweest te zijn dezelfde, die boven, 1 Kon. 11:23, genaamd wordt Rezon. den koning van Syrie, die te Damaskus woonde, Zie Gen. 14:15. zeggende:

19. Er is een verbond Hoewel Rezon een vijand geweest was van Israël, zolang Salomo leefde, boven, 1 Kon. 11:25, nochtans schijnt uit deze woorden dat hij na de verdeling des rijks met beide de koningen in vrede en verbintenis gestaan heeft. tussen mij en tussen u, tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u een geschenk, zilver en goud; ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, den koning van Israel, dat hij aftrekke Hebreeuws, *optrekke*. van tegen mij.

20. En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel; en sloeg Ijon, Een stad, naar eniger gevoelen, in den stam van Aser gelegen, anderen stellen haar in den stam van Naftali. Zie van dezelve ook 2 Kon. 15:29, en 2 Kron. 16:4. en Dan, Zie Gen. 14:14. en Abel Beth-Maacha, en het ganse

Cinneroth, met het ganse land Nafthali. Een landschap, gelegen in Nafthali omtrent de zee Gennesareth. Zie Joz. 11:2.

21. En het geschiedde, als Baesa *zulks* hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Thirza. Zie van deze stad boven, 1 Kon. 14:17.

22. Toen liet de koning Hebreeuws, *deed gans Juda horen*. Asa door gans Juda uitroepen (niemand was vrij), dat zij de stenen van Rama, en het hout daarvan, zouden wegdragen, waarmede Baesa gebouwd had; en de koning Asa bouwde daarmede Geba-Benjamins, en Mizpa. Zie van deze stad Richt. 11:11.

23. Het overige nu van alle geschiedenissen van Asa, en al zijn macht, en al wat hij gedaan heeft, en de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda? Doch in den tijd Te weten, in de laatste drie jaren zijner regering; gelijk dit af te nemen is uit 2 Kron. 16:12,13. zijns ouderdoms werd hij krank In welke krankheid hij de medicijnen meer dan God gezocht heeft; 2 Kron. 16:12. aan zijn voeten. Dewelke men houdt de jicht geweest te zijn.

24. En Asa ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven met zijn vaderen, in de stad van zijn vader Zie boven, 1 Kon. 2:10. David; en zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats.

25. Nadab nu, de zoon van Jerobeam, werd koning over Israel, in het tweede jaar van Asa, den koning van Juda; en hij regeerde twee jaren Versta niet ten volle; gelijk af te nemen is uit 1 Kon. 15:28,33. over Israel.

26. En hij deed wat kwaad was Zie boven, 1 Kon. 11:6. in de ogen des HEEREN, en wandelde In zijner voorouderen weg te wandelen, is hen na te volgen, òf in het goede, dat is, in hun geloof

en goede werken, 1 Sam. 8:3; 2 Kon. 22:2; 2 Kron. 17:3; òf in het kwade, dat is, in hun ongeloof en zonden, gelijk hier en onder, 1 Kon. 15:34, en 1 Kon. 16:19, en 1 Kon. 22:53. **in den weg zijns vaders, en in zijn zonde,** Versta, de zonde der afgoderij. Zie boven, 1 Kon. 14:16. **waarmede hij Israel had doen zondigen.**

27. En Baesa, de zoon van Ahia, Een ander dan *Ahia*, de profeet van Silo, boven, 1 Kon. 11:29, en dan *Ahia*, de schrijver van Salomo, boven, 1 Kon. 4:2, en dan *Ahia* de priester, 1 Sam. 14:3, enz. **van het huis van Issaschar,** Dat is, van den stam van Issaschar; also wordt gezegd het *huis Efraïms*, Richt. 10:9; het *huis van Juda*, Hos. 1:7; het *huis van Levi*, Ps. 135:20, enz. **maakte een verbintenis** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *binden, aanbinden*. Daarom als het van de gemoederen der mensen gebruikt wordt, zo is het wel somtijds genomen in het goede, voor ene verbintenis der liefde, gelijk Gen. 44:30, maar zeer dikwijls voor een verbintenis der vijandschap, waardoor heimelijke samenspanningen tegen personen of staten gemaakt worden, gelijk hier en 1 Sam. 22:8, en onder, 1 Kon. 16:9,20, en 2 Kon. 10:9, en 2 Kon. 12:20; Neh. 4:8; Amos 7:10. **tegen hem, en Baesa sloeg hem te Gibbethon,** Een stad, gelegen in den stam van Dan, Joz. 19:44, die den Levieten tot woning geëigend was, Joz. 21:23, maar van de Filistijnen overheerd en bewoond, en daarom van Nadab alsnu belegerd, doch niet gewonnen; en is de belegering naderhand van de Israëlieten hervat geworden. Zie onder, 1 Kon. 16:17. **hetwelk der Filistijnen is, als Nadab en gans Israel Gibbethon belegerden.**

28. En Baesa doodde hem, in het derde jaar van Asa, den koning van Juda, en werd koning in zijn plaats.

29. Het geschiedde nu, als hij regeerde, dat hij het ganse huis van Jerobeam Dat is, geslacht. Zie boven, 1 Kon. 14:10. **sloeg; hij liet niets Hebreeuws, hij liet niet over allen adem van**

Jerobeam; dat is, geen mens liet hij van den huize Jerobeams overblijven. Alzo is het woord *adem* voor mens genomen, Deut. 20:16; Joz. 10:40, en Joz. 11:14. **over van Jerobeam, wat adem had, totdat hij hem verdelgd had,** Namelijk Jerobeam, of, *totdat hij het verdelgde*; te weten, huis, dat is, geslacht Jerobeams. **naar het woord des HEEREN,** Dit is niet te duiden op het voornemen van Baesa, alsof hij in het verdelgen van Jerobeams huis gezien zou hebben op de voorzegging des Heeren en de zonden Jerobeams; maar de zin is dat God door de wrede tirannie van Baesa het woord zijner voorzegging vervuld en de zonden Jerobeams gestraft heeft. Alzo onder, 1 Kon. 16:12. **dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Ahia, den Siloniet;**

30. Om de zonden van Jerobeam, die zondigde, Alzo boven, 1 Kon. 14:16, zie de aantekeningen. **en die Israel zondigen deed, en om zijn terging, waarmede hij den HEERE, den God Israels, getergd had.**

31. Het overige nu der geschiedenissen van Nadab, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek Zie boven, 1 Kon. 14:19. **der kronieken der koningen van Israel?**

32. En er was oorlog tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen.

33. In het derde jaar van Asa, koning van Juda, werd Baesa, de zoon van Ahia, koning over gans Israel, te Thirza, **en regeerde vier en twintig jaren.**

34. En hij deed wat kwaad was in de ogen Zie boven, 1 Kon. 11:6. des HEEREN, en wandelde Zie boven, 1 Kon. 15:26. in den weg van Jerobeam, en in zijn zonde, waarmede hij Israel had doen zondigen.

1 Koningen 16

1. Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jehu, Van deze profeet leest men ook 2 Kron. 19:2, en 2 Kron. 20:34, en is te onderscheiden van Jehu, die koning van Israël geweest is, onder, 1 Kon. 19:16, en van anderen, die deze naam mede gehad hebben, 1 Kron. 2:38, en 1 Kron. 12:3. **den zoon van Hanani**, Die mede te onderscheiden is van anderen, die denzelfden naam gehad hebben, 1 Kron. 25:4; Ezra 10:20. **tegen Baesa**, zeggende:
2. **Daarom, dat Ik u uit het stof** Dat is, uit een zeer lagen en geringen staat. Vergelijk 1 Sam. 2:8; Ps. 113:7. Het woordje *stof* is dikwijls genomen voor laagheid, verachting, onvermogen, droefheid, nietigheid, Job 16:15; Ps. 7:6, en Ps. 119:25; Jes. 26:5; Klaagl. 3:16. **verheven, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb, en gij gewandeld hebt** Zie boven, 1 Kon. 15:26. **in den weg van Jerobeam, en Mijn volk Israel hebt doen zondigen**, Zie boven, 1 Kon. 14:16. **Mij tot toorn verwekkende door hun zonden;**
3. **Zie, zo zal Ik** Anders, *zo zal Ik doen branden achter Baesa en achter zijn huis. de nakomelingen van Baesa, en de nakomelingen van zijn huis wegdoen;* Dat is, geslacht; also in het volgende. Zie boven, 1 Kon. 14:10. **en Ik zal uw huis maken, gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat.**
4. **Die van Baesa** Zie boven, 1 Kon. 14:11. **in de stad sterft, zullen de honden eten, en die van hem in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.**
5. **Het overige nu der geschiedenissen van Baesa, en wat hij gedaan heeft, en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?**
6. **En Baesa ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven te Thirza;** Zie van

deze stad boven, 1 Kon. 14:17. **en zijn zoon Ela regeerde in zijn plaats.**

7. **Alzo geschiedde** De zin is: Gelijk tevoren het woord des Heeren geschied was door den profeet Ahia tegen Jerobeam, boven, 1 Kon. 14:7 dat ook alzo hetzelfde geschied is door den profeet Jehu tegen Baesa en dat beide voorzeggingen elk op haar tijd vervuld zijn. **ook het woord des HEEREN, door den dienst Hebreuws, door de hand;** also onder, 1 Kon. 16:1. Zie Lev. 8:36. **van den profeet Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa en tegen zijn huis; en dat om al het kwaad, dat hij gedaan had in de ogen** Alzo onder, 1 Kon. 16:19,25,30. Zie Gen. 38:7, en boven, 1 Kon. 11:6. **des HEEREN, Hem tot toorn verwekkende door het werk** Hetwelk meest tweeërlei was: I. afgoderij, in welke hij Jerobeam was gelijk geweest; II. moorddadigheid en tirannie tegen diens huis bedreven, gelijk de volgende woorden van 1 Kon. 16:7 uitwijzen. Vergelijk Hos. 1:4. **zijner handen, omdat hij was gelijk het huis van Jerobeam, en omdat hij hetzelfde** Te weten, het huis van Jerobeam. **verslagen had.**
8. **In het zes en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Ela, de zoon van Baesa, koning over Israel, te Thirza, en regeerde twee jaren.** Versta, niet ten volle twee jaren; maar, tot in het tweede jaar. Want in het zes en twintigste jaar des konings Aza is hij koning geworden, gelijk in 1 Kon. 16:8 gezegd is, en in het zeven en twintigste is hij omgebracht, onder, 1 Kon. 16:10. Het is de gewoonste der Heilige Schrift, een effen getal te gebruiken voor een oneffen, en een volkomen voor een onvolkomen. Zie Gen. 15:13; idem boven, 1 Kon. 7:15, en 1 Kon. 15:25,33, en 1 Kon. 16:10, enz.
9. **En Zimri, zijn knecht, overste van de helft der wagenen, maakte een verbintenis tegen hem, als hij te Thirza was, zich dronken drinkende in het huis van Arza, den hofmeester**

- Hebreeuws, *die over het huis was*; te weten, des konings. Versta daardoor, het gehele hofgezin. Die nu daarover gesteld is, wordt bij ons hofmeester genoemd. Vergelijk boven, 1 Kon. 4:6, en de aantekeningen daarop. **te Thirza**;
10. Zo kwam Zimri in, en sloeg hem, en doodde hem, in het zeven en twintigste jaar Zie boven, 1 Kon. 16:8. van Asa, den koning van Juda; en hij werd koning Te weten, den tijd van zeven dagen. Zie onder, 1 Kon. 16:15. **in zijn plaats.**
11. En het geschiedde, als hij regeerde, als hij op zijn troon zat, Op dezen te zitten, is als koning te regeren; welk woord hier ook tot verklaring voorgaat, gelijk boven, 1 Kon. 1:13. Zie voorts aldaar de aantekeningen. **dat hij het ganse huis van Baesa sloeg; hij liet hem niet over die mannelijk was,** Zo boven, 1 Kon. 14:10. **noch zijn bloedverwanten,** Hebreeuws, *zijn lossers*; wien het toekwam de wraak des doodslags wettelijk te verzorgen, welke waren de naasten van den bloede; Num. 35:12. **noch zijn vrienden.** Dat is, zijn goede beminden en bekenden, ofschoon zij door maagschap hem niet bestonden.
12. Alzo verdelgde Zimri het ganse huis van Baesa, naar het woord des HEEREN, dat Hij over Baesa gesproken had, door den dienst van den profeet Jehu;
13. Om al de zonden van Baesa, Op welke God gezien heeft, die aldus zijn gerechtige wraak uitvoerde, en niet Zimri, die alleen zijn ongerechten moedwil volgde, boven, 1 Kon. 16:7. Vergelijk ook boven de aantekeningen op 1 Kon. 15:29. **en de zonden van Ela, zijn zoon, waarmede zij gezondigd hadden, en waarmede zij Israel hadden doen zondigen, tot toorn verwekkende den HEERE, den God Israels, door hun ijdelheden.** Dat is, afgoden, die gans niets zijn in de wereld; 1 Cor. 8:4, en 1 Cor. 10:19. Zie Lev. 19:4.
14. Het overige nu der geschiedenissen van Ela, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek Zie boven, 1 Kon. 14:19. **der kronieken der koningen van Israel?**
15. In het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen te Thirza; en het volk had zich gelegerd tegen Gibbethon, Zie boven, 1 Kon. 15:27. **dat der Filistijnen is.**
16. Het volk nu, dat zich gelegerd had, Namelijk voor Gibbethon. hoorde zeggen: Zimri heeft een verbintenis Zie boven, 1 Kon. 15:27. **gemaakt, ja, heeft ook den koning verslagen; daarom maakte het ganse Israel ten zelfden dage Omri,** De vader van Achab, met welken hij in het stuk van valsens godsdienst, ijdele bijgelovigheden en kwade werken gevoegd wordt, Micha 6:16, en wordt in dezen verklaard erger geweest te zijn dan al de koningen, die vóór hem geweest waren, onder, 1 Kon. 16:25. **den krijgsoverste, koning over Israel, in het leger.**
17. En Omri toog op, en gans Israel met hem van Gibbethon, en belegerde Thirza.
18. En het geschiedde, als Zimri zag, dat de stad ingenomen was, dat hij ging in het paleis van het huis des konings, en verbrandde boven zich Dat is, het huis waarin hij was, verbrandde hij met zichzelf. Een gelijke manier van spreken is Richt. 12:1. **het huis des konings met vuur, en stierf;**
19. Om zijn zonden, die hij gezondigd had, doende wat kwaad was in de ogen Zie boven, 1 Kon. 11:6. des HEEREN, wandelende Dat is, volgende de zonden van Jerobeam. Zie boven, 1 Kon. 15:26. **in den weg van Jerobeam, en in zijn zonde,** Zie boven, 1 Kon. 14:16. **die hij gedaan had, doende Israel zondigen.**

20. Het overige nu der geschiedenissen van Zimri, en zijn verbintenis, Zie boven, 1 Kon. 15:27. die hij gemaakt heeft, Hebreeuws, *verbonden heeft*. zijn die niet geschreven in het boek der kronieken Hieruit blijkt dat dit boek niet te verstaan is van de twee boeken der kronieken, die in den Bijbel achter de twee boeken der koningen volgen; gelijk aangetekend is boven, 1 Kon. 14:19; overmits in deze kronieken niet geschreven is hetgeen hier en onder, 1 Kon. 16:27, verhaald wordt. der koningen van Israel?

21. Toen werd het volk van Israel verdeeld in twee helften; Hebreeuws, *in de helft*. de helft des volks volgde Tibni, Hebreeuws, *was achter Tibni*; alzo in het volgende. Zie boven, 1 Kon. 1:7. den zoon van Ginath, om hem koning te maken; en de helft volgde Omri.

22. Maar het volk, dat Omri volgde, was sterker dan het volk, dat Tibni, den zoon van Ginath, volgde; en Tibni stierf, en Omri regeerde.

23. In het een en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Omri koning over Israel, *en regeerde twaalf jaren*; Zijnde daaronder begrepen de vier jaren, die hij met Tibni geregeerd had, beginnende van het zeven en twintigste jaar des koninkrijks van Asa. te Thirza regeerde hij zes jaren.

24. En hij kocht den berg Samaria Hebreeuws, *Schomeron*. Is een berg, gelegen in den stam van Efraïm, omtrent de palen van den stam van Manasse; van welken de stad Samaria, daarop gebouwd, en het gehele omliggende landschap zijn naam gekregen heeft. Vergelijk boven, de aantekeningen 1 Kon. 13:32. van Semer, Onderscheiden van de anderen, die dezen naam gehad hebben, 1 Kron. 6:46, en 1 Kron. 7:34. voor twee talenten zilvers, Zie van het gewicht eens talents, Exod. 25:39. en bebouwde den berg; en noemde den naam der stad, die hij bouwde, naar den naam van

Semer, Onderscheiden van de anderen, die dezen naam gehad hebben, 1 Kron. 6:46, en 1 Kron. 7:34. den heer des bergs, Samaria Hebreeuws, *Schomeron*. Is een berg, gelegen in den stam van Efraïm, omtrent de palen van den stam van Manasse; van welken de stad Samaria, daarop gebouwd, en het gehele omliggende landschap zijn naam gekregen heeft. Vergelijk boven, de aantekeningen 1 Kon. 13:32..

25. En Omri deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN; ja, hij deed erger dan allen, die voor hem geweest waren.

26. En hij wandelde in alle wegen van Jerobeam, den zoon van Nebat, en in zijn zonden, waarmede hij Israel had doen zondigen, verwekkende den HEERE, den God Israels, tot toorn, door hun ijdelheden. Zie boven, 1 Kon. 16:13.

27. Het overige nu der geschiedenissen van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijn macht die hij gepleegd heeft, Hebreeuws, *gedaan heeft*. Anders, *waardoor hij het gedaan heeft*. zijn die niet Zie boven, 1 Kon. 16:20. geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?

28. En Omri ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven te Samaria; en zijn zoon Achab regeerde in zijn plaats.

29. En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israel, in het acht en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda; en Achab, de zoon van Omri, regeerde over Israel, te Samaria, twee en twintig jaren. Te weten, niet volkomen; want het eerste jaar heeft hij gemeen gehad met zijn vader, het laatste met zijn zoon. Zie boven, 1 Kon. 16:8.

30. En Achab, den zoon van Omri, deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, meer dan allen, die voor hem geweest waren.

31. En het geschiedde (was het een lichte zaak, Dat is, was het een kleine en geringe zonde, dat hij de afgoderij en gruwelen van Jerobeam navolgde? versta, neen het, geenszins; maar het was *wil de Heilige Geest zeggen* een afgrijslijke afwijking van den waren God. Want deze manier van vragen brengt zeer sterke loochening mede. Zie Gen. 18:17. dat hij wandelde in de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat?), dat hij nog ter vrouwe nam Izebel, de dochter van Eth-Baal, Zie Richt. 2:11. den koning der Sidoniers, en heenging, en diende Baal, Zie Richt. 2:11. en boog zich voor hem.
32. En hij richtte voor Baal een altaar op, in het huis van Baal, Dat is, in den tempel; also 1 Sam. 5:2, en 1 Sam. 31:9,10; boven, 1 Kon. 12:31; 2 Kon. 10:21. hetwelk hij te Samaria gebouwd had.
33. Ook maakte Achab een bos, Te weten, ter ere van den afgod Baäl. Zie Deut. 7:5. zodat Achab nog meer deed, Hebreeuws, *toedeed, of, toevoegde te doen.* Zie Gen. 8:10. om den HEERE, den God Israels, tot toorn te verwekken, dan alle koningen van Israel, die voor hem geweest waren.
34. In zijn dagen bouwde Hiel, de Betheliet, Jericho; op Abiram, De zin is, dat hij de bouwing begonnen heeft met het verlies van zijn eerstgeboren zoon, en voleind met het verlies van zijn jongsten, waarmede vervuld werd de vervloeking van Jozua over de vijfhonderd jaren tegen den herbouwer dezer stad uitgesproken; Joz. 6:26. zijn eerstgeborenen zoon heeft hij haar grondvest, en op Segub, zijn jongsten zoon, heeft hij haar poorten gesteld; naar het woord des HEEREN, dat Hij door den dienst van Jozua, Hebreeuws, *door de hand.* Vergelijk Lev. 8:36, en de aantekeningen. den zoon van Nun, gesproken had.

1 Koningen 17

1. En Elia, de Thisbiet, van de inwoneren van Gilead, Een land, gelegen over de Jordaan. Zie Gen. 31:21. Sommigen verstaan een deel deszelve lands, hetwelk oostwaarts gelegen was, dat de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse ten tijde van Saul den Hagarenen afgenomen, en daarna met nieuwe inwoners uit hun eigen volk bezet hadden, 1 Kron. 5:20,21,22, die van deze nieuwe inwoning den naam van *Tisbieten* zouden gekregen hebben; want *Toschab* betekent bij de Hebreën *een inwoner.* zeide tot Achab: ***Zo waarachtig als de HEERE, de God Israels, leeft, voor Wiens*** Dit is, welken ik dien. Zie Deut. 10:8. ***aangezicht ik sta, indien*** Dit is een manier van zweren van welke zie Gen. 14:23, en onder, 1 Kon. 17:12. ***deze jaren*** Versta, de aanstaande jaren, in getal drie en zes maanden, Luk. 4:25, en Jak. 5:17. ***dauw of regen zijn zal, tenzij dan naar mijn woord!*** Dat is, dan als ik het verkondigen zal, daartoe last en bevel van den Heere ontvangen hebbende; of als ik door mijn gebed den dauw en den regen van den Heere verkrijgen zal.
2. Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:
3. Ga weg van hier, en wend u naar het oosten, en verberg u aan de beek Krith, Die uit het gebergte Efraïms haar oorsprong nemende, in de Jordaan valt. ***die voor aan de Jordaan is.***
4. En het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult; en Ik heb de raven Dat God dezer beesten dienst gebruikt heeft om den profeet te spijzigen, maakt zijn wonderwerk te meer wonderlijk, overmits deze vogel zo gulzig en voor zichzelf is, dat hij zijn eigen jongen verlaat, die van honger zouden sterven, indien ze God niet wonderlijk spijzigde, Job 39:3; Ps. 147:9. ***geboden,*** Dat is, bij Mij voorgenomen door mijn voorzienige regering, die also te gebruiken, dat zij u voedsel zullen toebrengen. *Gebieden* heet hier voornemen, waarop het uitvoeren is volgende. Alzo 1 Kon. 17:9; Ps. 78:23; Jes. 5:6;

- Amos 9:3,4. dat zij u daar onderhouden zullen.
5. Hij ging dan heen, en deed naar het woord des HEEREN; want hij ging en woonde bij de beek Krith, die voor aan de Jordaan is.
  6. En de raven brachten hem des morgens brood en vlees, desgelijks brood en vlees des avonds; en hij dronk uit de beek.
  7. En het geschiedde ten einde Hebreuws, *van het einde der dagen*; dat is, na het einde van vele dagen. Alzo Gen. 4:3; Num. 9:22. Zie de aantekeningen aldaar. Deze vele dagen nu schijnen zes maanden geweest te zijn, en dat uit vergelijking van 1 Kon. 16:1 van het volgende 1 Kon. 18. Zodat Elia zes maanden geweest zou zijn bij de beek Krith, en drie jaren bij de weduwe van Sarepta. *van vele dagen*, dat de beek uitdroogde; want geen regen was in het land geweest.
  8. Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, Namelijk, tot den profeet Elia. zeggende:
  9. Maak u op, ga heen naar Zarfath, Anders genaamd *Sarepta*, Luk. 4:26, een stad, gelegen in den stam van Aser, tussen Tyrus en Sidon, van welke ook te zien is Obad.:20. dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar een weduwwrouw geboden, Dat is, voorgenomen te verwekken en te gebruiken om u van spijs te verzorgen. Vergelijk boven, de aantekeningen 1 Kon. 17:4. dat zij u onderhoude.
  10. Toen maakte hij zich op, en ging naar Zarfath. Als hij nu aan de poort der stad kwam, ziet, zo was daar een weduwwrouw, hout lezende; en hij riep tot haar, en zeide: Haal mij toch Hebreuws, *neem mij*, enz.; dat is, haal wat water, om mij daarna dat te geven. Zie Gen. 12:15. Alzo in het volgende 1 Kon. 17:11: *neem mij een bete*, enz.; dat is, haal het, of breng het om mij te geven. een weinig waters in dit vat, dat ik drinke.
  11. Toen zij nu heenging om te halen, zo riep hij tot haar, en zeide: Haal mij toch *ook* een bete broods in uw hand.
  12. Maar zij zeide: *Zo waarachtig als de HEERE*, uw God, leeft, indien ik een koek heb, Het woord betekent eigenlijk een *brood*, of *koek*, die onder, of op de kolen, en niet in den oven gebakken is. Zie Gen. 18:6. De zin is dat zij in haar huis geen gebakken brood ten beste had, zelfs niet een koekje op den heten haard met kolen gebakken. dan alleen een hand vol meels in de kruik, en een weinig olie in de fles! En zie ik heb een paar houten Dat is, weinige houtjes, en gelijk wij zeggen: *een of twee*. gelezen, en ik ga heen, en zal het voor mij en voor mijn zoon bereiden, dat wij het eten, en sterven. Alsof zij zeide: Wanneer dit zal opgegeten zijn, wij hebben niets meer ten beste, zodat wij niet anders hebben te verwachten dan van honger te zullen moeten sterven.
  13. En Elia zeide tot haar: Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord; maar maak mij vooreerst een kleinen koek daarvan, en breng mij dien hier uit; doch voor u en uw zoon zult gij daarna *wat* maken.
  14. Want zo zegt de HEERE, de God Israels: Het meel Hebreuws, *de kruik des meels*, enz., *en de fles der olie*, enz. De zin is dat dit zekerlijk zou geschieden, zo de vrouw Gods belofte geloofde en deed wat haar hier bevolen werd. van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie der fles zal niet ontbreken, tot op den dag, dat de HEERE regen op den aardbodem geven zal.
  15. En zij ging heen, en deed De gehoorzaamheid van dit werk kwam uit de vaste toestemming van haar geloof, waardoor zij de voorzegde belofte aannam. naar het woord van Elia; zo at zij, en hij, en haar huis, Dat is, huisgezin. Zie Gen. 7:1 *vele dagen*. Enigen menen den tijd van drie

jaren. Vergelijk de aantekeningen boven, 1 Kon. 17:7, en onder, 1 Kon. 18:1.

16. Het meel van de kruik werd niet verteerd, en de olie van de fles ontbrak niet, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Elia. Hebreeuws, *hand*.
17. En het geschiedde na deze dingen, dat de zoon dezer vrouw, der waardin van het huis, krank werd; en zijn krankheid werd zeer sterk, totdat geen adem Dat is, dat hij zijn geest gegeven had en waarlijk gestorven was; want het Hebreeuwse woord *nesama* wordt dikwijls genomen voor de ziel of geest des mensen, die van het lichaam onderscheiden is, en door den dood daar uitscheidt, gelijk Gen. 2:7; Job 27:3, enz. in hem overgebleven was.
18. En zij zeide tot Elia: Wat heb ik Hebreeuws, *wat is mij en u?* Zie van deze manier van spreken 2 Sam. 16:10. Zij wil zeggen: Ik heb u gaarne geherbergd, verwachtende door middel van u des Heeren zegening; maar nu door het overlijden mijns zoons word ik gewaar Gods straf, die over mij komt, omdat gij misschien enige gebreken in mij gezien hebbende, God tegen mij gebeden hebt. Zou het zo zijn, tot mijn ongeluk zou ik u geherbergd hebben. met u te doen, gij man Gods? Zie boven, 1 Kon. 13:1. Zijt gij Anders, *gij zijt bij mij ingekomen*, enz., maar vragender wijze worden deze woorden meest overgezet. bij mij ingekomen, om mijn ongerechtigheid in gedachtenis Te weten, bij den Heere, en hem alzo tot toorn tegen mij te verwekken? te brengen, en om mijn zoon te doden?
19. En hij zeide tot haar: Geef mij uw zoon. En hij nam hem van haar schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar hij zelf woonde, en hij legde hem neder op zijn bed.
20. En hij riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, hebt Gij Hij spreekt aldus, niet om God te berispen dat Hij deze vrouw tehuis zocht, maar om te klagen

dat hij hieruit vreesde de lastering van Gods naam en de verachting van zijn dienst, overmits hij dit huis den zegen Gods toegezegd had. dan ook deze weduwe, Te weten, zowel als vele anderen, die door honger en dorst vergaan. bij dewelke ik herberge, zo kwalijk gedaan, dat Gij haar zoon gedood hebt?

21. En hij mat zich Dat is, hij strekt zich uit. Zie gelijke exempelen 2 Kon. 4:34; Hand. 20:10. driemaal uit over dat kind, en riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, laat toch de ziel van dit kind in hem Hebreeuws, *in zijn midden*, of *innerste*, *binnenste*; alzo in 1 Kon. 17:22. Anders, *in zijn lijf*. wederkomen. Een schoon bewijs, tonende dat de ziel des mensen is een onderscheiden wezen van het lichaam, door den dood daaruit scheidende en door de opstanding daarin wederkerende. Zie Gen. 35:18.
22. En de HEERE verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weder in hem, Hebreeuws, *in zijn binnenste*. dat het weder levend werd.
23. En Elia nam het kind, en bracht het af van de opperzaal in het huis, en gaf het aan zijn moeder; en Elia zeide: Zie, uw zoon leeft.
24. Toen zeide de vrouw tot Elia: Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uw mond waarheid is.

1 Koningen 18

1. En het gebeurde *na* vele dagen, Te weten, drie jaren en zes maanden; Luk. 4:25, en Jak. 5:17. dat het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, in het derde jaar, Te weten, nadat hij bij de weduwe in Sarepta was geherbergd geweest. Zie 1 Kon. 17:7. zeggende: Ga heen, vertoon u aan Achab; Om hem van mijnentwege den regen te beloven en te gebieden, dat hij de priesters van Baäl op den berg Karmel doe vergaderen. Zie onder, 1

- Kon. 18:19 en de volgende. want Ik zal regen geven op den aardbodem.
2. En Elia ging heen, om zich aan Achab te vertonen. En de honger was sterk in Samaria. Versta dit, niet alleen van de stad Samaria, maar van het ganse koninkrijk Israëls.
  3. En Achab had Obadja, Hebreeuws, *Obadjahu*; die te onderscheiden is van anderen, de dezen naam gehad hebben, 1 Kron. 27:19, en 2 Kron. 34:12, en van den profeet Obadja, Obad.:1, tenware hij dezelfde geweest ware, gelijk enigen gemeend hebben. den hofmeester, Hebreeuws, *die over zijn huis was*; dat is, zijn *hofmeester*. Zie boven, 1 Kon. 4:6, en 1 Kon. 16:9. geroepen; en Obadja was den HEERE zeer vrezende.
  4. Want het geschiedde, als Izebel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam, en verborg ze bij vijftig man Hebreeuws, *vijftig man in een spelonk*; te weten, en vijftig in een andere, dat is, bij, met, of elke vijftig samen. in een spelonk, en onderhield hen met brood en water. Dat is, met spijs en drank. Zie boven, 1 Kon. 13:8.
  5. En Achab had gezegd tot Obadja: Trek door het land, tot alle waterfonteinen en tot alle rivieren; misschien zullen wij gras vinden, Het Hebreeuwse woord betekent allerlei kruid, hetwelk den beesten tot voeder dient, groeiende in onbebouwde plaatsen, en dat met de zeisen afgemaaid en onder het hooi gerekend wordt. Vergelijk Job 8:12, en Job 40:10; Ps. 104:14, en Ps. 129:6, en Ps. 147:8. opdat wij de paarden en de muilezelen in het leven behouden, en niets uitroeien Te weten, mits die door onachtzaamheid van voeder onverzorgd te laten. van de beesten.
  6. En zij deelden het land onder zich, dat zij het doortogen; Achab ging bijzonder op een weg, en Obadja ging ook bijzonder op een weg.
  7. Als nu Obadja op den weg was, ziet, zo was hem Elia tegemoet; Hebreeuws, *in zijn ontmoeting*. en hem kennende, zo viel hij Te weten, om hem burgerlijke eer te bewijzen, naar de manier des lands. Zie Gen. 18:2. op zijn aangezicht, en zeide: Zijt gij mijn heer Elia?
  8. Hij zeide: Ik ben *het*; ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*.
  9. Maar hij zeide: Wat heb ik Hij wil zeggen dat Elia, hem bevelende hetgeen in 1 Kon. 18:8 vermeld is, hem niets goeds scheen te gunnen, alsof hij zich ergens in misdaan had; want hij kon dat bevel niet wel volbrengen, zonder zijn leven in groot gevaar bij Achab te stellen. De reden hiervan verhaald hij onder, 1 Kon. 18:12. gezondigd, dat gij uw knecht geeft in de hand van Achab, dat hij mij dode?
  10. *Zo waarachtig als de HEERE, uw God, leeft, zo er een volk of koninkrijk is, waar mijn heer niet gezonden heeft, om u te zoeken; Voeg hierbij de straf, die in het eedzweren van de Hebreëen verzwegen wordt, als: God doe mij dit of dat, enz. Zie Gen. 14:23. en als zij zeiden: Hij is hier niet; zo nam hij dat koninkrijk Achab had niet alleen in zijn land mannen uitgezonden, om Elia te zoeken, maar ook verzocht aan enige naburige koninkrijken en volken, die met hem in vriendschap stonden, hetzelfde onder hun gebied te willen doen; welke toen zij daarna zeiden, dat zij hem niet hadden kunnen vinden, begeerde hij dat zij de waarheid van hun zeggen met een eed bevestigen zouden. en dat volk een eed af; dat zij u niet hadden gevonden.*
  11. En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*.
  12. En het mocht geschieden, wanneer ik van u zou weggegaan zijn, dat de Geest des HEEREN Versta dit van den Heiligen Geest, die dit doen kon door zijn goddelijke kracht, of door middelen, naar zijn welgevallen. u wegnam, Dat dit geschieden kon en somtijds geschied is, kan

- men afnemen uit 2 Kon. 2:16; Hand. 8:39. ik weet niet waarheen; en ik kwam, om *dat* Achab Te weten, dat gij hier tegenwoordig zijt, en bereid om met hem te spreken. aan te zeggen, en hij vond u niet, zo zou hij mij doden; Te weten, als een die hem door leugentaal zou bedrogen en bespot hebben. ik, uw knecht, Dat is, ik die tot uw dienst genegen en bereid ben; also in 1 Kon. 18:13. Vergelijk boven, 1 Kon. 1:51. nu vrees den HEERE van mijn jonkheid af.
13. Is mijn heer niet aangezegd, wat ik gedaan heb, als Izebel de profeten des HEEREN doodde? Dat ik van de profeten des HEEREN honderd man heb verborgen, elk vijftig man Hebreeuws, *een vijftig een vijftig man*; dat is, in een spelonk vijftig, en in een andere vijftig; of elke vijftig in een spelonk. Zie Gen. 7:2. in een spelonk, en die met brood en water onderhouden heb?
14. En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*, en hij zou mij doodslaan.
15. En Elia zeide: *Zo waarachtig als de HEERE* Versta, door de *heirscharen*, alle schepselen, hemelse en aardse, zienlijke en onzienlijke, redelijke en redeloze, levende en levenloze. De redenen om welke zij *heiren* genoemd worden, zie Gen. 2:1. Dezer aller opperste Heere is God; niet alleen, omdat Hij hen allen geschapen heeft en nog onderhoudt, zodat zij eigenlijk hem alleen toebehoren, maar ook omdat Hij hen zo regeert, dat zij hem steeds in het uitvoeren van zijn heiligen wil in grote menigte ten dienste staan; en werd deze naam Gode dikwijls toegeschreven gelijk 1 Sam. 1:3, en 1 Sam. 4:4; 2 Sam. 5:10; Ps. 24:10; Jes. 1:9, enz. der heirscharen leeft, voor Wiens Alzo boven, 1 Kon. 17:1. Zie Deut. 10:8. aangezicht ik sta, ik zal voorzeker Dat is, zo waar is het dat ik heden voor Achab zal verschijnen, als het waarachtig is dat de Heere leeft. mij heden aan hem vertonen!
16. Toen ging Obadja Achab tegemoet, en zeide het hem Te weten, dat Elia kwam en begeerde voor hem te verschijnen. aan; en Achab ging Elia tegemoet. Niet om hem met vriendelijke eerbieding, maar met smadige scheldwoorden te onthalen, en te beschuldigen over de langdurige droogte.
17. En het geschiedde, als Achab Elia zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt gij die beroerden van Israel?
18. Toen zeide hij: Ik heb Israel niet beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmede, dat gijlieden de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baals nagevolgd zijt. Zie boven, 1 Kon. 16:31.
19. Nu dan, Te weten, opdat gij van deze droogte verlost wordt. Want in dat bevel is de belofte begrepen, dat God het land van die verlossen zou, indien hij dit nakwam. zend heen, verzamel tot mij het ganse Israel op den berg Karmel, Gelegen in den stam van Issaschar bij de Middellandse zee, Joz. 19:26; Jer. 46:18. Deze berg was zeer hoog, Amos 9:3, wel bewassen met bomen, wijngaarden en welriekende kruiden; in somma, zeer vruchtbaar, Jes. 35:2; op deze berg heeft zich ook de profeet Elisa onthouden, 2 Kon. 4:25, en is te onderscheiden van den berg Karmel, gelegen in den stam van Juda, in de woestijn Maon, waar Nabal woonde; 1 Sam. 25:2. en de vierhonderd en vijftig profeten van Baal, en de vierhonderd profeten van het bos, Te weten, het afgodische bos, waarvan te zien is boven, 1 Kon. 16:33. Van zulke bossen, zie Exod. 34:13; Deut. 7:5, met de aantekeningen. Anders, *bosgod*, of, *boomgod*. die van de tafel Of, *aan de tafel*. van Izebel eten.
20. Zo zond Achab onder alle kinderen Israels, en verzamelde de profeten op den berg Karmel.
21. Toen naderde Elia tot het ganse volk, en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Anders, *springende op*

twee takken; want het Hebreeuwse woord betekent ook een *tak*, gelijk Jes. 17:6, maar voor *gedachten* wordt het genomen Job 4:13, en Job 20:2. Hij beschuldigt hen van twee dingen: I. Dat zij God en Baäl tezamen wilden dienen; II. Dat zij niet besloten, wien van beiden alleen zij zouden aanhangen, dewijl zij wel behoorden geweten te hebben, dat er maar één God is. Zo de HEERE God is, Dat is, die enige en ware God, wien men alleen de godsdienstige eer schuldig is. volgt Hem na, en zo het Baal is, volgt hem na! Maar het volk antwoordde hem niet een woord.

22. Toen zeide Elia tot het volk: Ik ben alleen Te weten, die de waarheid van de leer en de zuiverheid van den godsdienst in Israël openlijk verdedig en voorsta, zijnde de andere profeten of gestorven, of vermoord, of verjaagd en in spelonken schuilende. een profeet des HEEREN overgebleven, en de profeten van Baal zijn vierhonderd en vijftig Men houdt dat onder dezen niet begrepen zijn enigen der vierhonderd profeten der afgodische boschaadje, die Elia mede tot deze verzameling had laten roepen, boven, 1 Kon. 18:19, maar dat Izebel die zou achtergehouden hebben, en geboden niet te verschijnen, hetwelk wordt afgenomen uit hetgeen verhaald wordt onder, 1 Kon. 22:6. Zie aldaar de aantekeningen. mannen.

23. Dat men ons dan twee varren geve, en dat zij voor zich den enen var kiezen, en denzelven in stukken delen, en op het hout leggen, maar geen vuur daaraan leggen; en ik zal den anderen var bereiden, en op het hout leggen, en geen vuur Hebreeuws eigenlijk, *geven*. daaraan leggen.

24. Roept gij daarna den naam van uw god aan, en ik zal den Naam des HEEREN aanroepen; en de God, Die door vuur Versta, met het zenden des vuurs van den hemel, om door hetzelfde de offerande aan te steken en te verteren, tot een bewijs wie de ware God, welke de rechte leer en zuivere godsdienst was.

antwoorden zal, Die zal God zijn. Gelijk boven, 1 Kon. 18:21. En het ganse volk antwoordde en zeide: Dat woord is goed. Of, *die zaak*.

25. En Elia zeide tot de profeten van Baal: Kiest gijlieden voor u den enen var, en bereidt gij *hem* eerst, want gij zijt velen; en roept den naam uws gods aan, en legt geen vuur daaraan.

26. En zij namen de var, dien hij hun Dat is, die Elia recht tevoren hun toegelaten had te kiezen. Zie boven, 1 Kon. 18:23. gegeven had, en bereidden *hem*, en riepen den naam van Baal aan, van den morgen tot op den middag, zeggende: O Baal, antwoord ons! Maar er was geen stem en geen antwoord. En zij sprongen Versta dit van het altaar, dat Elia gemaakt had, hetwelk zij uit enkele kwaadheid met hun bespringen zochten om te stoten, hen gelatende door den ijver van een profetischen geest hiertoe gedreven te zijn. Zie onder, 1 Kon. 18:29,30. tegen het altaar, Of, *op over*. dat men gemaakt had.

27. En het geschiedde op den middag, dat Elia met hen spotte, en zeide: Roept met luider stem, want hij is een god; omdat hij in gepeins is, Dat is, omdat hij wat heeft te denken, en met zijn zinnen te overleggen; of *omdat hij met iemand heeft te spreken*. Want het Hebreeuwse woord betekent zowel *met den mond spreken als met het hart iets bedenken*. of omdat hij wat te doen heeft, Anders, *vervolg heeft*; te weten, waardoor hij wordt aangezocht van anderen of hij zelf anderen zoekt en najaagt als mensen of beesten. of omdat hij een reize heeft; misschien slaapt hij en zal wakker worden. Te weten, indien gij luide genoeg roept.

28. En zij riepen met luider stem, en zij sneden zichzelf met messen en met priemen, naar hun wijze, Met welke zij de ijdele heidenen navolgen, Deut. 14:1, gelijk degenen, die zichzelf uit

schijnheiligheid geselen, dat zij hun eigen bloed storten, navolgers van beiden zijn. **totdat zij bloed Anders, *totdat zij met bloed overgoten waren. over zich uitstortten.***

29. **Het geschiedde nu, als de middag voorbij was, dat zij profeteerden** Dat is, met hun uitwendig gelaat en gebaren zich zo aanstellen, alsof zij door den geest der profetie in vertrekking der zinnen geweest waren. Zie 1 Sam. 18:10. **totdat men het spijsoffer** Hetwelk binnen Jeruzalem geschiedde in het laatste kwartier des daags, of, gelijk de Schriftuur spreekt, tussen twee avonden. Zie Exod. 29:41; Hand. 3:1. Alzo werd ook dagelijks een spijsoffer geofferd des morgens; Exod. 29:39; 2 Kon. 3:20. **zou offeren; maar er was geen stem, en geen antwoorder, en geen opmerking.**

30. **Toen zeide Elia tot het ganse volk: Nadert tot mij. En al het volk naderde tot hem; en hij heelde het altaar des HEEREN,** Hetwelk hij tevoren gemaakt, en de profeten Baäls met hun springen verbroken hadden. Zie boven, vs. 26. **dat verbroken was.**

31. **En Elia** Hij wilde tonen met deze daad dat de twaalf stammen, niettegenstaande hun scheuring in de politie, evenwel behoorden tezamen verenigd te zijn in den godsdienst, om den Heere gelijkelijk met vermindering van alle afgoderij en ijdele superstitie naar zijn woord den schuldigen dienst en eer te bewijzen. **nam twaalf stenen, naar het getal der stammen van de kinderen Jakobs, tot welke het woord des HEEREN geschied was, zeggende: Israel zal uw naam zijn.**

32. **En hij bouwde** Dit is een extraordinaar werk geweest, komende van een speciaal en bijzonder bevel Gods, en daarom uit te nemen van den algemenen regel; Lev. 17:3; Deut. 12:13,14. **met die stenen het altaar in den Naam des HEEREN;** Dat is, uit last en bevel van God en tot zijn eer. Zie

onder, 1kon. 18:36. **daarna maakte hij een groeve Of, *een waterloop.* rondom het altaar, naar de wijdte** Hebreeuws, *naar het huis van twee maten zaads;* dat is, naar de wijdte. Sommigen verstaan dat de groef zo wijd was als een zak, waar men twee maten zaads in deed; of twee maten zaads in konden gaan. Anderen verstaan dit van de wijdte niet der groef, maar der ruimte, die tussen de groef en het altaar is, begrijpende zoveel plaats als met twee maten zaads kan bezaaid worden. **van twee maten zaads.** Zie van deze maat Gen. 18:6.

33. **En hij schikte het hout, en deelde den var in stukken, en legde *hem* op het hout.**

34. **En hij zeide: Vult vier kruiken Of, *emmers.* met water,** De profeet heeft dit water willen gebruiken, en dat in groten overvloed, om alle kwaad nadenken te benemen, en het wonderwerk, dat geschieden zou, te beter openbaar te maken. **en giet het op het brandoffer en op het hout. En hij zeide: Doet het ten tweeden male. En zij deden het ten tweeden male. Voorts zeide hij: Doet het ten derden male. En zij deden het ten derden male;**

35. **Dat het water rondom het altaar liep; daartoe vulde hij ook de groeve met water.** Van welke boven, 1 Kon. 18:32 gesproken is.

36. **Het geschiedde nu, als men** Zie boven, 1 Kon. 18:29. **het spijsoffer offerde, dat de profeet Elia naderde,** Te weten, tot het altaar. **en zeide: HEERE, God van Abraham,** Deze naam Gods moest den Israëlieten indachtig maken dat zij en de Joden niet alleen dezelfde vleselijke afkomst hadden, die hen tot enigheid moest vermanen; maar ook in de gemeenschap der heilige leer en godsdienst, door middel dezer vaders van God ontvangen, behoorden te volharden. Vergelijk de aantekeningen op Gen. 26:24. **Izak en Israel, dat het heden bekend worde, dat Gij God in Israel zijt, en ik Uw knecht; en dat ik**

al deze dingen Versta, niet alleen van hetgeen alreeds voor hem gedaan was, maar ook nog gedaan zou worden. naar Uw woord gedaan heb.

37. **Antwoord mij**, Dat is, verhoor mij, en openbaar door een zichtbaar teken, dat Gij mij verhoord hebt, doende vuur uit den hemel vallen om mijn offerande te verteren, gelijk ik het volk naar uw bevel dit teken gegeven heb, boven, 1 Kon. 18:24. **HEERE, antwoord mij; opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE, die God zijt, en dat Gij hun hart achterwaarts Van de afgoderij, waarin zij verzopen liggen. Want een van de bedoelingen zijns gebeds was, opdat degenen, die uit het volk bekeerd zouden worden, Gode de eer van hun bekering zouden toeschrijven. omgewend hebt.**

38. **Toen viel** Zie gelijke exempelen Lev. 9:24; Richt. 6:21; 2 Kron. 7:1. **het vuur de HEEREN, en verteerde dat brandoffer, en dat hout, en die stenen, en dat stof, ja, lekte dat water op, hetwelk in de groeve was.**

39. **Als nu het ganse volk dat zag, zo vielen zij** Tot een teken dat zij den Heere voor den waren God kenden en aanriepen. Zie Gen. 24:26. **op hun aangezichten, en zeiden: De HEERE is God, Zie boven, 1 Kon. 18:24. de HEERE is God!**

40. **En Elia zeide tot hen: Grijpt de profeten van Baal, dat niemand van hen ontkome. En zij grepen ze; en Elia voerde hen af naar de beek Kison, Zie van deze beek Richt. 4:7. en slachtte hen aldaar. O, keelde hen;** dat is, hij doodde hen met het zwaard, onder, 1 Kon. 19:1. Dit is ook begrepen geweest in het bevel Gods, van hetwelk Elia gewag maakt, boven, 1 Kon. 18:36; want hij heeft hierin niets gedaan door eigen beweging, maar door de aanspraak Gods en het beleid zijns Geestes; zulks dat dit werk gans particulier is, en niet door navolging moet misbruikt worden. Zie een gelijke daad in Samuël, 1 Sam. 15:33.

41. **Daarna zeide Elia tot Achab: Trek op, eet en drink; want er is een geruis** Hebreeuws, *een stem van geruis, of van overvloed des regens.* van een overvloedigen regen.

42. **Alzo toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar de hoogte van Karmel, en breidde zich uit** Met deze gestaltenis zijns lichaams, zijn gebed vuriglijk tot God doende, en biddende om regen; hoewel hij uit de belofte Gods wel wist dat er regen komen zou. **voorwaarts ter aarde; daarna legde hij zijn aangezicht tussen zijn knieen.**

43. **En hij zeide tot zijn jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee.** Hebreeuws, *den weg der zee.* **Toen ging hij op, en zag uit, en zeide: Er is niets. Toen zeide hij: Ga weder henen, zevenmaal.**

44. **En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zeide: Zie, een kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Span aan, en kom af, dat u de regen niet ophoude. Of, niet besluite;** dat is, zo verrasse en belette, dat gij niet kunt tehuis geraken.

45. **En het geschiedde ondertussen,** Hebreeuws, *tot hier en tot hier;* dat is, ondertussen, en terwijl Achab zich gereed maakte om naar huis te rijden. Of, dat is, hier en daar, of overal werd de hemel zwart. **dat de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een grote regen; en Achab reed weg, en toog naar Jizreel.** Een stad, gelegen in de palen der stammen van Manasse en Issaschar, Joz. 19:18, en te onderscheiden van een andere stad van dezen naam, gelegen in den stam van Juda; Joz. 15:56.

46. **En de hand des HEEREN** Dat is, de Heere gaf hem een extraordinaire kracht, dat hij met lopen den ingespannen wagen van Achab kon voorkomen, zodat hij vóór hem te Jizreël kwam. **was over Elia, en hij gordde** Te weten, om te vaardiger te gaan,

dewijl zij lange klederen droegen; alzo 2 Kon. 4:29, en 2 Kon. 9:1. zijn lenden, en liep voor het aangezicht van Achab henen, tot daar men Hebreeuws, *totdat gij*, enz. te Jizreel komt.

1 Koningen 19

1. En Achab zeide Izebel aan al wat Elia gedaan had, en allen, Versta, den gehelen handel, dien hij met de profeten Baäls gehouden had, om te bewijzen dat de Heere alleen de ware God was, en om die profeten in zijn naam met den dood te straffen. die hij gedood had, *te weten al de profeten*, Dat is, de vier honderd en vijftig mannen, die *profeten Baäls* genoemd worden, boven, 1 Kon. 18:19,22, en niet de vier honderd profeten van het afgodische woud. Zie de aantekeningen boven, 1 Kon. 18;22, en vergelijk onder, 1 Kon. 22:6. met het zwaard.
2. Toen zond Izebel een bode tot Elia, om te zeggen: Zo doen *mij* Zie van deze manier van zweren, Ruth 1:17. de goden, en doen zo daartoe, voorzeker, ik zal morgen omtrent dezen tijd uw ziel stellen, Dat is, leven; en zo in het volgende. Zie Gen. 19:17. als de ziel van een hunner.
3. Toen hij dat zag, maakte hij zich op, en ging heen, om zijns levens wil, Hebreeuws, *ziel*. Anders, *naar zijn ziel* dat is, naar zijn goeddunken. en kwam te Berseba, Zie van deze stad, Gen. 21:31. dat in Juda is, Hebreeuws, *die des Juda is*; dat is, die onder den stam van Juda gelegen is, eigenlijk tot Simeon behorende. en liet zijn jongen aldaar.
4. Maar hij zelf ging henen in de woestijn een dagreis, en kwam, en zat onder een jeneverboom; Anders, *bremstruik*. Zie van dezen struik ook Job 30:4; Ps. 120:4. en bad, dat zijn ziel Dat is, zijn persoon, of hij zelf; alzo Num. 23:10; Richt. 16:30. Vergelijk de aantekeningen Gen. 12:5. Anders, *bad voor zichzelf, of bij zichzelf, of in zijn gemoed, dat hij stierf*. stierve, en zeide: Het is genoeg; Te weten, geleefd en geleden. Hebreeuws, *veel*; welk woord zo genomen wordt, Deut. 2:3, en Deut. 3:26. neem nu, Dat is, laat mij niet langer leven, scheidende mijn ziel van dit lichaam, opdat zij bij U wone; alzo Jona 4:3. Vergelijk de aantekeningen Gen. 35:18. HEERE, mijn ziel, want ik ben niet beter Versta, om langer te leven dan zij geleefd hebben. dan mijn vaderen.
5. En hij legde zich neder, en sliep onder een jeneverboom; en ziet, toen roerde hem een engel aan, en zeide tot hem: Sta op, eet;
6. En hij zag om, en ziet, aan zijn hoofdeinde was een koek Hebreeuws, *een koek der kolen*; dat is, een koek op de kolen gebakken, of gebraden. Zie Gen. 18:6. op de kolen gebakken, en een fles met water; alzo at hij, en dronk, en legde Hebreeuws, *en hij keerde wederom, en legde zich neder*; dat is, hij legde zich wederom neder. Zie Num. 11:4. zich wederom neder.
7. En de engel des HEEREN kwam ten anderen male weder, en roerde hem aan, en zeide: Sta op, eet, want de weg *Of, de reis zou voor u te groot zijn*; te weten, om door uw eigen kracht af te doen. zou te veel voor u zijn.
8. Zo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de kracht Versta, die God in die spijs gegeven had, om Elia door middel derzelve op die lange en moeilijke reis met nodige sterkte te voorzien. derzelve spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan den berg Gods, Zie Num. 10:33. Horeb.
9. En hij kwam aldaar in een spelonk, en vernachtte aldaar; en ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Hebreeuws, *Wat is u hier, Elia? Elia?*
10. En hij zeide: Ik heb zeer geijverd Hebreeuws, *ijverende heb ik geijverd*. Versta door dezen ijver een heilige beweging des

harten, welke iemand heeft als hij merkt dat des Heeren naam, leer, geboden en godsdienst verworpen en vervolgd, en daarentegen de afgoderij en goddeloosheid gevolgd en voorgestaan worden. Zie gelijke exempelen Num. 25:11; 2 Kon. 10:16; Ps. 69:10; Joh. 2:17. **voor den HEERE, den God** Zie boven, 1 Kon. 18:15; also onder, 1 Kon. 19:14. **der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren** Versta door deze den uiterlijken ceremoniëelen godsdienst van God door Mozes ingesteld. Of men kan verstaan zodanige altaren, die extraordinairlijk van enige profeten door Gods ingeven zijn gebouwd. **afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, Dat is, leven.** Zie Gen. 19:17. **om die weg te nemen.**

11. En Hij zeide: Namelijk, de Heere. Ga uit, en sta op dezen berg, voor het aangezicht des HEEREN. En ziet, de HEERE De Heere is aldus Elia verschenen, om hem te verzekeren van zijn tegenwoordigheid, te onderwijzen van zijn goddelijke eigenschappen, en te versterken in zijn dienst, opdat hij overwonnen hebbende de vrees der mensen in zijn roeping standvastiglijk zou voortgaan. **ging voorbij, en een grote en sterke wind, scheurende de bergen, en brekende de steenrotsen, voor den HEERE henen; doch de HEERE** De Heere is aldus Elia verschenen, om hem te verzekeren van zijn tegenwoordigheid, te onderwijzen van zijn goddelijke eigenschappen, en te versterken in zijn dienst, opdat hij overwonnen hebbende de vrees der mensen in zijn roeping standvastiglijk zou **was in den wind niet; en na dezen wind een aardbeving; de HEERE** De Heere is aldus Elia verschenen, om hem te verzekeren van zijn tegenwoordigheid, te onderwijzen van zijn goddelijke eigenschappen, en te versterken in zijn dienst, opdat hij overwonnen hebbende de vrees der mensen in zijn roeping standvastiglijk zou

voortgaan. **was ook in de aardbeving niet;**

12. En na de aardbeving een vuur; de HEERE was *ook* in het vuur niet; en na het vuur het suizen Te weten, waarin het geruis niet was, als van een sterken wind, of geweldige aardbeving, of aangestoken vuur. **van een zachte stilte.**
13. En het geschiedde, als Elia *dat* hoorde, dat hij zijn aangezicht Te weten, uit eerbied en vrees. Zie Exod. 3:6, en vergelijk de aantekeningen Gen. 16:13. **bewond met zijn mantel, Of, overkleed.** Zie Jona 3:6. **en uitging, en stond in den ingang der spelonk. En ziet, een stem kwam tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Hebreeuws, wat is u hier, enz. Elia?**
14. En hij zeide: Ik heb zeer Hebreeuws, *ik heb ijverende geijverd;* also boven, 1 Kon. 19:10. **geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.**
15. En de HEERE zeide tot hem: Ga, keer weder op uwen weg, naar de woestijn van Damaskus; Zie van deze stad Gen. 14:15. **en ga daar in, en zalf Hazael** Hoe en wanneer dit geschied is vindt men niet. Wel heeft Elisa hem het koninkrijk voorzegd. Zie 2 Kon. 8:12, enz. **ten koning over Syrie.**
16. Daartoe zult gij Jehu, den zoon van Nimsi, zalven ten koning Dit heeft Elisa in het werk gesteld door een uit de discipelen der profeten, 2 Kon. 9:1,2, enz. over Israel; en Elisa, In het Nieuwe Testament genoemd *Eliza*. **den zoon van Safat, van Abel-mehola, Zie van deze stad Richt. 7:22. zult gij tot profeet zalven in uw plaats. Dat is, om de**

voorgemelde dingen en andere, in mijn naam, als een profeet uit te voeren.

17. En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het zwaard van Hazael Te weten, in den oorlog tegen den koning Joram, 2 Kon. 8:12,13,28, en 2 Kon. 10:32, en 2 Kon. 13:3. **ontkomt, doden zal;** Zie hiervan 2 Kon. 9:14, enz. **en die van het zwaard van Jehu ontkomt, dien zal Elisa doden.** Te weten, door profetieën, dreigementen, vervloekingen, enz. Zie een exempel 2 Kon. 2:24.

18. Ook heb Ik Anders, *Ik zal doen*, enz. in Israel doen overblijven zeven duizend, Dat is, zeer vele. Zie Lev. 26:8. alle knieën, die zich niet gebogen hebben voor Baal, en allen mond, die hem niet gekust heeft. Dat is, geen eerbied noch onderdanigheid bewezen heeft, waarvan het kussen een uitwendig teken was. Zie Gen. 41:40. Hetwelk nog heden de afgodendienars hun beelden en versierd heiligdom bewijzen. Zie van de ongeoorloofde religieuze kussing, Job 31:27, en Hos. 13:2.

19. Zo ging hij van daar, en vond Elisa, den zoon van Safat; dezelve ploegde met twaalf juk *runderen* Dit woord is hier ingevoegd uit 1 Kon. 19:21. voor zich henen, en hij was bij het twaalfde; en Elia ging over tot hem, en wierp Dit was een uiterlijk teken, dat God hem verkoren had tot het ambt der profeten, die zulk een mantel droegen. Zie 2 Kon. 1:8; Zach. 13:4. **zijn mantel op hem.**

20. En hij verliet Vergelijk Matth. 4:20,22. de runderen, en liep Elia na, en zeide: Dat ik toch Dat is, laat mij toe, dat ik eerlijk mijn afscheid van hen neme. Zie Gen. 29:11. **mijn vader en mijn moeder kusse, daarna zal ik u navolgen.** Hebreeuws, *gaan achter u*. En hij zeide tot hem: Ga, keer weder; want wat heb ik u gedaan? Dat is, bedenk wat ik nu straks aan u gedaan heb. Want het is niet tevergeefs geschied, dat ik mijn mantel op u geworpen heb, en dat God u de genegenheid

ingestort heeft om zijn roeping te volgen. Vergelijk Matth. 8:22; Luk. 9:62.

21. Zo keerde hij weder van achter hem af, en nam een juk runderen, en slachtte het, Hiermede gaf hij te verstaan dat hij zijn voorgaande beroep van het land te bouwen verliet, nemende met dezen maaltijd tegelijk zijn afscheid van zijn vrienden en maagschap. **en met het gereedschap** Versta, het hout van den ploeg, het juk, de eg, de schoppen en ander werktuig, waarmede hij zijn akkerwerk gedaan had, van welke hij vuur gemaakt heeft, om daarmede het vlees te koken. **der runderen zood hij hun vlees, hetwelk hij aan het volk gaf; en zij aten.** Daarna stond hij op, en volgde Elia na, en diende hem.

1 Koningen 20

1. En Benhadad, de koning van Syrie, Hebreeuws, *Aram*; dat is, Syrië, en zo in het volgende. Zie Gen. 10:22, en Gen. 22:21. **vergaderde al zijn macht; en twee en dertig** Zonder twijfel niet zo grote kongingen, als wel Benhadad was. Vergelijk de aantekeningen Gen. 14:1. **koningen waren met hem, en paarden en wagenen; en hij toog op, en belegerde Samaria en krijgde tegen haar.**

2. En hij zond boden tot Achab, den koning van Israel, in de stad.

3. En hij zeide hem aan: Zo zegt Benhadad: Uw zilver en uw goud, dat is mijn, daartoe uw vrouwen en uw beste kinderen, die zijn mijn. Dat is, behoren mij toe in eigendom, en zult ze daarom mij ten eerste toezenden, zo gij vrede van mij begeert en wilt dat ik aflate uwe stad te belegeren. Dat dit zijn mening geweest is, nemen enigen af, onder, uit 1 Kon. 20:5,6. Hoewel Achab de woorden van Benhadad alleen schijnt uitgelegd te hebben van de souvereiniteit en opperheid, die hij over hem, zijn vrouwen, zijn kinderen en zijn goed door

deze belegering scheen te zoeken; gelijk te zien is 1 Kon. 20:4,7,9.

4. En de koning van Israel antwoordde en zeide: Naar uw woord, mijn heer de koning, ik ben uwe, Dat is, uw vazal of leenman, die u als mijn soeverein en leenheer erken. en al wat ik heb.
5. Daarna kwamen de boden weder, en zeiden: Alzo spreekt Benhadad, zeggende: Ik heb wel Alsof hij zeide: Het is gewis alzo, gelijk ik ontboden heb en gij mede hebt moeten bekennen, dat het uwe mij toebehoort, doch met dezen verstande, dat gij zulks mij met den eersten zonder uitstel dadelijk zoudt toeschikken; hetwelk nadien gij niet gedaan hebt, zo zal ik morgen omtrent dezen tijd, enz. tot u gezonden, zeggende: Uw zilver, en uw goud, en uw vrouwen, en uw kinderen zult gij mij geven;
6. Maar morgen om dezen tijd zal ik mijn knechten tot u zenden, dat zij uw huis en de huizen uwer knechten Sommigen menen dat hij hiermede zijn eersten eis verzwaart, merkende de kleinhartigheid van Achab uit zijn antwoord, vermeld boven, 1 Kon. 20:4, want hij begeert nu niet alleen Achabs, maar ook zijner knechten goederen. bezoeken; en het zal geschieden, dat zij al het begeerlijke Dat is, al hetgeen gij gaarne ziet, met begeerte van dat te mogen behouden. uwer ogen in hun handen leggen en wegnemen zullen.
7. Toen riep de koning van Israel alle oudsten Zie Lev. 4:15. des lands, en zeide: Merkt toch en ziet, dat deze het kwade Dat is, mijn en mijns koninkrijks verderf; niet zijnde tevreden met redelijke conditiën, die ik hem aangeboden heb. zoekt; want hij had tot mij gezonden, om mijn vrouwen, en om mijn kinderen, en om mijn zilver, en om mijn goud, en ik heb het hem niet geweigerd. Te weten, mits de mijnen en mijn goed hem als soeverein en

beschermheer te onderwerpen; hoewel niet eigendom over te geven.

8. Doch al de oudsten, en het ganse volk, zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet.
9. Daarom zeide hij tot de boden van Benhadad: Zegt mijn heer den koning: Alles, waarom gij Hetwelk Achab verstond van de soevereiniteit of opperheid in het burgerlijk gebied, en niet van den eigendom en het gebruik. Zie boven, de aantekeningen 1 Kon. 20:3. in het eerst tot uw knecht gezonden hebt, zal ik doen; maar deze zaak kan ik niet doen. Zo gingen de boden heen en brachten hem bescheid Namelijk, den koning Benhadad. weder.
10. En Benhadad zond tot hem en zeide: De goden Zie boven, 1 Kon. 19:2. doen mij zo, en doen zo daartoe, indien De zin is, dat hij zoveel volk in zijn leger had, dat in Samaria geen stof genoeg was, zo elkeen der zijnen een handvol daarvan wilde nemen. het stof van Samaria genoeg zal zijn tot handvullen voor al het volk, dat mijn voetstappen Hebreeuws, dat aan mijn voeten is. Zie Exod. 11:8, en Richt. 4:10, met de aantekening. volgt!
11. Maar de koning van Israel antwoordde en zeide: Spreekt tot hem: Die zich aangordt, Dat is, die zich wapent ten strijde eer hij de overwinning heeft, houde zich niet gelijk dengene, die zich ontwapent als hij overwinning heeft. Het is een spreekwoord van gelijken zin als wanneer zij zeggen: Men moet geen triomflieder zingen vóór de victorie. beroeme zich niet, als die zich los maakt.
12. En het geschiedde, als hij dit woord hoorde, daar hij was drinkende, hij en de koningen in de tenten, dat hij zeide tot zijn knechten: Legt aan! Te weten, uw geweer en alle krijgsgereedschap, om u in orde te zetten, de stad te bestormen en met

geweld in te nemen. En zij legden aan tegen de stad.

13. En ziet, een profeet trad tot Achab, den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Hebt gij gezien al deze grote menigte? Zie, Ik zal ze heden in uw hand geven, opdat gij weet, *Alzo onder, 1 Kon. 20:28.* Dit is het einde van alle weldaden Gods, dat Hij recht bekend, ernstiglijk gedankt en trouwelijk gediend worde. dat Ik de HEERE ben.
14. En Achab zeide: Door wie? En hij zeide: Zo zegt de HEERE: Door de jongens *Versta door dezen de dienaars en pages van de oversten der provinciën en stammen, of de jonge edelieden, zonen van de heren des lands, die bij den koning woonden en in de wapenen geoefend werden.* van de oversten der landschappen. En hij zeide: Wie zal den strijd aanbinden? *Dat is, zoals enigen overzetten, in orde stellen, of, gelijk anderen, wie zal den strijd beginnen; te weten, wij Israëlieten; of zullen wij de Syriërs verwachten, dat zij ons aanvallen? Dezelfde manier van spreken is ook 2 Kron. 13:3.* En hij zeide: Gij.
15. Toen telde hij de jongens van de oversten der landschappen, en zij waren tweehonderd twee en dertig; en na hen telde hij al het volk, al de kinderen Israels, zeven duizend.
16. En zij togen uit op den middag. Benhadad nu dronk zich dronken in de tenten, hij en de koningen, de twee en dertig koningen, die hem hielpen.
17. En de jongens van de oversten der landschappen togen eerst uit. Doch Benhadad *De zin is, dat hij, verstaan hebbende van zijn wacht dat enige mannen zich omtrent de stad vertoonden, gezonden heeft om te vernemen, wat zij voor lieden waren. Het rapport was dat zij waren mannen, uit de stad getogen.* zond *enigen* uit, en zij boodschapten hem,

zeggende: Uit Samaria zijn mannen uitgetogen.

18. En hij zeide: Hetzij dat zij tot vrede uitgetogen zijn, grijpt hen levend; hetzij ook, dat zij ten strijde uitgetogen zijn, grijpt hen levend.
19. Zo togen deze jongens van de oversten der landschappen uit de stad, en het heir, dat hen navolgde. *Hebreeuws, dat achter hen was.*
20. En een ieder *Te weten, der Israëlieten, van welken ieder een der Syriërs versloeg, die aankwamen om de Israëlieten levend te grijpen.* sloeg zijn man, zodat de Syriërs vloden, en Israel jaagde hen na. Doch Benhadad, de koning van Syrie, ontkwam op een paard, met *enige* ruiteren.
21. En de koning van Israel toog uit, en sloeg paarden en wagenen, dat hij een groten slag aan de Syriërs sloeg.
22. Toen trad die profeet *Van denwelken gesproken is boven, 1 Kon. 20:13.* tot den koning van Israel, en zeide tot hem: Ga heen, sterk u; en bemerk, en zie, wat gij doen zult; *Te weten, niet alleen met menselijke middelen te gebruiken, maar voornamelijk de goddelijke hulp te verkrijgen door ware bekering.* want met de wederkomst des jaars *Dat is, met de aankomst van den zomer, als de legers, om de bekwaamheid van den leeftocht en voeder te genieten, plegen te velde te komen.* *Alzo onder, 1 Kon. 20:26. Vergelijk 2 Sam. 11:1; 1 Kron. 20:1; 2 Kron. 36:10.* zal de koning van Syrie tegen u optrekken.
23. Want de knechten *Dit was den profeet bekend geworden, of door enig gerucht, dat tot hem gekomen was, of door de openbaring Gods, van welke een schoon exempel te zien is 2 Kon. 6:8.* van den koning van Syrie hadden tot hem gezegd: *Namelijk, tot hunnen koning.* Hun goden zijn berggoden, *Dat is, op bergen zo zij hielden* wonende, die hun volk daar

alleen kunnen helpen, en niet op het effen veld. daarom zijn zij sterker geweest dan wij; maar zeker, laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet Voeg hierbij den verzwegen vloek of straf; als, *vergaan moeten wij, of eerloos worden; of, of wij,* enz. Te weten, laat zien, of wat geldt het! Anders, *zullen wij niet sterker zijn?* alzo onder, 1 Kon. 20:25. Zie Gen. 14:23. sterker zijn dan zij!

24. Daarom doe deze zaak: Doe de koningen weg, Te weten, welke hulp hij tevoren gebruikt had, boven, 1 Kon. 20:1,16. elkeen uit zijn plaats, Dat is, uit het gebied, dat zij in uw heirleger gehad hebben. en stel landvoogden Dat is, heren en vorsten van uw eigen land, die gij beter kent en die u getrouwer zullen wezen. in hun plaats.

25. En gij, tel u een heir, als dat heir, dat van de uwen Hebreeuws, *van,* of *uit u;* dat is, die, in uw dienst zijnde, van de Israëlieten hier tevoren zijn verslagen. Zie boven, 1 Kon. 20:20,21. *gevallen is,* Dat is, in den strijd omgekomen. Zie Gen. 14:10. en paarden, als die paarden, en wagenen, als die wagenen; en laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet Zie boven, 1 Kon. 20:23. sterker zijn dan zij! En hij hoorde naar hun stem, en deed alzo.

26. Het geschiedde nu met de wederkomst des jaars, dat Benhadad de Syriërs monsterde; en hij toog op naar Afek, Een stad, gelegen in den stam van Aser, die de Syriërs in dezen krijgstoet schijnen, uit 1 Kon. 20:30, in hun geweld gekregen te hebben. Zie van dezelve Joz. 13:4, en Joz. 19:30; Richt. 1:31. ten krijge tegen Israel.

27. De kinderen Israels werden ook gemonsterd, en waren verzorgd Anders, *waren in vollen getale gevonden.* van leeftocht, en trokken hun tegemoet; en de kinderen Israels legerden zich tegenover hen, als twee blote Hierbij wordt het heir der

Israëlieten, hetwelk in tweeën gedeeld was, vergeleken; om te kennen te geven, niet alleen dat zij weinig in getal, maar ook zwak in krijgscrusting en wapenen, ten aanzien van de Syriërs waren. *geitenkudden,* maar de Syriërs vervulden het land.

28. En de man Gods Te weten, de profeet, van denwelken gesproken is 1 Kon. 20:13,22, of een andere. trad toe, en sprak tot den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Daarom dat de Syriërs gezegd hebben: De HEERE is een God der bergen, en Hij is niet een God der laagten; zo zal Ik al deze grote menigte in uw hand geven, opdat gijlieden Zie boven, 1 Kon. 20:13. weet, dat Ik de HEERE ben.

29. En dezen waren gelegerd tegenover die, zeven dagen; het geschiedde nu op den zevenden dag, dat de strijd aanging; en de kinderen Israels sloegen van de Syriërs honderd duizend voetvolks op een dag.

30. En de overgeblevenen vloden naar Afek Zie boven, 1 Kon. 20:26. Het schijnt hieruit, dat de Syriërs deze stad ingenomen hadden. in de stad, en de muur viel op zeven en twintig duizend mannen, die overgebleven waren; ook vlood Benhadad, en kwam in de stad *van kamer* Alzo onder, 1 Kon. 22:25. De zin is, dat Benhadad, zeer verslagen zijnde door zijn grote nederlagen en vrezende voor zijn persoon, van de ene kamer in de andere gevlucht is, niet wetende waar hij zich bergen zou. Anders, *tot ener kamer, binnenkamer.* Versta, een geheim vertrek, of verborgen plaats, die in enige kamer tot verzekering gemaakt is. in kamer.

31. Toen zeiden de knechten tot hem: Zie toch, wij hebben gehoord, dat de koningen van het huis Israels goedertierene Hebreeuws, *koningen der goedertierenheid,* of, *weldadigheid.* koningen zijn; laat ons toch zakken

om onze lenden Zij wilden met dit teken te kennen geven dat zij den dood verdiend hadden, en riepen om genade, als met groot leedwezen en deemoedigheid des harten. Zie Gen. 37:34. leggen, en koorden Dewelke ook heden de misdadigers aan den hals somtijds hebben moeten, tot een teken dat zij den dood waardig zijn. om onze hoofden, en uitgaan tot den koning van Israel; mogelijk zal hij uw ziel Dat is, persoon; alzo in het volgende. Zie boven, 1 Kon. 19:4. in het leven behouden.

32. Toen gordden zij zakken om hun lenden, en koorden om hun hoofden, en kwamen tot den koning van Israel, en zeiden: Uw knecht Benhadad zegt: Laat toch mijn ziel leven. En hij zeide: Leeft hij dan nog? Hij is mijn broeder. Dat is, dien ik als een broeder vriendschap te bewijzen bereid ben.

33. De mannen nu namen naarstiglijk waar, en vatten Hebreuws, *en zij haastten en vatten het*; te weten, dat de koning Israëls hun koning Benhadad zijn *broeder* genoemd had, houdende zulks voor een teken van zijn goede genegenheid tot Benhadad. Anders, *raapten het op, sneden het af*; te weten, van Achabs woorden. *het haastelijk, of het van hem ware*, Dat is, of het woord *broeder* uit een oprecht hart gekomen was, en of hij de broederschap meende, dan of zijn zeggen alleen een bedriegelijke veinzing van den mond geweest was. en zeiden: Uw broeder Benhadad *leeft*. En hij zeide: Komt, brengt hem. Hebreuws, *neemt hem*; dat is, neemt en brengt hem. Zie Gen. 12:15. Toen kwam Benhadad tot hem uit, en hij deed hem op den wagen klimmen.

34. En hij zeide Namelijk, Benhadad. tot hem: De steden, Zie van deze boven, 1 Kon. 15:20. die mijn vader van uw vader genomen heeft, zal ik wedergeven, en maak u straten in Damaskus, Versta, *markten*, uit welk Achab enige schatting zou trekken; of *richtplaatsen*,

in welke het opperste oordeel hem zou toekomen; of enige *aankomsten* en grenzen des lands, die in zijn geweld zouden wezen. gelijk mijn vader in Samaria gemaakt heeft. En ik, *antwoordde Achab*, zal u met dit verbond dan laten gaan. Zo maakte hij een verbond met hem, en liet hem gaan.

35. Toen zeide een man uit de zonen Welke waren jonge lieden, onderricht door de profeten in de ware leer, bestuurd tot den zuiveren godsdienst, en vermaand tot de oprechtheid des levens. Zij hadden hun collegiën, in welke de profeten waren als hunne kinderen; gelijk zij ook zo genoemd worden 1 Kon. 20:35, 1 Sam. 10:12; 2 Kon. 2:3,5, en Jes. 8:18. Vergelijk Richt. 17:10. der profeten tot zijn naaste, door het woord Dat is, door Gods bevel, hetwelk hij dezen zijnen naaste te kennen gaf. des HEEREN: Sla mij toch. Het woor *slaan* betekent hier niet doden, gelijk in 1 Kon. 20:36, maar smijten, als met vuisten, stokken, touwen, enz., zonder dat de dood daarna volgt, gelijk Exod. 21:15,18; Spreuk. 23:13, en onder, 1 Kon. 20:37. En de man weigerde hem Waarin hij kwalijk deed, dewijl hij verstaan had dat zulks van God bevolen was. te slaan.

36. En hij zeide tot hem: Daarom dat gij de stem des HEEREN niet gehoorzaam zijt geweest, zie, als gij van mij weggegaan zijt, zo zal u een leeuw slaan. Dat is, doden. Alzo Gen. 32:11; Lev. 24:21, en boven, 1 Kon. 20:20, enz. Zie Gen. 8:21. En als hij van bij hem weggegaan was, zo vond hem een leeuw, die hem sloeg.

37. Daarna vond hij een anderen man, en zeide: Sla mij toch. En die man sloeg hem, slaande en wondende. Dat is, sloeg hem lang en veel, zodat hij hem kwetste.

38. Toen ging de profeet heen, en stond voor den koning op den weg; en hij as Anders, *sluier*, of *deksel*.s='note'>as Anders, *sluier*, of

deksel.s='t'>verstelde as *Anders, sluier, of deksel.s='d'*>Het Hebreeuwse woord betekent zich veranderen om niet bekend te worden; hetwelk deze profeet gedaan heeft met as *Anders, sluier, of deksel.* op zijn aangezicht te strooien, of *gelijk anderen overzetten* met een deksel op zijn ogen te doen. Onder, 1 Kon. 22:30, betekent het, zich veranderen en vermommen door verandering van klederen. Vergelijk boven, 1 Kon. 14:2. zich met as *Anders, sluier, of deksel.* boven zijn ogen. Dat is, op het hoofd, en voorts in het aangezicht.

39. En het geschiedde, als de koning voorbijging, dat hij tot den koning riep, Als hebbende enige zaak hem aan te dienen. en zeide: Uw knecht was uitgegaan in het midden des strijds; en zie, een man was afgeweken, Versta, een gevangene om dien te bewaren dat hij niet ontliiep. en bracht tot mij een man, en zeide: Bewaar dezen man, indien hij enigszins *Hebreeuws, missende gemist wordt.* gemist wordt, zo zal uw ziel in de plaats Dat is, uw leven voor zijn leven; dat is, gij zult voor hem sterven. Alzo onder, 1 Kon. 20:42; idem Exod. 21:23. zijner ziel zijn, of gij zult een talent zilveren Zie van deze waarde, boven, 1 Kon. 16:24. opwegen. Dat is, betalen.

40. Het geschiedde nu, als uw knecht hier en daar doende was, dat hij er niet was. Te weten, de gevangen man. Toen zeide de koning van Israel tot hem: Zo is uw oordeel; Dat is, zodanig is uw eigen oordeel. Versta, het oordeel der verwijzing, waardoor iemand schuldig en strafwaardig verklaard wordt. Alzo is ook het woord *oordelen* genomen, Luk. 19:22; Joh. 12:48; 1 Cor. 6:2. De zin is: Gij brengt uw eigen vonnis mede, dewijl gij aangenomen hebt den man te bewaren, met de conditie van u verhaald. gij hebt zelf het geveld.

41. Toen haastte hij zich, en deed de as af Zie boven, 1 Kon. 20:38, en de aantekeningen daarop. van zijn ogen; en de koning van Israel kende hem, dat hij een der profeten was.

42. En hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Omdat gij den man, Namelijk, Benhadad. Hebreeuws, *den man mijner verbanning;* dat is, dien ik wilde gedood en gans uitgeroeid hebben. Zie Deut. 2:34. dien Ik verbannen heb, uit de hand hebt laten gaan, zo zal uw ziel in de plaats van zijn ziel zijn, en uw volk in de plaats van zijn volk.

43. En de koning van Israel toog henen, gemelijk Of, *afkerig, verdrietig, ongezind, korzel.* en toornig, naar zijn huis, en kwam te Samaria.

1 Koningen 21

1. Het geschiedde nu na deze dingen, *alzo* Naboth, en Jizreeliet, een wijngaard had, die te Jizreel was, Zie van deze stad boven, 1 Kon. 18:45. bij het paleis van Achab, den koning van Samaria.

2. Dat Achab sprak tot Naboth, zeggende: Geef mij uw wijngaard, opdat hij mij zij tot een kruidhof, Of, *groenselhof.* Hebreeuws, *een hof der groente, of, des groensels.* Het Hebreeuwse woord betekent allerlei *groen kruid,* voornamelijk dat gezaaid en tot spijs gebruikt wordt. Vergelijk Deut. 11:10. dewijl hij nabij mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven een wijngaard, die beter is dan die; of, zo het goed in uw ogen is, Zie van deze manier van spreken Gen. 19:8; voor dezelve is onder, 1 Kon. 21:6, zo *het u behaagt.* zal ik u in geld deszelfs waarde geven.

3. Maar Naboth zeide tot Achab: Dat late de HEERE Hebreeuws, *dat zij mij verre vanwege, of om den Heere.* De reden dezer weigering was, omdat God in zijn wet verboden had de erfgoederen der stammen

en huisgezinnen in eigendom te vervreemden; Lev. 25:23; Num. 36:7, enz. verre van mij zijn, dat ik u de erve mijner vaderen geven zou!

4. Toen kwam Achab in zijn huis, gemelijk Alzo onder, 1 Kon. 21:5. Zie boven, 1 Kon. 20:43. en toornig over het woord, dat Naboth, de Jizreeliet, tot hem gesproken had, en gezegd: Ik zal de erve mijner vaderen niet geven. En hij legde zich neder op zijn bed, en keerde zijn aangezicht Te weten, naar den wand, van de mensen af, niet willende iemand spraak leveren, of met iemand te doen hebben. om, en at geen brood. Dat is, geen spijs. Zie Gen. 3:19; alzo in het volgende.
5. Maar Izebel, zijn huisvrouw, kwam tot hem, en sprak tot hem: Wat is dit, dat uw geest dus gemelijk is, en dat gij geen brood eet?
6. En hij sprak tot haar: Omdat ik tot Naboth, den Jizreeliet, gesproken en hem gezegd heb: Geef mij uw wijngaard om geld, of, zo het u behaagt, zal ik u een wijngaard in zijn plaats geven; maar hij heeft gezegd: Ik zal u mijn wijngaard niet geven.
7. Toen zeide Izebel, zijn huisvrouw, tot hem: Zoudt gij nu het koninkrijk over Israel regeren? Hebreeuws, *doen*; dat is, regeren, bedienen, handhaven. De zin is dat hij niet waardig zou zijn koning over Israël te wezen, indien hij zoveel verstand of courage niet had, waarmede men een Naboth bedwingen en hem zijn wijnberg afhandig kon maken. Sta op, eet brood, en uw hart zij vrolijk; Hebreeuws, *zij goed*; dat is, vrolijk. Zie *goed*, voor vrolijk, Richt. 16:25, en Richt. 18:20; 1 Sam. 25:8,36. ik zal u den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, geven.
8. Zij dan schreef brieven in den naam van Achab, en verzegelde ze met zijn signet; en zond de brieven tot de

oudsten Dat is, magistraat, raad en overste der stad. Alzo Deut. 21:2; Richt. 8:14; Ruth 4:2. en tot de edelen, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *witte*, door welke men verstaan moet de edele, voornaamste en aanzienlijkste lieden, omdat die gemeenlijk met witte klederen gekleed gingen. Zie de aantekeningen Gen. 41:42; idem Esth. 8:15, en onder, 1 Kon. 21:11. **die in zijn stad waren,** Alzo onder, 1 Kon. 21:11. Versta Jizreël, welke Naboths stad genoemd wordt *gelijk ook hij zelf een Jizreëliet, boven, 1 Kon. 21:1,7*, omdat hij daarin woonde, of misschien ook daarin geboren was. Zie dezelfde manier van spreken, Gen. 23:10, en Gen. 24:10, en de aantekeningen daarop. **wonende met Naboth.** Dat is, die zijn medeburgers waren.

9. En zij schreef in die brieven, zeggende: **Roept** Dit beveelt zijt, opdat men kennis zou nemen van het leven en den wandel van Naboth. Want de vastendagen werden onderhouden om, onder andere redenen, ook onderzoek te doen naar enige grove zonden, die openbaar geworden waren, en die naar behoren te straffen, ten einde alzo de gramschap Gods van de gehele gemeente afgekeerd mocht worden. **een vasten uit, en zet Naboth in de hoogste plaats** Hebreeuws, *in het hoofd des volks*, alzo onder, 1 Kon. 21:12. Versta hierdoor, een verheven plaats der vergadering, in welke de beschuldigten gesteld werden, opdat zij te beter van het volk zouden gezien en gehoord worden. Of, versta, een verheven en waardig gestoelte, waarin de voornaamsten der stad *onder welken men meent, dat Naboth een geweest is* plachten te zitten, en dat Naboth daar, in zijn gewoonlijke plaats te zitten, toegelaten werd, om hem alle nadenken te benemen van het kwaad, dat tegen hem gestookt werd. **des volks;**
10. En zet tegenover hem twee mannen, zonen Belials, Versta door dezen ondeugende mensen, die, het juk der goddelijke vreze en der menselijke eerbaarheid afgeworpen hebbende, slechts genegen zijn om zonder enige conscientie kwaad te doen. Zie Deut. 13:13. **die tegen**

hem getuigen, zeggende: Gij hebt God en den koning gezegend; *Zegenen* heet hier vloeken. Want dit is zo afgrijslijk gehouden geweest, dat men het kwalijk durfde noemen, zodat in de plaats daarvan het tegendeel bedekter wijze gezegd wordt. Alzo onder, 1 Kon. 21:13, en Job 1:5,11, en Job 2:9. **en voert hem uit**, Te weten, buiten de stad. Want hier in voortijden was het een gebruik, dat de misdadigers buiten de steden en plaatsen der gemene woningen gestraft werden, als onwaardig zijnde onder het gewoonlijke gezelschap der mensen hun geest te geven. Zie Lev. 24:14,23; Joz. 7:24, en Mark. 15:20. **en stenigt hem**, Naar uitwijzen der wet, die daarvan gegeven was door Mozes, Lev. 24:15,16, enz. **dat hij sterve.**

11. En de mannen zijner stad, Zie boven, 1 Kon. 21:8. die oudsten Zie boven, 1 Kon. 21:8. en die edelen, die in zijn stad woonden, deden gelijk als Izebel tot hen gezonden had; Dat is, door brieven ontboden had. gelijk als geschreven was in de brieven, die zij tot hen gezonden had.
12. Zij riepen een vasten uit; en zij zetten Naboth in de hoogste Zie boven, 1 Kon. 21:9. plaats des volks.
13. Toen kwamen de twee mannen, zonen Belials, Zie boven, 1 Kon. 21:10. en zetten zich tegenover hem; en de mannen Belials getuigden tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende: Naboth heeft God en den koning gezegend. Zie boven, 1 Kon. 21:10. En zij voerden hem buiten de stad, en stenigden hem met stenen, dat hij stierf.
14. Daarna zonden zij tot Izebel, zeggende: Naboth is gestenigd en is dood.
15. Het geschiedde nu, toen Izebel hoorde, dat Naboth gestenigd en dood was, dat Izebel tot Achab zeide: Sta op, bezit den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, erfelijk,

Het schijnt hieruit dat de goederen van Naboth ten profijte des konings zijn geconfisceerd geweest, zijnde Naboths zonen mede gedood, 2 Kon. 9:26, en dat onder een vals deksel van religie, even alsof zij hierin hadden willen volgen het exempel der goddelijke straffen, in vorige tijden alzo uitgevoerd over Dathan en Abiram, Num. 16:32, en Achan, Joz. 7:24,25, dat ook hun kinderen niet gespaard werden. En alzo zouden deze rechters verkeerdelijk gevolgd hebben de exempelen der extraordinaire wraak Gods, die wel enigszins ons verborgen, maar nochtans rechtvaardig is, en niet de ordinaire wet voor de mensen gesteld, welke verbiedt de kinderen om hunner ouderen misdaad te straffen; Deut. 24:16. **dien hij u weigerde om geld te geven; want Naboth leeft niet, maar is dood.**

16. En het geschiedde, als Achab hoorde, dat Naboth dood was, dat Achab opstond, om naar den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, af te gaan, om dien erfelijk te bezitten.
17. Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, Zie boven, 1 Kon. 17:1. zeggende:
18. Maak u op, ga henen af, Achab, den koning van Israel, tegemoet, die in Samaria is; Versta, waar Achab woonde, en waar hij op dien tijd, als God deze woorden met Elia sprak, ook persoonlijk was, maar staande op zijn vertrek naar Naboths wijngaard, waar hem Elia zou vinden, ten welken aanzien in de volgende woorden gezegd wordt dat Achab in den wijngaard was; overmits hij daar zou zijn als Elia te Jizreël aankomen zou. zie hij is in den wijngaard van Naboth, waarhenen hij afgegaan is, om dien erfelijk te bezitten.
19. En gij zult tot hem spreken, zeggende: Alzo zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, Dit te vragen wordt Elia gelast, niet om Achabs zonde als een onbekende daad te onderzoeken, maar om Achab daarover te bestraffen en hem Gods

rechtvaardige wraak voor te houden; omdat hij niet alleen Naboth gedood, maar ook de erfenis van diens erfgenamen tot zich genomen had, tegen Gods wet. **en ook een erfelijke bezitting ingenomen?** Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggende: **Alzo zegt de HEERE: In plaats dat** Dat is, voor dat de honden, of gelijk als de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden ook uw bloed lekken; alzo in het Hebreeuwse woord genomen Zef. 2:10. Anderen verstaan dit van dezelfde plaats niet in het bijzonder van het veld buiten Jizreël, maar in het algemeen van het land Israëls. Want Jizreël, waar buiten Naboths bloed gestort is, was in den stam van Issaschar gelegen, en Samaria *alwaar de honden Achabs bloed gelekt hebben, onder, 1 Kon. 22:38* in den stam van Efraïm. Of, zo men het neemt van denzelfden akker, zo zie de vervulling in Achabs zoon, 2 Kon. 9:26. **de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja het uwe!**

20. En Achab zeide tot Elia: **Hebt gij mij** Dit is zoveel alsof hij zeide: Zijt gij zo stout dat gij onder mijn ogen durft komen? en behoortet gij niet uit mijn gezicht te blijven, dewijl gij wel merken kunt dat ik u haat, omdat gij nimmermeer ophoudt mij met uw dreigementen vijandelijk te bejegenen? **gevonden, o, mijn vijand?** En hij zeide: **Ik heb u gevonden, overmits gij uzelfen verkocht hebt,** Dat is, overgegeven tot de slavernij der zonde. Want gelijk degenen, die zich als een lijfeigene aan iemand verkoopt, zijn wil en gebied in alles begeert te volgen; alzo wordt die gezegd zich te verkopen om kwaad te doen, die zich aan de zonde, om haar in alles te gehoorzamen, overgeeft. Deze manier van spreken is ook 2 Kon. 17:17; Jes. 50:1. **om te doen dat kwaad is in de ogen des HEEREN.**

21. Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uw nakomelingen wegdoen; en Ik zal van Achab uitroeien, wat mannelijk is, Zie boven, 1 Kon. 14:10.

mitsgaders den beslotene Zie Deut. 32:36. en verlatene in Israel.

22. En Ik zal uw huis maken gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat, en gelijk het huis van Baesa, den zoon van Ahia; om de terging, waarmede gij *Mij* getergd hebt, en dat gij Israel hebt doen zondigen.

23. Verder ook over Izebel sprak de HEERE, zeggende: **De honden** Zie de vervulling 2 Kon. 9:33,34, enz. zullen Izebel eten, aan den voorwal van Jizreel.

24. **Die van Achab** Zie boven, 1 Kon. 14:11. sterft in de stad, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.

25. Doch er was niemand geweest gelijk Achab, die zichzelf Zie boven, 1 Kon. 21:20. verkocht had, om te doen Zie boven, 1 Kon. 11:6. dat kwaad is in de ogen des HEEREN, dewijl Izebel, zijn huisvrouw, hem ophitste.

26. En hij deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden; Zie Lev. 26:30. naar alles, wat de Amorieten Versta onder een soort der Kanaänieten, al de anderen mede. Zie Gen. 15:16, en Gen. 48:22. gedaan hadden, die God voor het aangezicht van de kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.

27. Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn Een exempel van slechts uiterlijk en tijdelijk berouw; hetwelk niet voortkwam uit een hart, dat door het geloof gezuiverd en recht bekeerd was; gelijk te zien is onder, 1 Kon. 22:8. klederen Zie Gen. 37:29. scheurde, en een zak om zijn vlees legde, Zie Gen. 37:34. en vastte; hij lag ook neder Te weten, om te slapen. in den zak, en ging langzaam. Of, *zachtkens, tragelijk, lamachtig.*

28. En het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:

29. Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daarom dewijl hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik Een exempel van Gods goedheid, waardoor Hij de werverdiende straf uitstelt om een geveinsde vernedering. dat kwaad in zijn dagen niet brengen; in de dagen Zie de vervulling hiervan, 2 Kon. 9:23. zijns zoons zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.

1 Koningen 22

1. En zij zaten Namelijk, de Syriërs en de Israëlieten, tussen welken tevoren oorlog was geweest. Zie boven, 1 Kon. 20. drie jaren Deze jaren zijn te rekenen van de tweede nederlaag, die de Syriërs in den oorlog tegen de Israëlieten gekregen hadden, waarvan te zien is boven, 1 Kon. 20:29, enz. stil, dat er geen krijg was tussen Syrie en tussen Israel.
2. Maar het geschiedde in het derde jaar, als Josafat, de koning van Juda, tot den koning van Israel afgekomen was,
3. Dat de koning van Israel tot zijn knechten zeide: Zie Gen. 20:8. Weet gij, dat Ramoth Zie van deze stad Deut. 4:43, en boven, 1 Kon. 4:13. in Gilead onze is? Want deze stad behoorde tot het land der Israëlieten, zijnde gelegen in den stam van Gad, en Benhadad, wiens vader haar den Israëlieten afgenomen had, had ze beloofd hun weder te geven; boven, 1 Kon. 20:34. En wij zijn stil, Hebreeuws, *zwijgen*; doch het Hebreeuwse woord betekent nalating, niet allen van spreken, maar ook van iets te doen, gelijk Exod. 14:14; Richt. 18:9; Jes. 64:12. zonder dat te nemen uit de hand van den koning van Syrie.
4. Daarna zeide hij tot Josafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in Gilead? En Josafat zeide tot den koning van Israel: Zo zal ik zijn Hebreeuws, *gelijk mij, gelijk u, gelijk mijn volk, gelijk uw volk, gelijk mijn paarden, gelijk*

uw paarden; alzo 2 Kon. 3:7, en 2 Kron. 18:3. Dat is, ik zal met u in dezen strijd trekken, en zo getrouw zijn dat gij moogt steunen op mijn persoon als op den uwe, op mijn volk als op het uwe, enz. **gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw paarden.**

5. Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch Dat is, verneem door enigen profeet des Heeren of het ook zijn wil is dat wij dezen oorlog aannemen, en of Hij ons daarin voorspoed en victorie geven zal. als heden naar het woord des HEEREN.
6. Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, Het schijnt dat dezen zouden mogen geweest zijn de vierhonderd profeten van het afgodische woud, van hetwelk gesproken is boven, 1 Kon. 18:19, en niet verschenen voor Elia, op den berg Karmel, met de vier honderd en vijftig profeten Baäls. Zie in 1 Kon. 18:22 de aantekeningen. omtrent vierhonderd man, en hij zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.
7. Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet Versta, boven deze vierhonderd profeten, van welken de koning Josafat begon een kwaad nadenken te krijgen. Of, boven veel anderen profeten, die tevoren in Israël geweest waren. des HEEREN, dat wij het van hem vragen mochten?
8. Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE Merk dat deze afgodendienaars nog willen schijnen den waren God recht te kennen en te zoeken, om hem te gehoorzamen. te vragen; maar ik haat hem, omdat hij over mij niets goeds Dat is, dat mij aangenaam is. Zie boven, 1 Kon. 1:42. profeteert, maar kwaad: Micha, Die te onderscheiden is van den profeet Micha, toegenaamd de Morasthiet, omdat hij in de stad Morasa

geboren was, Micha 1:1, die geleefd heeft ten tijde der koningen van Juda, Jotham, Achaz en Hizkia. **de zoon van Jimla. En Josafat zeide: De koning zegge niet alzo!** Dat is, haat den persoon niet om des woords wil, en versmaad het woord niet om des persoons wil.

9. Toen riep de koning van Israel een kamerling, Het Hebreeuwse woord betekent in het algemeen een hoveling, hofjonker, hofofficier. Zie Gen. 37:36. en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.

10. De koning van Israel nu, en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met *hun klederen*, Te weten, met bijzondere koninklijke klederen, in welke zij hun majesteit, staat en heerlijkheid vertoonden. Anders, *hun wapenen aanhebbende. op het plein*, Versta, een effen, onbetimmerde en ledige plaats. Zie Gen. 50:10. Zulke meent men voor aan de poorten der steden in vorige tijden geweest te zijn voor marktplaatsen, of ruimten, om daar een menigte van krijgslieden in slagorde te stellen, zo wanneer men den inval van enige vijanden vreesde. **aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten** Namelijk, van welken gesproken is boven, 1 Kon. 22:6; alzo ook onder, 1 Kon. 22:12. **profeteerden in hun tegenwoordigheid.**

11. En Zedekia, Een der voorgemelde profeten, die te onderscheiden is van een anderen valschen profeet van dezen naam, den zoon van Maäseja, Jer. 29:21. **de zoon van Kenaana, had zich ijzeren horens** Om daarmede, als met een teken, zijn profetie voor te stellen, en daarna met het woord te verklaren, gelijk vele profeten gewoon waren te doen. **gemaakt; en hij zeide: Zo zegt de HEERE:** Hij wendt den naam JEHOVAH des enigen en waarachtigen Gods, en niet de namen zijner afgoden voor; gelijk ook onder, 1 Kon. 22:12,24. Niet alleen om aldus zijn voorzegging voor den koning Josafat te aangenameer te maken, maar ook om voor een ieder te betuigen dat hun ganse religie en

profetering kwanswijs daarheen gericht was, om den God van dien naam eer en dienst te bewijzen. Vergelijk Exod. 32:4,5; Richt. 17:3; 1 Kon. 12:28. **Met deze** De zin is dat hij hen lichtelijk zou overwinnen en vernielen. Want gelijk de gehoornde beesten de andere, die zonder hoornen zijn, licht beschadigen en verdrukken, alzo zou het hem niet zwaar zijn de Syriërs als zwakker dan hij was, tenonder te brengen. **zult gij de Syriërs stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben.**

12. En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn; Hebreeuws, *zijt voorspoedig*; dat is, gij zult voorspoedig zijn, alzo onder, 1 Kon. 22:15. Vergelijk Ps. 37:3, en Spreuk. 3:25. **want de HEERE zal hen in de hand des konings geven.**

13. De bode nu, die heengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie toch, de woorden der profeten zijn uit een mond Hebreeuws, *één mond, of met één mond. goed tot den koning; dat toch uw woord zij, gelijk als het woord van een uit hen, en spreek het goede.* Dat is, de overwinning over de Syriërs en de verovering van Ramoth in Gilead. Vergelijk boven, 1 Kon. 22:8, en de aantekeningen en onder, 1 Kon. 22:18.

14. Doch Micha zeide: *Zo waarachtig als de HEERE leeft, hetgeen de HEERE tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken.*

15. Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij *het* nalaten? En hij zeide tot hem: Trek op, De profeet zegt dit niet met ernst, maar bespottende het antwoord en de voorzegging der valse profeten, welke woorden hij daarom ook gebruikt, gelijk die verhaald staan boven, 1 Kon. 22:12 *want de Heere had die hem geopenbaard.* Waarom Achab uit zijn manier van spreken, wezen en

gebaren merkende dat hij het niet meende hetgeen hij zeide, beveelt hem een ernsthaftig antwoord te geven, in 1 Kon. 22:16. Het is dan een bevel of raad, spottenderwijze gegeven. Vergelijk Richt. 10:14; Pred. 11:9; Ezech. 20:39; Amos 4:4,5; Matth. 23:32. **en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.**

16. En de koning zeide tot hem: Tot hoe vele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan alleen de waarheid, in den Naam des HEEREN? Dat is, door des Heeren bevel en ingeving. Zie 2 Kon. 2:24.

17. En hij zeide: Ik zag het ganse Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; *Anders, deze zullen geen heer hebben.* een iegelijk kere weder naar zijn huis in vrede.

18. Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Zie boven, 1 Kon. 22:9. Hij zal over mij niets goed, maar kwaads profeteren?

19. Verder zeide hij: Namelijk de profeet Micha. Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, Te weten, niet in zijn wezen, maar in de tekenen zijner openbaring, welke den profeten zijn vertoond geweest, somtijds lichamenlijk aan de ogen des lichaams, somtijds alleen geestelijk aan het verstand. Zie Gen. 32:30, en Num. 12:8. **zittende** God wordt ons aldus voorgesteld bij gelijkenis van een aards monarch, die met vele dienaren omsingeld zijnde, gezeten is om te richten. Het doel is om ons te onderwijzen van de heerlijkheid zijner majesteit, van de wijsheid zijner oordelen, en van de almogendheid zijner werken. **op Zijn troon, en al het hemelse heir** Versta, de engelen, of hemelse geesten. Zie Gen. 2:1, en boven, 1 Kon. 18:15, en vergelijk Ps. 103:21, en Ps. 148:2; Jes. 45:12. **staande**

nevens Hem, aan Zijn rechter *hand* en aan Zijn linkerhand.

20. En de HEERE zeide: Wie zal Achab overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De een nu zeide *Hebreeuws, deze zeide in, of, met alzo, en deze zeide in, of, met alzo;* dat is, de een zeide op deze manier, en de andere zeide op die manier. **aldus, en de andere zeide alzo.**

21. Toen ging een geest uit, Deze is een der boze geesten geweest, die God naar zijn oneindelijke wijsheid, zonder met hun doen besmet te worden, weet te gebruiken, niet alleen om zijn kinderen te beproeven, Job 1:12, en Job 2:6, en te verootmoedigen, 2 Cor. 12:7, maar ook om de goddelozen te straffen en te verderven, gelijk te zien is 1 Kon. 22:21 en 1 Sam. 16:14; 2 Thess. 2:9,10,11. **en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede?**

22. En hij zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn *Hebreeuws, een geest der valsheid, of der leugen;* alzo in 1 Kon. 22:23, dat is, die onwaarheid en leugentaal uit zich voortbrengt en anderen wijsmaakt. Vergelijk Joh. 8:44; Openb. 12:9. **in den mond van al zijn profeten.** Namelijk, van Achab, welverstaande dergenen, die hem in zijn afgoderij toegedaan zijn. **En Hij zeide: Gij zult overreden,** Dat is, uw leugen zal macht hebben om de valse profeten, en door dezen Achab te bedriegen. Vergelijk 2 Thess. 2:11. **en zult het ook vermogen; ga uit en doe alzo.** God wordt gezegd het kwade den redelijken schepselen te bevelen, als Hij hen gebruikt om zijn heilig voornemen daardoor uit te voeren. Hetwelk Hij doet, niet door denzelfden enige zonde in te geven, of met het woord te belasten, maar door hun eigen boosheid niet alleen niet te beletten, maar ook buiten hun weten en wil naar zijn oneindelijke wijsheid te besturen tot een heilig einde, overeenkomende met zijn goedheid aan degenen, die behouden worden, en

rechtvaardigheid tegen degenen, die verloren gaan. Vergelijk 2 Sam. 16:10.

23. Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van al deze uw profeten gegeven; en de HEERE heeft kwaad over u Versta, het kwaad der straf. Zie Gen. 19:19. **gesproken.**

24. Toen trad Zedekia, Zie boven, 1 Kon. 22:11. de zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha Tot een bewijs van grote vijandschap en verachting. Zie Job 16:10; Ps. 3:8; Jer. 20:2; Mark. 14:65; Hand. 23:2; 2 Cor. 12:7. op het kinnebakken; en hij zeide: Door wat *weg* Dit woord is hier ingevoegd uit 2 Kron. 18:23. is de geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?

25. En Micha zeide: Zie, gij zult het zien, Dat is, bevinden en gewaar worden dat de Geest Gods niet door u, maar door mij gesproken heeft. *Zien*, voor bevinden, Gen. 26:28; Matth. 2:16; Rom. 7:23. op dienzelfden dag, als gij zult gaan *van* Zie boven, 1 Kon. 20:30. kamer in kamer, om u te versteken. Te weten, vrezende gevangen en gestraft te worden, omdat gij door uw valse profetie des konings dood zult veroorzaakt hebben.

26. De koning van Israel nu zeide: Namelijk, tot een zijner dienaren. Neem Micha, en breng hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;

27. En gij zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, Hebreeuws, *het huis der bedwinging*, of *besluiting*. Alzo 2 Kon. 17:4, en 2 Kon. 25:27; Jes. 42:7; Jer. 37:15. en spijst hem met brood der bedruktheid, Dit is, dat men den bedrukten en gevangenen placht te geven; of dat met grote spaarzaamheid, niet tot vermaking, maar alleen tot nodige onderhouding des lichaams gegeven, en in kommer, droefheid en benauwdheid des geestes genuttigd wordt. Hierom wordt ook *brood en drank der tranen, der smarte en der benauwdheid* voor den

staat zelve der ellende en verdrukking genomen; Ps. 80:6, en Ps. 127:2; Jes. 30:20. en met water Voeg daarbij, *drenk hem. der bedruktheid*, Dit is, dat men den bedrukten en gevangenen placht te geven; of dat met grote spaarzaamheid, niet tot vermaking, maar alleen tot nodige onderhouding des lichaams gegeven, en in kommer, droefheid en benauwdheid des geestes genuttigd wordt. Hierom wordt ook *brood en drank der tranen, der smarte en der benauwdheid* voor den staat zelve der ellende en verdrukking genomen; Ps. 80:6, en Ps. 127:2; Jes. 30:20. **totdat ik met vrede** Dat is, met overwinning der vijanden, met verovering der stad en met welstand mijns persoons. *weder* kom.

28. En Micha zeide: Indien gij enigszins Hebreeuws, *wederkomende wederkomt*. met vrede wederkomt, zo heeft de HEERE Vergelijk Num. 16:29. door mij niet gesproken! Verder zeide hij: Hoort, Hebreeuws, *hoort gij volken, zij allen*. Alzo Micha 1:2, enz. Of, *hoort volken al deze dingen*. Hij neemt hen allen tot getuigen, zowel van zijn profetie, als van hetgeen hij nu laatst den koning Achab geantwoord had. **gij volken altegaar!**

29. Alzo toog de koning van Israel en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.

30. En de koning van Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versted heb, Dat is, mijn klederen veranderd, om niet te tonen wie ik ben, opdat ik niet bekend worde. Zie boven, 1 Kon. 20:38, want hij vreesde den dood, die hem van Micha voorgezegd was, hoewel hij wilde schijnen zijn woorden te verachten. **zal ik in den strijd komen; maar gij, trek uw klederen** Zie boven, 1 Kon. 22:10. **aan.** Alzo verstedde zich de koning van Israel, en kwam in den strijd.

31. De koning nu van Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, van welke hij twee en dertig had, Namelijk, de oversten.

- zeggende: Gij zult noch kleinen Dat is, noch de slechtste, noch de voornaamste onder de krijgslieden. Alzo worden door de woorden van *grote en kleine* in de Heilige Schriftuur verstaan allerlei soorten van mensen, oude en jonge, hoge en lage, rijke en arme, enz., Gen. 19:11; Esth. 1:5; Jer. 16:6. noch groten bestrijden, maar den koning van Israel alleen.
32. Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Gewisselijk, die is de koning van Israel, en zij keerden Te weten, zich alzo van elkander delende en uitspreidende dat zij den koning Josafat omsingelden. Zie 2 Kron. 18:31. zich naar hem, om te strijden; maar Josafat riep uit. Te weten, tot den Heere, biddende om zijn tegenwoordige hulp, welke hij ook verkreeg. Zie 2 Kron. 18:31.
33. En het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat hij de koning van Israel niet was, dat zij zich van achter hem Dat is, van hem te vervolgen. afkeerden.
34. Toen spande *Hebreeuws, trok met den boog.* een man den boog in zijn eenvoudigheid, Dat is, zonder enig voornemen of gedachten te hebben van den koning Achab met zijn schot te treffen. Zo wordt het Hebreeuwse woord ook genomen 2 Sam. 15:11; 2 Kron. 18:33. en schoot den koning *Hebreeuws, sloeg.* Zie Gen. 8:21. van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij tot zijn voerman: Namelijk, de koning Achab. Keer uw hand, en voer mij uit het leger, want ik ben zeer verwond. *Hebreeuws, ziek gemaakt, of, verzwakt.*
35. En de strijd nam op denzelven dag toe, en de koning *Namelijk, Israëls;* 2 Kron. 18:34. werd met den wagen *Of, in den wagen;* te weten om zijn leger, hetwelk tot de vlucht scheen genegen te zijn, door zijn tegenwoordigheid bijeen te houden en deszelfs nederlaag alzo te verhinderen. Vergelijk 2 Kron. 18:34. staande gehouden tegenover de Syriers; maar hij stierf des avonds, en het bloed der wonde vloeide in den bak des wagens. *Hebreeuws, in den schoot des wagens.*
36. En er ging een uitroeping *Of, de stem ener uitroeping, of, de man eens uitroepens;* dat is, een man die uitriep, welke de *heraut* pleegt genaamd te worden. door het heirleger, als de zon onderging, zeggende: Een ieder kere naar zijn stad, en een ieder naar zijn land!
37. Alzo stierf de koning, en werd naar Samaria *Hebreeuws, kwam;* te weten, dood op zijn wagen gebracht zijnde. gebracht; en zij begroeven den koning te Samaria.
38. Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar de hoeren wiesen, *Anders, als men de wapenen wies, of, en zij wiesen de wapenen.* naar het woord Zie boven, 1 Kon. 21:19. des HEEREN,, dat Hij gesproken had.
39. Het overige nu der geschiedenissen van Achab, en al wat hij gedaan heeft, en het elpenbenen huis, *Hebreeuws, het huis des tand;* dat is, der olifantentanden. Zie boven, 1 Kon. 10:18. dat hij gebouwd heeft, en al de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek Zie boven, 1 Kon. 14:19; idem vergelijk de aantekeningen 1 Kon. 16:20. der kronieken der koningen van Israel?
40. Alzo ontsliep Achab met zijn vaderen; en zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats.
41. Josafat nu, de zoon van Asa, werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, den koning van Israel.
42. Josafat was vijf en dertig *Hebreeuws, een zoon van vijf en dertig jaar.* jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en twintig Zijnde hierin

begrepen de jaren, in welke zijn zoon Joram enige regering des koninkrijks gehad heeft, beginnende in het zeventiende jaar van zijns vaders regering, als de vader in den oorlog tegen de Syriërs zich met Achab vervoegde. Want de koningen in gevaar trekkende, plachten den staat des lands, met de verklaring van hun opvolger of navolger te verzekeren. Vergelijk 2 Kon. 1:17, en 2 Kon. 8:16, en de aantekeningen. jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, de dochter van Silchi.

43. En hij wandelde Zie boven, 1 Kon. 15:26. in al den weg van zijn vader Asa; hij week niet daarvan, doende dat recht was in de ogen des HEEREN.

44. Evenwel werden de hoogten Zie Lev. 26:30. niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten Zie Lev. 26:30..

45. En Josafat maakte vrede met den koning van Israel.

46. Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, en zijn macht, die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloofd heeft, zijn die niet geschreven in het boek Zie boven, 1 Kon. 14:29. der kronieken der koningen van Juda?

47. Ook deed hij uit het land weg de overige schandjongens, Vergelijk boven, 1 Kon. 15:12, en de aantekeningen daarop. die in de dagen van zijn vader Asa overgebleven waren.

48. Toen was Hetwelk zo geweest was van de tijden Davids af. Vergelijk 2 Sam. 8:14. er geen koning in Edom, *maar* een stadhouder des konings.

49. En Josafat maakte schepen Of, *had tien schepen.* van Tharsis, Zie boven, 1 Kon. 10:22. Anders, *schepen om te gaan naar Tarsis.* Zie 2 Kron. 20:36,37. om naar Ofir Zie boven, 1 Kon. 9:28. te gaan om goud; maar zij gingen niet, want de

schepen werden gebroken te Ezeon-Geber.

50. Toen zeide Ahazia, de zoon van Achab, tot Josafat: Laat mijn knechten met uw knechten op de schepen varen; maar Josafat wilde niet. Te weten, nadat hij van den profeet was bestraft en schade geleden had. Zie 2 Kron. 20:35,36,37.

51. En Josafat ontsliep met zijn vaderen, en werd bij zijn vaderen begraven in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.

52. Ahazia, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het zeventiende jaar van Josafat, den koning van Juda, en regeerde twee jaren Doch niet ten volle. Want het eerste jaar had hij gemeen met zijn vader Achab, en het tweede met zijn broeder Joram. over Israel.

53. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde Zie boven, 1 Kon. 15:26. in den weg van zijn vader, en in den weg van zijn moeder, en in den weg van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.

54. En hij diende Baal, Zie Richt. 2:11. en boog zich voor hem, en vertoornde den HEERE, den God Israels, naar alles, wat zijn vader gedaan had.